

Dansk udgave

Meddelelser og oplysninger

<u>Informationsnummer</u>	Indhold	Side
	I <i>Meddelelser</i>	
	II <i>Forberedende retsakter</i>	
	Det økonomiske og sociale Udvalg	
	Forsamling af april 1988	
88/C 175/01	Udtalelse om skabelse af et integreret finansielt område i Europa	1
88/C 175/02	Udtalelse om forslag til Rådets afgørelse om ordningen for Fællesskabernes egne indtægter (.../EØF/EURATOM/EKSF)	6
88/C 175/03	Udtalelse om forslag til Rådets direktiv om ændring af direktiv 87/1015/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om tilladt støjniveau og udstødningsanlæg for motorcykler	8
88/C 175/04	Udtalelse om forslag til Rådets direktiv om ændring af direktiv 65/269/EØF om gennemførelse af visse regler for tilladelse til godstransport ad landevej mellem medlemsstaterne	9
88/C 175/05	Udtalelse om forslag til Rådets direktiv om ottende ændring af direktiv 76/769/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes administrative eller ved lov fastsatte bestemmelser om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater	10
88/C 175/06	Udtalelse om forslag til Rådets beslutning om ændring af beslutning 84/133/EØF om indførelse af et fællesskabssystem for hurtig udveksling af oplysninger om farer i forbindelse med anvendelse af forbrugsgoder	11
88/C 175/07	Udtalelse om generelle sikkerhedskrav til forbrugsvarer	12

<u>Informationsnummer</u>	Inhold (<i>fortsat</i>)	Side
88/C 175/08	Udtalelse om Kommissionens tolvte årsberetning om Den europæiske Fond for regionaludvikling	17
88/C 175/09	Udtalelse om forslag til Rådets direktiv om iværksættelse af foranstaltninger til forbedring af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen	22
88/C 175/10	Udtalelse om forslag til Rådets direktiv om minimumsforskrifter for sikkerhed og sundhed på arbejdspladserne - Første særdirektiv i henhold til artikel 13 i direktiv KOM(88) 73 endelig udg.	28
88/C 175/11	Tillægsudtalelse om udkast til Kommissionens forordning om anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 3, på kategorier af franchiseaftaler	30
88/C 175/12	Udtalelse om Kommissionens forslag om fastsættelse af priser for landbrugsvarer og dertil knyttede foranstaltninger, 1988-1989	33
88/C 175/13	Udtalelse om Kommissionens meddelelse »Etablering af et konkurrencebaseret telekommunikationsmarked for hele EF inden 1992 - Virkeliggørelse af målene i Grønbogen om etablering af et fælles marked for teletjenester og -udstyr - Diskussionernes nuværende stade og Kommissionens forslag«	36
88/C 175/14	Udtalelse om forbindelserne mellem Det europæiske Fællesskab og statshandelslandene i Europa	39
88/C 175/15	Udtalelse om Kommissionens meddelelse om fremstød på det kulturelle område i Det europæiske Fællesskab	40
88/C 175/16	Udtalelse om en udviklingspolitik for bjergområderne	47
88/C 175/17	Udtalelse om Kommissionens ændrede forslag til Rådets forordning (EØF) om strukturfondenes opgaver og effektivitet samt samordningen af deres interventioner indbyrdes med interventionerne fra Den Europæiske Investeringsbank (EIB) og fra de øvrige finansielle instrumenter	56

II

(Forberedende retsakter)

DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

Udtalelse om skabelse af et integreret finansielt område i Europa

(88/C 175/01)

Kommissionen besluttede den 22. december 1987 under henvisning til EØF-traktatens artikel 198 at anmode om Det økonomiske og sociale Udvalgs (ØSU) udtalelse om skabelse af et integreret finansielt område i Europa.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's sektionen for økonomiske, finansielle og monetære spørgsmål, som udpegede Jean-Pierre Delhomenie til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 12. april 1988.

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 255. plenarforsamling den 27. april 1988, uden stemmer imod og med én stemme hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. ØSU glæder sig over, at Kommissionen har besluttet at forelægge det, sin meddelelse af 4. november 1987 om skabelse af et integreret finansielt område i Europa, især fordi dette er et vigtigt skridt hen imod gennemførelsen af et stort indre marked.

1.2. Princippet om liberalisering af kapitalbevægelser blev oprindeligt opstillet i Rom-traktaten (art. 67 ff.), men der blev ikke på det tidspunkt truffet konkrete beslutninger. Senere er der blevet udarbejdet adskillige direktiver, hvor det sidste, som er fra november 1986 (86/566/EØF), ændrer direktivet af 11. maj 1960. I henhold til førstnævnte direktiv forpligter medlemsstaterne sig til ikke at skærpe de bevillingsformaliteter, der var gældende på datoen for direktivets ikrafttræden. Endvidere skal de i videst muligt omfang forenkle bevillings- og kontrolformaliteterne ved afslutningen og gennemførelsen af transaktioner og overførsler og om fornødent forhandle med hinanden om denne forenkling.

1.3. De nye forslag fra Kommissionen omfatter to direktiver og en forordning.

1.3.1. Det første er et forslag til direktiv om gennemførelse af traktatens artikel 67. Det pålægger medlemsstaterne at fjerne alle eksisterende restriktioner på kapitalbevægelser, opstiller betingelserne for iværksættelse

af foranstaltninger til regulering af den indenlandske monetære situation, indfører en beskyttelsesklausul i tilfælde af monetære forstyrrelser samt fastlægger en tidsplan for gennemførelsen.

1.3.2. Kommissionen anser liberaliseringen af kapitalmarkederne for en nødvendig, om ikke i sig selv tilstrækkelig, forudsætning for at gennemføre det indre marked. Kommissionen betragter tilsynsreglerne som et middel til at imødegå eventuelle risici og skævheder og harmoniseringen af skatteordningerne som nødvendige ledsageforanstaltninger, men ikke som en forudsætning for denne proces. Liberaliseringen vil kræve, at valutakursdisciplinen opretholdes eller sågar styrkes, og dette igen forudsætter, at alle valutaer deltager i EMS-mekanismen. Endvidere vil det ifølge Kommissionen være nødvendigt at øge det pengepolitiske samarbejde og skabe konvergens i den økonomiske politik. Endelig understreger den nødvendigheden af at indføre en reel, fri udveksling af tjenesteydelser inden for bank- og forsikringsverdenen.

1.3.3. Det andet forslag til direktiv ændrer direktiv 72/156/EØF om regulering af de internationale pengestrømme og neutralisering af deres uønskede virkninger på den indenlandske likviditet.

1.3.4. Forslagene omfatter foranstaltninger, der begrænser liberaliserede kapitalbevægelser, og som kan iværksættes efter samråd med alle medlemsstaterne i tilfælde af ydre valutariske chok. Kommissionen mener,

at disse ændringer er nødvendige, fordi situationen har ændret sig siden 1972, hvor der skete en stor tilstrømning af kapital til EF, og fordi der nu sker en liberalisering af markederne.

1.3.5. Forslaget til forordning omfatter indførelse af en enhedsordning for mellemfristet betalingsbalancestøtte til medlemsstaterne. Kommissionens forslag har tre mål, som består i:

- at indføre en enhedsordning for finansiel bistand til lande med betalingsbalancevanskeligheder,
- at skabe mulighed for ydelse af midlertidig bistand til lande med betalingsbalancevanskeligheder,
- at skabe et ledsageinstrument, som en medlemsstat kan anvende i forbindelse med kapitalliberaliseringen.

1.4. For fuldstændighedens skyld skal det nævnes, at Kommissionen gerne ser de tre forslag vedtaget samtidigt; den har fastsat den 1. januar 1989 som den ønskede frist for gennemførelse af liberaliseringen, men foreslår dog en overgangsperiode for nogle medlemsstater.

1.5. Formanden for Udvalget af direktionsformænd for centralbankerne samt repræsentanter for centralbankerne i de medlemsstater, hvor liberaliseringen er længst fremme, dvs. Forbundsrepublikken Tyskland, Det forenede Kongerige samt Den belgisk-luxembourgsk økonomiske Union, har over for den af økonomisektionen nedsatte studiegruppe udtalt sig om forskellige aspekter af kapitalliberaliseringsspørgsmålet.

På baggrund af disse bemærkninger kan det konstateres, at der hersker enighed om liberaliseringsmålet, men at der dog er visse forbehold over for tilsynsreglerne og beskyttelsesklausulerne. Hvad angår Kommissionens forslag er der enighed om, at der er nødvendigt at skabe større konvergens i den økonomiske politik, at styrke Det europæiske monetære System (EMS) samt at anvende ECU'en i udstrakt grad. Med hensyn til oprettelsen af en europæisk centralbank, som er et mål på længere sigt, har centralbankernes repræsentanter til hensigt at uddybe de forslag, som forskellige medlemsstater har fremsat.

2. Generelle bemærkninger

2.1. ØSU støtter Kommissionen afgørelse om at tilvejebringe de nødvendige retsmidler til at sikre en fuldstændig liberalisering af kapitalbevægelserne. Det mener, at dette er en absolut forudsætning for at gennemføre det indre marked, og at det ligeledes er

nødvendigt for at gøre økonomien i EF mere konkurrencedygtig og øge den frie bevægelighed for varer og personer.

Den meget korte frist og de spørgsmål, Kommissionen selv rejser, maner til forsigtighed, men må ikke rejse tvivl om målet.

2.2. Med de tre tekster, som behandles i denne udtalelse, foreslår Kommissionen at foretage en umiddelbar og fuldstændig liberalisering af kapitalbevægelserne. ØSU er som nævnt enig heri, men mener dog, at der samtidig bør sættes ind på andre områder, som er lige så vigtige som f.eks. harmoniseringen af reglerne for finansielle tjenesteydelser, børshandler, finansieringsinstitutters solvens og stabilitet, og endelig en harmonisering af skattelovgivningen. Endvidere mener ØSU, at liberaliseringen nødvendiggør en stabilisering af valutakurserne. Der er allerede blevet gjort nogle bestræbelser i den retning bl.a. via de afgørelser, der blev truffet i Basel og i Nyborg.

2.2.1. Liberaliseringen forudsætter en mere radikal indsats. Ustabile valutakurser skaber store risici for økonomien i de forskellige medlemsstater på grund af de nødvendige justeringer og for virksomhederne, navnlig små og mellemstore virksomheder (SMV), der på grund af usikkerheden omkring omkostningerne og truslen mod konkurrenceevnen opgiver nationale og internationale investeringsplaner.

2.2.2. Det bliver mere og mere vanskeligt at føre en samordnet EF-politik, hvor flydende og faste valutakurser optræder side om side. EMS bygger jo på det dobbelte princip om stabilisering af valutakurser, inflations-takt, betalingsbalance, offentlige budgetter og produktivitet på den ene side og konvergens i den økonomiske politik på den anden, hvor de to principper supplerer hinanden.

2.2.3. EMS må derfor færdigudvikles og styrkes. Når alt kommer til alt, er det logisk, at økonomier med en sammenlignelig udviklingsgrad bør underkastes den samme disciplin. Samtidig med kapitalliberaliseringen bør de resterende ikke-EMS-valutaer tilsluttes systemet, alt imens de efter fælles aftale fastsatte udsvingsmargener overholdes. Dette skal naturligvis først finde sted ved udløbet af overgangsperioden for de medlemsstater, der er omfattet af bestemmelserne i artikel 6 i det første

direktivforslag (1990 for Irland og Spanien og 1992 for Grækenland og Portugal).

Som foreslået i artikel 3 i samme direktivforslag bør der ligeledes tages skridt til at sikre eventuelle nødvendige justeringer eller tilpasninger.

2.2.4. Liberaliseringen forudsætter ligeledes, at der så hurtigt som muligt skabes en større samhørighed gennem en snævrere samordning af medlemsstaternes økonomiske politik. Autonomi inden for den økonomiske politik ville være i modstrid med en fælles valutakursdisciplin. Man ville således kunne undgå den situation, hvor det land, der fører den »mest fornuftige« politik, er nødsaget til at tjene som model for den økonomiske politik i alle tolv medlemsstater. De samordnede rentebevægelser, som er indtrådt siden Nyborg-aftalen, udgør et første skridt på vejen hen imod denne nødvendige samordning.

2.2.5. Det vil ligeledes blive nødvendigt at udbygge ECU'ens rolle. EF har brug for en fælles værdienhed, et værdiopbevaringsmiddel og et fælles betalingsmiddel. For at nå så langt bør ECU'ens rolle styrkes i to henseender:

- som en fakturerings- og transaktionsvaluta, der bidrager til at skabe større stabilitet i den internationale handel,
- ECU'en vil sandsynligvis også være bedre egnet end andre valutaer som interventionsvaluta på valutamarkeder i tredjelande, uden at spændingerne inden for EMS skærpes.

2.2.6. Endelig er der spørgsmålet om oprettelsen af en EF-institution til at stå for denne politik. Denne institutions rolle og dens forbindelser til de nationale og EF's organer og til centralbankerne i medlemslandene må defineres. Nødvendigheden af at løse disse og andre spørgsmål vil sandsynligvis betyde, at oprettelsen af en europæisk centralbank er et mere langsigtet projekt. På kortere sigt bør man dog uden tvivl tage skridt i denne retning gennem f.eks. en revision af bestemmelserne om ECU'ens indførelse og oprettelse af en europæisk valutafond.

2.3. ØSU er ligeledes blevet hørt om forslaget til det andet direktiv om samordning inden for banksektoren og fri udveksling af tjenesteydelser. Dette forslag er snævert knyttet til de tekster, der for øjeblikket er til behandling. Dette aspekt må understreges samtidig med at der må udtrykkes tilfredshed med denne yderligere fase i udviklingen hen imod et finansielt område i Europa.

3. Særlige bemærkninger

Ud over at give sin generelle tilslutning ønsker ØSU ligesom Kommissionen at komme nærmere ind på visse aspekter samt fremsætte nogle forslag.

3.1. Samordning med andre institutioner

Det ville være en god ide at vedlægge direktivforslaget en udtømmende oversigt over liberaliserede kapitalbevægelser, som vil gøre det muligt at definere hver enkelt kategori og få et klart overblik over overgangsordningerne og beskyttelsesklausulerne. Dette ville ligeledes lette den nødvendige samordning med andre institutioner, som overvejer en lignende fortegnelse, især Organisationen for økonomisk samarbejde og udvikling (OECD).

3.2. Tilsynsregler

3.2.1. En samlet analyse af meddelelsen viser, at Kommissionen ikke har undladt at beskæftige sig med spørgsmålet om tilsynsregler, som er en nødvendig ledelseforanstaltning ved liberaliseringen. Men samordningen af tilsynsreglerne, som helst skal finde sted samtidig, vedrører hovedsagelig det andet direktiv om samordning af tilsynsbestemmelserne inden for kreditsektoren, og i særdeleshed listen over de bankaktiviteter, hvor det er fastsat, at kreditinstitutterne frit kan udveksle finansielle tjenesteydelser hen over grænserne.

3.3. Beskatning

3.3.1. Samtidig med denne liberalisering, som er en forudsætning for det indre marked, må det undgås, at visse finansieringsaktiviteter flyttes, bl.a. til steder med mere fleksible skatteordninger eller sågar til et »skatteparadis« uden for EF.

3.3.2. Kommissionen har ikke set bort fra dette problem. Endvidere ville den kapitaldræning gøre det dyrere for EF at finansiere sin politik, for så vidt som det ville blive nødt til at optage lån til en høj rente på markeder i tredjelande.

3.3.3. For at dæmme op for en flytning af kapital inden for EK overvejer Kommissionen to mulige løsninger. Den første består i beskatningen af investeringsindtægter gennem opkrævning af kildeskat til en fast sats, der er fælles for alle medlemsstaterne. Den anden løsning, som er mere rigoristisk, består i et krav til kreditinstitutterne om til disses skattemyndigheder at opgive de i EF bosiddende kunders renteindtægter; dette forudsætter, at den bankhæmmelighed, der er gældende i nogle medlemsstater, ophæves.

3.3.4. Skatteharmoniseringen må ikke ses som et stykke mosaik, men skal være en helhed, som bl.a. omfatter afkast af opsparede midler. Den økonomiske, budgetmæssige og sociale situation, som er afgørende

for skattelovgivningen, må ikke ignoreres, ej heller omfordelingsaspektet.

3.3.5. Så længe der ikke er sket en harmonisering af hele skatteområdet, vil indførelse af en general kilde-skat, der opkræves i medlemsstaterne til en fast sats af valutaindlandings og valutaudlandings forskellige former for investeringsindtægter, umiddelbart forekomme at være en løsning, der kan mindske visse af de forbehold, der hersker mod kapitalliberaliseringen i lande med de skrappeste skatteregler på området.

3.3.6. Endelig må der ligeledes udtrykkes tilfredshed med Kommissionen synspunkt, som består i, at diskriminerende bestemmelser i nogle landes skattesystemer, som tilskynder private opsparere til at investere i indenlandske værdipapirer, samt restriktioner på pensionsfondes investeringer bør fjernes. Det samme er tilfældet med skattelettelser, hvortil der i nogle medlemsstater er knyttet diskriminerende bestemmelser for de forskellige investeringsfonde. Da det sædvanligvis er personer med en gennemsnitsindtægt eller en beskeden indtægt, som nyder godt af disse bestemmelser, bør man imidlertid med medlemsstaterne drøfte foranstaltninger, som ikke forhindrer kapitalliberaliseringen, men som sikrer sådanne investeringer.

3.3.7. Under alle omstændigheder bør der på skatteområdet tilstræbes overensstemmelse med Den europæiske Frihandelssamenslutning (EFTA) og OECD-landene.

3.4. Beskyttelsesklausuler

3.4.1. Kommissionen foreslår en beskyttelsesklausul, der giver medlemsstaterne mulighed for på kort sigt at genindføre en mekanisme til kontrol med kapitalbevægelser, hvis disse skaber alvorlige forstyrrelser i den pågældende medlemsstats penge- og valutapolitik. Anvendelse af beskyttelsesklausulen vil i alle tilfælde være underlagt EF-procedurerne, og dens varighed er begrænset til seks måneder.

3.4.2. Beskyttelsesklausulen bør kun anvendes for at imødegå spekulation og under ingen omstændigheder længere end højst nødvendigt.

3.4.3. ØSU er klar over, at der i dag er store forskelle mellem medlemsstaterne, som i overvejende grad er strukturbetinget såsom arbejdsmarkedsparternes rolle,

arbejdstagernes uddannelsesniveau, produktiviteten, centralbankernes role, ja endog klimaet og den geografiske beliggenhed osv. Disse skævheder søges især fjernet via andre politikker og andre procedurer, som EF-instanser har iværksat eller skal i iværksætte.

3.5. Beskyttelse af sparere og forbrugere

3.5.1. Den fuldstændige liberalisering af kapitalbevægelserne vil for første gang give den store masse af småsparere i alle medlemsstaterne mulighed for at spare op i andre medlemsstater, bl.a. i dem, der har en stærkere valuta. Denne mulighed kan være meget tillokkende, men sparere må ikke få det indtryk, at disse pengeanbringelser er så godt som risikofri, og at de over alt nyder godt af den samme beskyttelse.

3.5.2. Der er ingen grund til, at det øgede udbud af finansielle tjenesteydelser, som liberaliseringen af kapitalbevægelser og den frie udveksling af tjenesteydelser inden for banksektoren medfører, skulle give forbrugere anledning til bekymring, forudsat at enhver tvist behandles, således som det er fastsat i den internationale privatret, dvs. ved domstolene i forbrugerens bopælsland og i overensstemmelse med de præceptive bestemmelser i det pågældende lands lovgivning.

3.5.3. Ved skabelsen af et finansielt område i Europa må der ikke afviges fra disse regler, ej heller må deres rækkevidde begrænses. De særlige bestemmelser i de enkelte medlemsstaters lovgivning bør fortsat gælde og administreres af landets egne domstole eller af andre domstole i overensstemmelse med Bryssel-konventionen om jurisdiktion eller reglerne i den internationale privatret, som beskytter kontraherende parter.

3.5.4. På længere sigt burde Kommissionen overveje at harmonisere retsbeskyttelsen, idet dette ville mindske risiciene betydeligt og gøre forbrugerens opgave enklere i tilfælde af tvist. Trepartsforhandlinger med tjenesteydere og forbrugerrepræsentanter ville være ønskelig.

3.6. De økonomiske og sociale konsekvenser

3.6.1. Som allerede nævnt under de generelle bemærkninger kræver liberaliseringen af kapitalbevægelser ikke blot en snæver samordning af de enkelte medlemsstaters økonomiske politik, men også en samordning af den økonomiske og den monetære politik. Målet for den økonomiske samordning og liberaliseringen må være en beskæftigelseskabende vækst, idet den bl.a. skal bidrage til at fremme erhvervsinvesteringerne og i

videst muligt omfang undgå en omdirigering af finansieringsinstrumenterne. Den kræver i øvrigt penge-, valuta- og skattepolitiske initiativer på internationalt plan.

3.6.2. Vil beskæftigelsen virkelig drage fordel af de foreslåede foranstaltninger og mindskelsen af de finansielle byrder, som de sandsynligvis vil resultere i? Dette sker ikke automatisk, og erfaringen viser, at det afhænger af de valg, der træffes — om disse udelukkende er af finansiell karakter, eller om der ligeledes tages hensyn til økonomiske og sociale faktorer. Er det sidstnævnte tilfældet, må arbejdsmarkedets parter inddrages og høres og gives indflydelse på valget af løsninger.

3.6.3. Kapitalliberaliseringen bør bl.a. give de sektorer, som ikke har stået på lige fod med de store virksomheder, en lettere adgang til at skaffe sig kapital. Det drejer sig i særdeleshed om SMV, håndværkssektoren og kooperativerne, som jo alle spiller en vigtig rolle for skabelsen af nye jobs. Det er altafgørende at få skabt bedre betingelser for adgang til information om kapitaltilvejebringelse. Her kan der bl.a. nævnes informationscentre, men også strukturer, der skabes af erhvervsorganisationerne. I øvrigt ville det være hensigtsmæssigt at påtænke en harmonisering af bestemmelserne for

kooperativer, andelsforetagender o.l.

Under alle omstændigheder skal den økonomiske støtte gøres til genstand for forhandlinger for grundlæggende at forbedre situationen i de pågældende lande.

3.7. *Ændringen af 1972-direktivet og Forordningen*

3.7.1. Kommissionen bemærkning i begrundelsen til forslaget om ændring af 1972-direktivet om, at medlemsstaterne bør råde over en række beskyttelsesinstrumenter, således at de kan hindre ubetimelige pengestrømme, kan kun støttes. Kommissionen tager således fat på en række problemer vedrørende relationerne med tredjelande og begrundet dermed sit ønske om at foretage denne ændring samtidig med forelæggelsen af direktivet om liberaliseringen af kapitalbevægelser.

3.7.2. I forslaget til forordning om indførelse af en enhedsstøtteordning indgår et nyt element i forhold til tidligere ordninger, nemlig en støttemekanisme til at klare de problemer, liberaliseringen rejser.

3.7.2.1. Hidtil har kun et eneste land trukket på en af støttemulighederne under den tidligere ordning. Er det da nødvendigt at indføre en ny ordning, som af de samme årsager måske kun vil finde ringe anvendelse? Under alle omstændigheder må der knyttes garantier til beslutningsproceduren. I særdeleshed bør støtten til betalingsbalancen være genstand for forhandlinger for at muliggøre en radikal forbedring af situationen i de pågældende lande.

Bryssel, den 27. april 1988.

Alfons MARGOT

Formand for

Det økonomiske og sociale Udvalg

Udtalelse om forslag til Rådets afgørelse om ordningen for Fællesskabernes egne indtægter
(.../EØF/EURATOM/EKSF)

(88/C 175/02)

Rådet for De europæiske Fællesskaber besluttede den 25. marts 1988 under henvisning til EØF-traktatens artikel 1988 at anmode om Det økonomiske og sociale Udvalgs (ØSU) udtalelse om ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's sektionen for økonomiske, finansielle og monetære spørgsmål, som udpegede Jean Pardon til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 12. april 1988.

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 255. plenarforsamling, den 27. april 1988, enstemmigt følgende udtalelse.

1. Det økonomiske og sociale Udvalg har udarbejdet en udtalelse om finansieringen af Fællesskabet i forbindelse med Kommissionens meddelelse om »Gennemførelse af Fællesakten« og Kommissionens rapport om »Finansieringen af Fællesskabets budget«.

I denne udtalelse siger ØSU, at »det er tvingende nødvendigt, at Fællesskabet får tildelt flere ressourcer. I modsat fald vil det være uden kød og blod og ikke have den budgetmæssige sikkerhed, som er tvingende nødvendig for dets videre udvikling« (punkt 2.5).

2. ØSU vedtog på sin plenarforsamling den 27. januar 1988 en udtalelse om forslag til afgørelse om Fællesskabernes egne indtægter.

I denne udtalelse understreger ØSU, at det er »ekstra vigtigt, at Fællesskabet råder over midler til at gennemføre sin politik... Det er derfor vigtigt, at finansieringen er tilstrækkelig, men også, at den foregår på så rimelig en måde som muligt, så hver medlemsstat kommer til at yde efter evne« (punkt 2.1).

ØSU anfører, at »den foreslåede ordning er skabt ud fra retfærdigheds- og solidaritetshensyn for at imødekomme de mindre favoriserede medlemsstater, dels ved at reducere deres bidrag, dels ved at lade dem nyde godt af de forskellige former for fælles politik via strukturfondene« (punkt 2.5).

3. På denne baggrund beklagede ØSU Det europæiske Råds fiasko i København, hvor disse problemer var på dagsordenen. Til gengæld glæder ØSU sig over, at det lykkedes Det europæiske Råd på mødet i Bryssel den 11., 12. og 13. februar 1988 at finde frem til en kompromisløsning. Det er denne kompromisløsning, der skal sættes i værk med det forelagte forslag til afgørelse.

4. Fællesskabernes samlede egne indtægter kan ikke overstige 1,20 % af EF's samlede bruttonationalindkomst (BNI) (art. 3, stk. 1), og de bevillinger til forplig-

telser, der opføres på EF's almindelige budget, kan ikke overstige 1,30 % af EF's samlede BNI (art. 3, stk. 2).

4.1. Dette beløb er lavere end det oprindelige på 1,40 % af BNI. ØSU principgodkendte dette tal i sin udtalelse om »Finansieringen af Fællesskabet« af 19. november 1987, punkt 3.6, men anførte samtidig, »at den procentdel, man hermed har lagt sig fast på, ikke har absolut bindende karakter«.

4.2. Ydermere må der tages hensyn til to faktorer:

— Budgetkompensationen til Det forenede Kongerige bør ikke påvirke størrelsen af de egne indtægter, der skal anvendes til gennemførelse af EF's politik; denne kompensation udgør på cirka 0,03 % af BNI.

— Den europæiske Udviklingsfonds budget for staterne i Afrika, Vestindien og Stillehavet (AVS) falder stadig uden for EF's almindelige budget; dette svarer til cirka 0,08 % af BNI.

4.3. Selv om den anvendte metode kan give anledning til visse forbehold på det budgettekniske plan, har den dog den fordel, at den tilnærmelsesvist stiller det beløb til rådighed, som Kommissionen mener er absolut nødvendigt for at kunne sanere fortidens byrder og gennemføre den fælles politik [jf. dok. KOM(87) 100 og 101 endelig udg.].

5. De egne indtægter er på visse punkter ændret i forhold til de oprindelige forslag [dok. KOM(87) 100, 101 og 420 endelig udg.].

5.1. Der er ikke foretaget ændringer i den indtægtskilde, der består i afgifter, præmier, tillægs- eller udligningsbeløb, supplerende afgifter samt andre afgifter, som opkræves inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik [jf. art. 2, stk. 1, litra a) i dok. KOM(88) 137 endelig udg.].

5.2. Der er ikke foretaget ændringer i de indtægter, der stammer fra told i henhold til den fælles toldtarif

eller told af de produkter, der henhører under EKSF-traktaten [art. 2, stk. 1, litra b) i dok. KOM(88) 137 endelig udg.], hvilket er i overensstemmelse med de oprindelige forslag [dok. KOM(87) 100, 101 og 420 endelig udg.], der blev godkendt af ØSU i udtalelserne af 19. november 1987 og 27. januar 1988.

5.3. Medlemsstaterne vil fortsat tilbageholde 10% af ovennævnte beløb til dækning af opkrævningsomkostningerne, hvilket er i modstrid med de oprindelige forslag (art. 2, stk. 3).

5.4. Den maksimale merværdiafgiftssats, der anvendes på det fælles beregningsgrundlag i hver medlemsstat, fastsættes til 1,4% (i stedet for 1% i de oprindelige forslag). Men for at tage hensyn til medlemsstaternes bidragsevne begrænses dette beregningsgrundlag til 55% af hver stats BNI, hvorved bidraget fra de medlemsstater, hvis momsregningsgrundlag udtrykt i procent af BNI overstiger denne grænse, reduceres tilsvarende.

5.5. Forskellen mellem loftet for de egne indtægter svarende til 1,2% af medlemsstaternes samlede årlige BNI i markedspriser og de øvrige ovennævnte egne indtægter beregnes ved at anvende en sats, der skal fastsættes senere på summen af alle medlemsstaters BNI [art. 2, stk. 1, litra d)], og denne sats gælder for hver medlemsstats BNI (art. 2, stk. 4).

I denne forbindelse må man glæde sig over, at Kommissionen i en »betragtning« anfører, at den vil udarbejde et direktiv om anvendelsen af reglerne for opstilling af BNI.

Bryssel, den 27. april 1988.

6. Korrektionen af budgetskævhederne vil blive tilpasset for at tage hensyn til udjævningen af momsgrundlaget og til indførelsen af en supplerende indtægtskilde, der hviler på BNI.

Den bestemmelse i forslaget til afgørelse, ifølge hvilken der inden udgangen af 1991 skal forelægges en beretning indeholdende en fornyet undersøgelse af den budgetkorrektion, der indrømmes Det forenede Kongerige, hilses velkommen (art. 10).

7. Det forelagte forslag til afgørelse udgør et kompromis, da

- Fællesskabernes egne indtægter tilsyneladende er reduceret i forhold til de oprindelige forslag, selv om det endelige resultat er næsten det samme,
- den egne indtægt, der hviler på momsgrundlaget, bibeholdes på 1,4% i stedet for på 1%, selv om dette grundlag udjævnes til 55% af hver medlemsstats BNI for at tage hensyn til medlemsstaternes bidragsevne.

8. ØSU kan kun beklage de ændringer, der er foretaget i de oprindelige forslag. Det ville i det mindste have været ønskeligt, om Kommissionen havde begrundet sit nye valg af beregningsgrundlag for satserne og af fordeling af midlerne på de enkelte elementer, og om den havde givet en yderligere redegørelse for konsekvenserne af dette valg.

9. I betragtning af Fællesskabets nuværende situation må dette kompromis godkendes, da det forhindrer, at Ef-politikken blokeres, og dat det gør det muligt at realisere det indre marked med alt, hvad deraf følger. Det indeholder en egen dynamik, som kan give håb om, at alle europæiske borgeres legitime ønsker med tiden vil blive realiseret.

Alfons MARGOT

Formand for

Det økonomiske og sociale Udvalg

Udtalelse om forslag til Rådets direktiv om ændring af direktiv 78/1015/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om tilladt støjniveau og udstødningsanlæg for motorcykler

(88/C 175/03)

Rådet for De europæiske Fællesskaber besluttede den 10. februar 1988 under henvisning til, EØF-traktatens artikel 100 A at anmode om Det økonomiske og sociale Udvalgs (ØSU) udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's sektionen for industri, handel, håndværk og tjenesteydelser, som udpegede Paul Flum til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 6. april 1988.

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 255. plenarforsamling den 27. april 1988, enstemmigt følgende udtalelse.

1. Det økonomiske og sociale Udvalg støtter Kommissionens bestræbelser på yderligere at sænke trafikstøjen. ØSU har allerede i tidligere udtalelser gjort opmærksom på, at det er nødvendigt med et sådant initiativ. Med forbehold af følgende bemærkninger kan ØSU derfor tilslutte sig dette forslag.

2. Forslaget til direktiv supplerer de tekniske forskrifter, der gælder for samtlige lyddæmpere. I forslaget fastsættes en fremgangsmåde for EØF-standardtypegodkendelse af reservelyddæmpere, herunder de tekniske forskrifter og kontrolkrav samt komponentmærke.

3. Støjgener opstår især, når der efter ibrugtagningen foretages forandringer i motor cyklernes udstødningsanlæg. Ofte sker dette, fordi der blandt unge er en vis trang til gennem indgreb i lyddæmperen at ændre på motorens ydeevne. Udstødningsanlægget fjernes eller udskiftes. I den frie handel findes der reservelyddæmpere, som kan få motorcyklens støjniveau til at stige til det tredobbelte i forhold til køretøjets standardudstyr, dvs. langt over 90 dB (A).

4. Det er relativt let for færdselspolitiet at fastslå, om der er fjernet lyddæmpende komponenter fra udstødningsanlægget, og i så fald nedlægges der køreforbud. Det er derimod meget sværere at vurdere en komplet reservelyddæmper uden komponentmærke.

5. Eftersom man nøje overvåger og gradvist sænker grænseværdierne for nye køretøjers støjniveau, er det absolut påkrævet, at også reservelyddæmpere for fremtiden overholder disse forskrifter, samt at det gennem en nøjagtig mærkning bliver muligt at identificere disse

lyddæmpere. På denne måde vil der i forbindelse med færdselsovervågning ikke længere herske usikkerhed med hensyn til reservelyddæmpere.

6. Fibermaterialer

ØSU erindrer om bestræbelserne på i fremtiden kun at bringe asbestfrie produkter i handelen. Dette gælder også for reservelyddæmpere.

7. Tidsfrister

Efter ØSU's opfattelse vil den 1. oktober 1988 ikke kunne overholdes som frist for, hvornår bestemmelserne om national standardtypegodkendelse skal træde i kraft (art. 2 og 3).

Rådet opfordres til at træffe afgørelse, så hurtigt som muligt, således at direktivet kan omsættes til national lovgivning uden væsentlige forsinkelser.

Efter OSU's opfattelse burde bestemmelserne om national standardtypegodkendelse træde i kraft 6 måneder efter Rådets vedtagelse af direktivet.

Det kunne altså opstilles følgende tidsplan:

- en år efter ovennævnte ikrafttrædelse kan medlemsstaterne kun udstede sådanne attester efter de nye regler,
- to år efter ikrafttrædelsen kan medlemsstaterne forbyde førstegangsibrugtagning af motorcykler, hvis udstødningsanlæg ikke er i overensstemmelse med det ny direktiv.

Bryssel, den 27. april 1988.

Alfons MARGOT

Formand for

Det økonomiske og sociale Udvalg

Udtalelse om forslag til Rådets direktiv om ændring af direktiv 65/269/EØF om gennemførelse af visse regler for tilladelse til godstransport ad landevej mellem medlemsstaterne⁽¹⁾

(88/C 175/04)

Rådet for De europæiske Fællesskaber besluttede den 26. februar 1988 under henvisning til EØF-traktatens artikel 75 at anmode om Det økonomiske og sociale Udvalgs (ØSU) udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's sektionen for transport og kommunikation, som udpegede Eike Eulen til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 13. april 1988.

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 255. plenarforsamling den 27. april 1988 enstemmigt følgende udtalelse.

1. ØSU godkender Kommissionens forslag, som tilsigter, at EF's regler om transport med vogntog, herunder transport af flyttegods, skal udvides til at omfatte alle lande, som deltager i Den europæiske Transportministerkonference (CEMT) (med undtagelse af Jugoslavien og Tyrkiet med hensyn til transport med vogntog). Der er i denne forbindelse tale om direktiv 65/269/EØF⁽²⁾, som ændret ved direktiv 83/572/EØF⁽³⁾ og 85/505/EØF⁽⁴⁾.

2. Det er ikke nødvendigt her at komme ind på ØSU's udtalelser⁽⁵⁾ om disse direktiver. Det er imidlertid beklageligt, at indførelsen af en multilateral aftale om transport af flyttegods skete i det første direktiv og ikke, som anbefalet af ØSU, i et separat direktiv. ØSU gjorde med rette opmærksom på, at en selektiv multila-

teralisering af transport af flyttegods med det første direktiv indebar fare for en præjudicerende virkning for multilateraliseringen af andre af de transportkategorier, som er omfattet af dette direktiv.

3. Det foreliggende forslag kan endvidere give anledning til nogen forvirring, eftersem tildelingen af multilaterale tilladelser til transport af flyttegods som følge af CEMT-beslutningerne om tilpasning til EF's regler skal være gældende i alle CEMT-medlemslande, hvorimod tilladelserne til transport med vogntog (trækkende køretøj og anhænger) kun får gyldighed for CEMT-landene, med undtagelse af Jugoslavien og Tyrkiet.

4. ØSU er, med forbehold af disse bemærkninger, tilfreds med Kommissionens forslag. Det går imidlertid ud fra, at misbrug af tilladelserne til transport af flyttegods, som ikke er omfattet af en kontingenteringsordning, fremdeles vil være udelukket. ØSU forventer, at udvidelsen af EF-lovgivningen vil medføre yderligere lettelse på dette transportområde. For så vidt angår undtagelsestilfældene Jugoslavien og Tyrkiet, opfordrer ØSU Kommissionen og Rådet til at gøre alt, hvad der står i deres magt, for at disse lande opgiver deres forbehold.

⁽¹⁾ EFT nr. C 59 af 3. 3. 1988, s. 5.

⁽²⁾ EFT nr. 88 af 24. 5. 1965, s. 1469/65.

⁽³⁾ EFT nr. L 332 af 28. 11. 1983, s. 33.

⁽⁴⁾ EFT nr. L 309 af 21. 11. 1985, s. 27.

⁽⁵⁾ Udtalelse af 28. november 1963 i EFT nr. 168 af 27. 10. 1964, s. 2631/64; udtalelse af 23. februar 1983 i EFT nr. C 90 af 5. 4. 1983, s. 1; udtalelse af 26. februar 1981 i EFT nr. C 138 af 9. 6. 1981, s. 54.

Bryssel, den 27. april 1988.

Alfons MARGOT

Formand for

Det økonomiske og sociale Udvalg

Udtalelse om forslaget til Rådets direktiv om ottende ændring af direktiv 76/769/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes administrative eller ved lov fastsatte bestemmelser om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater⁽¹⁾

(88/C 175/05)

Rådet for De europæiske Fællesskaber besluttede den 23 februar 1988 under henvisning til EØF-traktens artikel 100 A at anmode om Det økonomiske og sociale Udvalgs (ØSU) udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's sektionen for miljø-, sundheds- og forbruger-spørgsmål, som udpegede Georges Proumens til ordfører; og Michel Saiu og Peter Storie-Pugh til medordførere. Sektionen vedtog sin udtalelse den 5. april 1988.

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 255. plenarforsamling (mødet den 27. april 1988) enstemmigt følgende udtalelse.

1. Generelle bemærkninger

1.1. Baggrunden for dette forslag til direktiv om ottende ændring af direktivet fra 1976 er ønsket om at bringe en række nationale lovgivninger om de produkter, der omhandles i denne tekst, på linje med hinanden. Der er under udarbejdelsen desuden blevet taget hensyn til miljøet og risikoen for kræft.

Herudover skyldes en række af de foreslåede ændringer direktiv 83/189/EØF hvori det foreskrives, at der skal udveksles oplysninger mellem medlemsstaterne. Dette gør sig især gældende for punkt 22 i artikel 1.

1.2. Det er klart, at Kommissionen på dette område har til hensigt at forbyde eller fastlægge strenge bestemmelser for samtlige de stoffer og præparater, som bevisligt er kræftfremkaldende.

En sådan holdning forudsætter imidlertid, at man har noget at sætte i stedet for disse produkter.

På den anden side fremgår det af teksten, at de omtalte stoffer og præparater kan benyttes af fagfolk under iagttagelse af en række præcise og forpligtende bestemmelser. Fagfolk er desuden sikret specialbeskyttelse gennem en række direktiver, der har begrænsende virkning for de forskellige erhvervskredse. Og i øvrigt er de som følge af deres kvalifikationer selv i stand til at tage de nødvendige forholdsregler under anvendelsen af omtalte stoffer og præparater.

1.3. ØSU anmoder i denne forbindelse Kommissionen om at opfordre medlemsstaterne til at sikre, at informationsprocedurerne overholdes både af leverandører og fagforeninger, samt at det sker med deltagelse af især de faglige skoler. Det skal desuden sikres, at de forholdsregler, der skal iagttages under anvendelsen af disse farlige stoffer og præparater, er almindelig kendte og nøje afgrænsede.

1.4. ØSU giver således udtryk for sin tilfredshed med forslaget til direktiv om ottende ændring, hvis formål det generelt kan støtte. Der er dog en række detaljer, som Kommissionen eventuelt burde rette. Det drejer sig ikke om selve materien, men om visse enkeltheder.

2. Særlige bemærkninger

2.1. I punkt 3 under artikel 1 er teksten tvetydig, og ØSU foreslår derfor, at den 2. del af dette punkt affattes på følgende måde:

»Denne bestemmelse gælder dog ikke i forbindelse med markedsføring af:

- a) brændstoffer;
- b) stoffer og præparater, som er bestemt til anvendelse i industriprocesser;
- c) de affaldsstoffer, som ...«

2.2. Punkterne 17 og 18 er medtaget, fordi der på fællesskabsniveau skal gennemføres en Internationale Arbejdsorganisations (ILO)-konvention fra før 1940, som kun USA og Det Forenede Kongerige ikke havde ratificeret. På europæisk niveau sker Det Forenede Kongeriges tilslutning implicit gennem vedtagelsen af denne ændring.

I denne forbindelse skal det imidlertid understreges — det gælder for øvrigt også en række andre områder — at Kommissionen indtrængende opfordrer medlemsstaterne til at sikre sig, at deres nationale lovgivning på alle områder er i overensstemmelse med de gældende særdirektiver. Dette synes f.eks. ikke at være tilfældet i forbindelse med blycarbonater og blyulfater, som kun er opført i nogle af de nationale forvaltningers arbejdsbestemmelser.

⁽¹⁾ EFT nr. C 43 af 16. 2. 1988, s. 9.

2.3. Der er ingen tvivl om, at det er miljøsyn, der har været den vigtigste bevæggrund til punkterne 19, 20 og 21 (kviksløvforbindelser, arsenforbindelser og organiske tinforbindelser).

Det vil imidlertid fortsat være tilladt at anvende disse stoffer i industrielle processer, f.eks. i forbindelse med tryk eller vakuum, samt i forbindelse med både, hvis længde er over 25 m. Både, der er kortere end 25 m, er som regel beregnet til fritidsbrug, og ligger som sådan meget længe ved kaj, hvor de kan forårsage lokal forurening.

Salg af store pakninger indeholdende mindst 20 l er et af midlerne til at forhindre, at private overtræder bestemmelserne, eftersom prisen for disse store pakninger ligger på omkring 1 000 ECU.

2.4. Ifølge ØSU kan den brede formulering af de ovennævnte punkter føre til, at der opstår problemer i forbindelse med »eksportmeddelelses«-proceduren, for i den gældende forordning på dette område foreskrives

det, at der tages udgangspunkt i bestemmelserne i direktiv 76/769/EØF og i ændringerne til dette direktiv.

Det er forståeligt, at Kommissionen har meget svært ved at udarbejde en mere præcis tekst, eftersom der er utallige afledningsprodukter.

Men Kommissionen burde systematisk sørge for, at der i forbindelse med »eksportmeddelelses«-procedurerne blev taget hensyn til den begrænsning af anvendelsesmulighederne, som er et resultat af det, der står i højre kolonne.

2.5. Det produkt, der er opført under punkt 22, blev først for nylig anmeldt i Fællesskabet og kommer fra et tredjeland.

I et tilfælde er der dog tale om en undtagelse fra forbuddet. Det drejer sig som en speciel proces, hvor brugeren ikke er i kontakt med stoffet. Og endelig må der i den færdige vare kun være meget svage spor af stoffet.

Bryssel, den 27. april 1988.

Alfons MARGOT

Formand for

Det økonomiske og sociale Udvalg

Udtalelse om forslaget til Rådets beslutning om ændring af beslutning 84/133/EØF om indførelse af et fællesskabssystem for hurtig udveksling af oplysninger om farer i forbindelse med anvendelse af forbrugsgoder

(88/C 175/06)

Rådet for De europæiske Fællesskaber besluttede den 6. april 1988 under hensivning til EØF-traktatens artikel 235 at anmode om Det økonomiske og sociale Udvalgs (ØSU) udtalelse om Kommissionens ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's sektionen for miljø-, sundheds- og forbruger-spørgsmål, som udpegede Alma Williams, til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 5. april 1988 i afventning af Rådets anmodning om udtalelse.

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 255. plenarforsamling (mødet den 27. april 1988) enstemmigt følgende udtalelse.

ØSU ser med interesse på Kommissionens rapport om, hvorledes systemet for hurtig udveksling af oplysninger har fungeret i fireårsperioden 1984-1988. Rapporten er udarbejdet i medfør af artikel 8, stk. 2, i Rådets beslut-

ning af 2. marts 1984 (83/133/EØF). ØSU afgav udtalelse herom den 26. marts 1980⁽¹⁾.

⁽¹⁾ EFT nr. C 182 af 21. 7. 1980.

ØSU godkender Kommissionens forslag om at forlænge den ovenfor nævnte beslutnings gyldighedsperiode med yderligere seks år.

ØSU henstiller dog, at systemet udbygges og udvides i den kommende periode.

Bryssel, den 27. april 1988.

Alfons MARGOT

Formand for

Det økonomiske og sociale Udvalg

Udtalelse om generelle sikkerhedskrav til forbrugsvarer

(88/C 175/07)

Det økonomiske og sociale Udvalg (ØSU) besluttede den 16./17. december 1987 i henhold til forretningsordenens artikel 20, stk. 4, at fremsætte initiativudtalelse om generelle sikkerhedskrav til forbrugsvarer.

Det forberedende arbejde henvistes til Udvalgets sektionen for miljø-, sundheds- og forbruger-spørgsmål, som udpegede Alma Williams til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 5. april 1988.

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 255. plenarforsamling (mødet den 27. april 1988) enstemmigt følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. Formål

Denne udtalelse, som ØSU i december 1987 enstemmigt vedtog at udarbejde på eget initiativ, har til formål at henstille til Kommissionen at foreslå en lovgivning om sikkerhedskrav til forbrugsvarer. En sådan lovgivning skal forpligte alle, der er impliceret i fremstilling, levering og salg af forbrugsvarer, til at opfylde generelle sikkerhedskrav.

1.1.1. Formålet underbygges af overvejelser over følgende:

- hvad gennemførelsen af det indre marked i 1992 indebærer for forbrugerne, og hvilke følger varernes frie bevægelighed får for dem,
- hvad artikel 100 A, stk. 3, i Fællesakten indebærer. Heri anføres det, at »Kommissionens forslag inden for sundhed, sikkerhed, miljøbeskyttelse og forbrugerbeskyttelse skal bygge på et højt beskyttelsesniveau«. ØSU fortolker i sin udtalelse denne artikel således, at den både omfatter fortsat forbrugerbeskyttelse og nødvendigheden af lynaktioner, herunder tilbagekaldelse af produkter.

1.2. ØSU tager endvidere følgende punkter i betragtning.

1.2.1. Der må tages skridt i retning af harmonisering for at imødegå stigningen i antallet af nationale love, der er forskellige i rækkevidde og indhold. Det er tillige nødvendigt at fjerne handelshindringer og at overtale medlemsstaterne til at lade være med at anvende falske sundheds- og sikkerhedsnormer, der forhindrer frihandel.

1.2.2. I denne forbindelse er det vigtigt at bemærke, at det i EØF-traktatens artikel 36 fastslås, at restriktioner kan være begrundet i hensynet til beskyttelse af menneskers sundhed og sikkerhed, men at de »hverken (må) udgøre et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af samhandelen mellem medlemsstaterne«.

1.2.3. Der findes allerede specifik lovgivning i EF om bestemte emner (såkaldte »vertikale« direktiver). Der er kun få vertikale direktiver, og selv om de indeholder beskyttelsesklausuler, som giver medlemsstaterne tilladelse til at gribe ind i farlige tilfælde, gælder beskyttelsesforanstaltningerne kun de bestemte varer, som direktiverne dækker.

1.2.4. Mange forskellige produkter har således ingen beskyttelse, og da det er praktisk umuligt at vedtage vertikale direktiver for alle produkter, er der behov for et bredt baseret horisontalt rammedirektiv, der tager sig af de produkter, for hvilke der endnu ikke findes vertikale direktiver, og som tillige dækker hullerne og utilstrækkelighederne i den nuværende lovgivning.

1.2.5. På det udvidede marked vil sunde og moderne sikkerhedsstandarder (eller normer) for forbrugsvarer, der sælges og anvendes i EF, være af afgørende betydning. Disse normer bør være ens i alle medlemsstaterne, og de bør håndhæves med ensartede metoder (se også punkt 3).

1.3. Dette initiativ er således et middel til at presse Kommissionen til handling og til hurtigst muligt at fremsætte et forslag til direktiv. Det er imidlertid ikke ØSU's opgave at levere teksten til EF's lovgivning, hvad enten det drejer sig om et direktiv eller en forordning eller en kombination af de to. Det er ØSU's opgave at henlede Kommissionens opmærksomhed på en række forskellige perspektiver, der kan anlægges på de procedurer, der skal gøre forbrugsvarerne meget sikrere.

1.4. Det erkendes, at produktsikkerhed er et meget komplekst emne. Der er navnlig taget hensyn til følgende informationsmateriale:

- forbrugsvarers sikkerhed/forbrugersikkerhed,
- meddelelse fra Kommissionen om forbrugersikkerhed i forbindelse med forbrugsvarer. Ifølge denne meddelelse kommer der stadig flere vidnesbyrd om ulykker i hjemmet og deres sociale og økonomiske betydning. Ulykkerne omfatter nu mindst 45 millioner mennesker om året, og de skyldes ofte i lige så høj grad menneskelig adfærd som farlige produkter og utilstrækkelige brugsanvisninger,
- direktivet om produktsikkerhed, der handler om fabrikanternes særlige ansvar⁽¹⁾. Det kompletteres af denne initiativudtalelse,
- den ny metode til teknisk harmonisering af normer (Resolution fra 7. maj 1985)⁽²⁾ som også er et uundværligt supplement.

2. Definitioner

ØSU finder det meget væsentligt, at der vedtages specifikke definitioner og foreslår følgende.

2.1. Ved »forbrugsvarer« forstår i denne udtalelse enhver varetype, varig eller ikke-varig, der er lovligt indkøbt og normalt anvendt af private forbrugere. ØSU erkender dog, at der kan være grå områder som følge af den ofte meget ringe forskel mellem udstyr, der kan anvendes til private og professionelle formål.

Ordet »forbrugsvarer« omfatter også råstoffer, hvis de sælges som færdigvarer, komponenter, reservedele og tilbehør. ØSU beskæftiger sig ikke med varer, der sælges brugt af private enkeltpersoner, men medtager brugte varer, der sælges erhvervsmæssigt. Endvidere er varer, der kunne berøre dyr, ikke medtaget i øjeblikket.

2.1.1. ØSU erkender, at der ofte er service forbundet med varerne (især ved leje af apparatur). I den foreliggende initiativudtalelse behandles dog kun varer.

2.2. ØSU påpeger, at sikkerhed nødvendigvis må være relativ og ikke absolut, og at den afhænger af en række forskellige sociale, økonomiske og kulturelle faktorer. Alligevel betyder »sikker« efter ØSU's fortolkning, at der ikke er nogen risiko, eller kun en helt minimal risiko, for at nogle af de følgende forhold vil skade nogen eller medføre døden:

- varen i sig selv,
- opbevaring, anvendelse eller forbrug af varen,
- samling af en vare som leveres adskilt,
- udslip eller udsivning fra varerne eller som følge af deres anvendelse, opbevaring eller forbrug,
- tillid til at målinger, beregninger eller andre aflæsninger, der foretages med eller ved hjælp af varerne, er nøjagtige.

2.3. Det er nødvendigt at give en klar fortolkning af udtrykket »generelle sikkerhedskrav«. Det foreslås, at der hermed forstås, at de varer, der bringes på markedet i EF, skal opfylde de sikkerhedskrav, forbrugerne med rette kan forvente, når der tages hensyn til den normale anvendelse, man med rimelighed kan forvente, at de pågældende varer udsættes for.

2.3.1. Forbrugerne er afhængige af sikker design og konstruktion. ØSU bemærker her, at designerne kan bidrage til at gøre varerne væsentlig sikrere, hvis de tager højde for mulige risici på det tidligste udviklingstrin.

⁽¹⁾ Direktiv 85/374/EØF (EFT nr. L 210 af 7. 8. 1985).

⁽²⁾ EFT nr. C 316 af 4. 6. 1985.

2.3.2. Man kan anse varer for ikke at opfylde disse generelle sikkerhedskrav, hvis de ikke er rimeligt sikre, når alle omstændigheder tages i betragtning, nemlig:

- varernes mærkning, udseende, mærker anvendt i forbindelse med dem og anvisninger eller advarsler angående deres anvendelse, opbevaring eller forbrug,
- alle offentliggjorte og godkendte europæiske sikkerhedsnormer,
- alle rimelige midler til at gøre varerne sikre med hensyntagen til virkningerne af eventuelle omkostninger.

3. Normer og forskrifter

3.1. ØSU er klar over den voksende betydning af det juridiske krav i henhold til »den ny metode til teknisk harmonisering af normer«, der indebærer, at produkter skal være sikre for at kunne nyde godt af gensidig anerkendelse af normer og afprøvninger. ØSU er også opmærksom på den rolle, CEN og Cenelec samt nationale standardiseringsorganer spiller ved at opstille frivillige normer, der er opnået enighed om, men erkender samtidig, at det er en regeringsopgave at fastsætte grundlæggende obligatoriske forskrifter.

3.2. Følgende punkter skal bemærkes:

3.2.1. Varer, som frembyder særlige sundheds- og sikkerhedsrisici, vil kræve særlige normer og kendetegn, normalt udtrykt som »væsentlige sikkerhedskrav«.

3.2.2. Lovgivning om generelle sikkerhedskrav til forbrugsvarer vil medvirke til at sikre et elementært sikkerhedsniveau for de mange private forbrugsvarer, som der ikke findes normer eller specifikke forskrifter for.

3.2.3. ØSU konstaterer, at der kan opstå problemer i de tilfælde, hvor de eksisterende normer eller forskriftsmæssige sundheds- og sikkerhedskrav ikke er strenge nok, ligesom der kan opstå et behov for at få afklaret, om opfyldelsen af normerne kan betragtes som et tilstrækkeligt forsvar (se også punkt 6.3).

3.2.4. Der er et behov for rimeligt harmoniserede forskriftsmæssige sundheds- og sikkerhedskrav i tråd med artikel 100 A, stk. 3, dvs. som skal »bygge på et højt beskyttelsesniveau«. Disse krav må omsættes i normer, og kvaliteten må garanteres for hele produktionsprocessen.

3.2.5. Det erkendes, at det ikke kun er standardiseringsorganer, der har bidrag at yde til opstillingen af

kriterier for sikrere produkter, men også andre anerkendte institutter og foreninger.

3.2.6. I denne forbindelse konstaterer ØSU, at det er Kommissionens erklærede hensigt, at forbrugere fra anerkendte organisationer i større omfang skal inddrages og repræsenteres i standardiseringsorganerne. ØSU opfordrer indtrængende Kommissionen til at gennemføre sin længe ventede beslutning om at udvide forbrugernes repræsentation og skabe de nødvendige økonomiske betingelser herfor.

4. Produktsikkerhed i produktionskæden

Når produktsikkerhed skal gennemføres hele vejen i produktionskæden, fra fabrikant til detailhandler, må der tages hensyn til følgende faktorer:

4.1. Fabrikantens rolle ved gennemførelse af kontrol både under produktionsprocessen og efter at produktet er sat i omløb.

4.2. Producentens ansvar, som består i at give klare, enkle og fyldestgørende informationer og brugsanvisninger, der også tager højde for sprogproblemet, når en vare anvendes i et andet medlemsland end produktionslandet.

4.3. Det mulige bidrag fra erhvervslivets selvkontrol gennem frivillige adfærdskodeks, der hurtigt kan tilpasses, og problemerne i forbindelse med effektiv, meningsfuld håndhævelse af sådanne kodeks. ØSU kan her henvise til sin initiativudtalelse fra 1984 om dialogen mellem producenter og forbrugere, hvori der fremsattes forslag til et rammedirektiv med bestemmelser, som frivillige adfærdskodeks skulle efterkomme.

4.4. Bidraget fra uafhængige adfærdskodeks på sikkerhedsområdet fra organisationer udefra, som f.eks. De forenede Nationers organisationer.

4.5. Meddelelse om fabrikanters advarsler og iværksættelse af tilbagekaldelser, herunder oplysninger om udskiftning, reparation eller destruktion.

4.6. Systematisk kontrol efter at varerne er blevet solgt på markedet, og undersøgelse af forbrugernes brug og misbrug af varen, hvor det er muligt.

4.7. De særlige problemer, der opstår for importører og leverandører af varer fra lande uden for EF.

4.8. Detailhandlernes problemer. Med deres direkte kontakt til forbrugerne bærer de ansvarsbyrden for farlige og defekte varer, der er fremstillet af andre.

5. Inspektion og kontrol

5.1. Ved gennemførelsen af produktsikkerhed og -kontrol må der tages hensyn til følgende punkter, som har været omtalt i tidligere udtalelser fra ØSU:

- hvor i produktionskæden de offentlige myndigheder bør foretage inspektion,
- de vanskeligheder, der er forbundet med at sikre ensartede kontrolmetoder i EF,
- medlemsstaternes omkostninger ved udvidelsen af offentlige tjenester,
- hvorvidt det er praktisk muligt, at regeringer giver offentlige myndigheder ordre til at gennemføre produkttilbagekaldelser og salgsforbud, samt at sikre overholdelsen af officielle normer,
- vanskeligheder der muligvis vil opstå i forbindelse med uautoriserede gade- og markedshandlere uden fast adresse.

5.2. ØSU erkender de offentlige myndigheders afgørende betydning ved inspektion og kontrol. Det understreger, at offentlige organer i alle medlemsstaterne nødvendigvis må fastlægge følgende:

- en normal procedure for behandling af farlige varer, som omfatter generelle foranstaltninger for en række produkter og særlige foranstaltninger for et bestemt mærke eller produkt,
- en direkte hasteprocedure, der ufortøvet kan sættes i gang,
- retningslinjer for samarbejde og koordination både nationalt og på EF-niveau.

5.3. For importerede varer bør der indføres og opretholdes særlig kontrol på det første importsted. ØSU understreger behovet for samarbejde mellem de kompetente myndigheder og told- og afgiftsmyndighederne.

Der må tænkes på behovet for at tilpasse fremstillingen af varer til anderledes eller endnu strengere normer, når der eksporteres til tredjelande. ØSU erkender, at EF har en forpligtelse til ikke at markedsføre farlige varer ved eksport af varer til lande i den tredje verden, hvor uvidenheden ofte er stor og beskyttende lovgivning sparsom.

6. Beskyttelsesforanstaltninger

6.1.1. Udviklingen af europæiske systemer for hurtig tilbagekaldelse noteres, og Kommissionen anmodes indtrængende om at udvide sin service i medlemsstaterne. I øjeblikket er det kun et informationssystem, og ØSU

gør opmærksom på, at information, der måske ikke altid er så gennemskuelig, som den burde være, ikke er nok i sig selv.

6.1.2. Både i forbindelse med advarsler, suspenderinger og tilbagekaldelse af produkter er der imidlertid problemer, der må tages hensyn til. ØSU foreslår, at fabrikanter får lejlighed til at udtale sig om varer, de har at gøre med, såfremt det ikke indebærer urimelige forsinkelser. I tilfælde af tilbagekaldelser anmoder ØSU Kommissionen om klart at angive, hvilke data der kræves, f.eks. fabrikat eller firmanavn, identifikationsnummer, varepartinumnummer, dato og sted for levering og fabrikantens eller leverandørens navn og adresse.

6.1.3. Et godt kommunikationsnet på alle relevante niveauer er af afgørende betydning, hvis man vil opnå en positiv reaktion fra folk, der skal rådes eller advares. Man må give dem mulighed for at reagere ved at fremstille sagen klart og enkelt i flere medier. ØSU er klar over, hvilke problemer der opstår, når folk ikke reagerer på en advarsel: varer, der ikke er sikre, kan gå fra hånd til hånd og således fortsat anvendes i mange år.

6.1.4. Der er fortsat forståelse for, at oplysning og uddannelse må gives sideløbende med lovgivningen om forbrugersikkerhed. Udviklingen af det personlige ansvar anses for at være en hovedbestanddel i denne uddannelse, hvor forbrugerorganisationerne har en særlig rolle at spille.

Uddannelse omfatter også bevidsthed om, at sikkerhed koster penge.

6.2. Forbrugernes aktionsmidler

6.2.1. Forbrugernes aktionsmidler og adgang til retsforfølgelse bør ses på baggrund af direktivforslaget om forbrugerens ret til erstatning og afhjælpning ved skader [dok. (KOM(87) 210 endelig udg.], som omhandler, hvilke foranstaltninger der kan sættes ind mod utilstrækkelige og defekte varer. Farlige varer, som har forårsaget skade, indgår i en kategori for sig. Det kan ske, at mange lider af virkningerne fra det samme produkt. I det tilfælde kunne man også overveje muligheden af at ofrene selv iværksætter en samlet aktion for at opnå erstatning. Dette ville på ingen måde fratage forbrugerne retten til at handle som enkeltpersoner. ØSU foreslår derudover, at Kommissionen overvejer oprettelsen af en EF-fond til hjælp for personer, der af en række forskellige grunde (f.eks. hvis et firma, de handler med, er gået konkurs) ikke har andre effektive aktionsmidler.

6.3. Producenters og distributørers stilling - Sanktioner og forsvær

6.3.1. Det bør overvejes, om økonomiske sanktioner alene er tilstrækkeligt over for producenter, som frem-

stiller og markedsfører farlige produkter. Den aktuelle EF-lovgivning tillader ikke, at Kommissionen påbyder retsforfølgning. Desuden har ØSU bemærket, at medlemslandenes sanktioner er forskellige, og ØSU foreslår derfor, at Kommissionen undersøger muligheden af at påbyde administrative sanktioner på EF-niveau.

I tilfælde af varer, der mod bedre vidende og forsætligt fremstilles eller sælges af »erhvervslivets delinkventer«, opfordrer ØSU dog indtrængende medlemsstaterne til at sætte hårdt ind på nationalt plan.

6.3.2. For eksempel kunne lovgivningen udformes således, at det blev strafbart at levere, tilbyde eller at indvillige i at levere, udstille eller have i hænde med henblik på levering, enhver vare, der ikke opfylder de »generelle sikkerhedskrav«, som defineret under punkt 2.3.

6.3.3. ØSU understreger, at alle, der har at gøre med fremstilling eller salg, vil få nye forpligtelser, og at de også bør få forsvarsrettigheder som omtalt i punkt 3 (normer). ØSU opfordrer derfor indtrængende Kommissionen til at specificere, hvilket forsvar der kan anvendes i tilfælde af påstand om lovbrud.

6.3.4. Forsvaret kunne omfatte følgende:

- a) leverandøren havde opfyldt en eksisterende norm (men se punkt 3.2.3);
- b) leverandøren havde rimelig grund til at tro, at varerne ikke ville blive anvendt eller forbrugt i et medlemsland;
- c) leverandøren havde truffet alle rimelige forholdsregler og udvist så megen omhu som muligt for at undgå at begå lovovertrædelsen;
- d) hvis varerne blev solgt af en detailhandler, som på leveringstidspunktet ikke vidste og ikke havde nogen rimelig mulighed for at vide, at de ikke opfyldte de generelle sikkerhedskrav;
- e) fabrikanten, leverandøren og detailhandleren samarbejdede om hurtigt at trække det farlige produkt tilbage fra markedet.

7. Kommissionens rolle

ØSU foreslår, at Kommissionen påtager sig følgende opgaver:

7.1. En grundig analyse af den eksisterende lovgivning om produktsikkerhed og dens gennemførelse i medlemsstaterne og i andre industrialiserede lande.

7.2. En undersøgelse af det arbejde, der er gjort i internationale organisationer, f.eks. Organisationen for økonomisk samarbejde og udvikling (OECD) og sam-

funds- og erhvervsgrupper som Kontoren for de europæiske Forbrugerorganisationer (Bureau européen des unions de consommateurs, BEUC), Udvalget for familieorganisationer i De europæiske Fællesskaber (Comité des organisations familiales auprès des Communautés européennes, COFACE) og respekterede produktions- og handelsorganisationer.

7.3. En nyvurdering af gældende EF-lovgivning og forslag på vej fra de forskellige generaldirektorater, således at det sikres, at sikkerhedslovgivningen integreres og koordineres med anden lovgivning.

Man kunne f.eks. gennemgå forslaget til direktiv om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om maskiner der handler om anvendelse af maskiner i industrien, for at se om det har relevans for tilsvarende maskiner, der anvendes af private forbrugere.

7.4. Kommissionen bør fortsat være ansvarlig for a) indsamling og koordination af ulykkesstatistikker (EHLASS)⁽¹⁾, der leveres af medlemsstaterne. Det er disse kendsgerninger, som kan danne grundlag for prioritering af aktioner; b) driften af systemet for hurtig informationsudveksling.

ØSU ville dog ønske, at disse systemer blev mere ambitiøse, gennemskuelige og effektive.

7.5. ØSU foreslår også, at Kommissionen overvejer andre relevante spørgsmål, som f.eks.:

- udviklingen af risikovurderingsmodeller,
- i hvor høj grad statistikkerne i medlemslandene og i andre lande, som er handelspartnere, er sammenlignelige og kompatible,
- en mere detaljeret gennemgang af dødsstatistikker; der er ganske vist færre tilfælde af dødsfald end af skader, men disse statistikker kunne pege på meget alvorligere farer,
- nøje undersøgelse af alvorlige skader i et tidsrum på mindst tre år efter en ulykke.

7.6. ØSU understreger, at det er indsamlingen og analysen af fakta, der efterhånden fører til bl.a. indkredningen af varer, der ikke er sikre. ØSU erkender, at en vare kan være farlig, fordi den er dårligt udtænkt eller udført, eller fordi anvisningerne er utilstrækkelige eller mangelfulde; men ØSU peger også på, at menneskers ofte uforudsigelige adfærd hyppigt bidrager til ulykker.

⁽¹⁾ EHLASS = European Home and Leisure Accident Surveillance System (Europæiske Kontrolsystem for ulykker i hjemmet og i fritiden).

7.7. ØSU fremhæver behovet for en enkel og acceptabel procedure, der gør det muligt for de implicerede, især de kompetente myndigheder, der er udpeget af medlemsstaterne, og Kommissionen, at finde hurtige løsninger i hastesituationer.

7.8. Kommissionen skulle tilsvarende virke som den centrale modtager af information om farlige produkter, der anmeldes til den af såvel nationale som lokale myndigheder, der har konkluderet, at hurtig handling er nødvendig. Disse myndigheder skulle også informere Kommissionen om producenters frivillige tilbagetrækning af produkter. Når omstændighederne tillader det, vil Kommissionen også tage hensyn til oplysninger fra andre pålidelige kilder, da det er nødvendigt at have adgang til en bred række respondenter.

7.9. Hvis den oprindelige aktion viser sig berettiget,

bør det være Kommissionens opgave at påbyde alle medlemsstaterne at gøre noget tilsvarende.

7.10. Hvis der pludselig opstår en situation, hvor mange menneskers helbred og sikkerhed trues, er øjeblikkelig handling påkrævet. Medlemsstaterne kan selv beslutte at handle med det samme, men Kommissionen bør tillige kunne sikre, at der vedtages bindende hasteforanstaltninger, i staterne i overensstemmelse med ensartede kriterier. Der er derfor behov for et effektivt juridisk EF-instrument (se punkt 1.3) med et klart sæt regler, som muliggør indgriben i nødstilfælde. Dette indgreb kunne omfatte øjeblikkelig suspension, konfiskation eller endog destruktions af farlige varer.

Bryssel, den 27. april 1988.

Alfons MARGOT

Formand for

Det økonomiske og sociale Udvalg

Udtalelse om Kommissionens tolvte årsberetning om Den europæiske Fond om regionaludvikling

(88/C 175/08)

Kommissionen for De europæiske Fællesskaber besluttede den 21. december 1987 under henvisning til EØF-traktatens artikel 198 at anmode om Det økonomiske og sociale Udvalgs (ØSU) udtalelse om Kommissionens tolvte årsberetning om Den europæiske Fond for regionaludvikling (EFRU).

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's sektionen for regionaludvikling og fysisk planlægning, som udpegede William Black til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 19. april 1988.

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 255. plenarforsamling den 27. april 1988, uden stemmer imod, men én hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. Den europæiske Regionaludviklingsfonds tolvte årsberetning (1986) blev offentliggjort af Kommissionen den 1. december 1987. ØSU hilser beretningen velkommen. Det konstateres heri, at fondens aktiviteter i det

pågående år blev udvidet og forsat steg i omfang. ØSU bifalder tillige den gradvise udvikling af de analytiske procedurer, som fonden vil tage i anvendelse ved fastlæggelsen af prioriterede spørgsmål og gennemgangen af forslag til formindskelse af de regionale problemer.

1.2. Årsberetningen gennemgås på et tidspunkt, hvor EF står over for stimulerende udfordringer i forbindelse med gennemførelsen af et stort indre marked uden grænser i 1992. Det skulle gavne EF som helhed økonomisk og socialt, og alle ønsker stærkt, at de regionale økonomiske uligheder samtidig mindskes, og at de ringest udviklede områder tilskyndes til vækst. Erfaringerne fra den seneste udvikling i EF's regionalpolitik og fra EFRU's udvikling giver vigtige fingerpeg om den fremtidige politik og om den udvidede Regionalfonds procedurer og prioriteringer.

1.3. I 1986 mærkede EFRU EF's seneste udvidelse, da de første forpligtelser blev indgået over for regioner i Spanien og Portugal. Som følge af udvidelsen voksede EFRU-fondens disponible midler betydeligt i 1986. Der blev indgået forpligtelser for 3 186 millioner ECU, en stigning på 28 % i forhold til det foregående år. Stigningen, som svarede til 691 millioner ECU, blev mere end opvejet af Spaniens og Portugals anmodninger om forpligtelser, der beløb sig til 1 021 millioner ECU. Som følge af en utilstrækkelig forøgelse af fondens midler samt en omfordeling af bevillingerne for at imødekomme Spaniens og Portugals behov faldt forpligtelserne over for de øvrige ti medlemsstater med over 12 %.

1.4. Også udbetalingerne fra EFRU steg: udbetalingerne på 2 394 millioner ECU var over 50 % større end i 1985, men når der ses bort fra de første udbetalinger til Spanien og Portugal, steg udbetalingerne til de øvrige medlemsstater med 19 %. Som det nu er blevet administrativt, oversteg de accepterede forpligtelser igen udbetalingerne på grund af tidsintervallet mellem de forskellige stadier, og også fordi nogle ansøgninger bortfalder, efter at de er godkendt, når gennemførelsen ikke skrider frem som forudset. Ved slutningen af 1986 nåede henstående forpligtelser op på 5 724 millioner ECU. Det svarer næsten til 2,4 gange de årlige udgifter i 1986, men dette tal var til sammenligning væsentlig højere året før, nemlig 3,2 gange.

1.5. EFRU er naturligvis ikke det eneste EF-instrument, der yder regionerne bistand. Forvaltningen af Socialfonden og af Den europæiske udviklings- og garantifond for Landbruget (EUGFL), udviklingssektion, er koordineret med EFRU, og de styrkes gennem lån fra Den europæiske Investitionsbank (EIB) og Det nye Fællesskabsinstrument (NFI). Disse instrumenters bidrag til den regionale udvikling nævnes i beretningens punkt 5.4. Mere detaljeret information om den kombinerede udbetaling fra disse kilder samt en oversigt over udgifternes fordeling og deres indvirkning på problemregioner ville have været værdifuld.

2. Den socio-økonomiske baggrund

2.1. Offentliggørelsen af den tredje periodiske beretning i maj 1987 kastede lys over udviklingen af regionale uligheder. Den klare kendsgerning, at forskellene for så vidt angår arbejdsløsheden er blevet øget, og at de ikke er blevet mindre hvad bruttonationalproduktet (BNP) angår, underbygger ØSU's ofte fremsatte synspunkt, nemlig at regionalpolitikken skal styrkes. Lavvækstperioden i 1980'erne gjorde en forværring af visse regioners relative stilling næsten uundgåelig. Det fremtidsperspektiv, der antydes i punkt 1.2, at ulighederne måske øges yderligere i de kommende ti år, er uvelkomment, men nok realistisk.

2.2. Ved vurderingen af de regionale uligheders størrelse er det af betydning at se på forskellene mellem medlemslandene og inden for de enkelte medlemslande. Da halvdelen af de regionale uligheder kan tilskrives forskelle mellem medlemslandene, kunne en tilnærmelse mellem medlemslandene bl.a. yde et temmeligt stort bidrag til regional konvergens. Det vil kræve en konsekvent og koordineret anvendelse af alle økonomisk-politiske midler at opnå denne konvergens. Forbedrede regionalpolitiske foranstaltninger kan i sig selv bidrage til bedre resultater, men kan kun delvist bidrage til mindskelsen af de regionale skævheder. Regionaludvikling er ikke alene et resultat af specifikke regionalpolitiske foranstaltninger. EF bør i denne sammenhæng give medlemsstaterne et godt eksempel, og kunne så med større vægt tilskynde dem til at udvikle denne metode i national sammenhæng.

2.3. I årsberetningen fremlægges nogle foruroligende eksempler på, hvorledes demografiske og økonomiske forandringer kan få uheldige følger for de dårligst stillede regioner. ØSU bifalder, at man åbent erkender disse uheldige tendenser, der omfatter følgende:

- demografiske forandringer, som betyder, at væksten i BNP i de mindre velstillede lande skal være to procentpoints højere end i de øvrige lande, for at udviklingen henimod konvergens skal kunne oprettholdes,
- fordelene ved fuldførelsen af det indre marked i 1992 vil sandsynligvis blive ujævnt fordelt på de forskellige regioner.

2.4. Der kan selvfølgelig forventes større og mere vidtrækkende fordele af fuldførelsen af det indre marked på grund af hele Fællesskabet forøgede styrke; men enhver potentiel negativ tendens er en tvingende grund til at prioritere regionalpolitikken meget højt i de næste fem år og skærper behovet for en nøje overvågning af udviklingssituationen, således at man kan sikre en effektiv anvendelse af de ekstra midler, der vil stå til rådighed for regionalpolitikken.

2.5. Samordningsprincippet, hvorefter der skal tages hensyn til de industri- og landbrugspolitiske foranstaltningers indvirkning på regionerne, accepteres nu. ØSU noterer sig det arbejde, der er blevet iværksat, for at give en yderligere vurdering af EF-politikernes regionale følger, og det går stærkt ind for, at dette arbejde prioriteres højt. ØSU bifalder den forøgede interesse for de regionale følger af landbrugspolitiske foranstaltninger, men det er ikke sikker på, at Kommissionen har udbygget denne analyse tilstrækkeligt. For mange af de fattigste regioner har reformen af den fælles landbrugspolitik (FLP) meget stor betydning.

2.6. I årsberetningen (punkt 1.2.7) analyseres forholdet mellem lønomkostninger og produktivitet samt deres indflydelse på regional konvergens. ØSU noterer sig beretningens opfattelse: at lønomkostningerne pr. produceret enhed synes at være relativt høje i en række problemregioner. ØSU har allerede gjort opmærksom på dette spørgsmål i sin udtalelse om den tredje periodiske beretning (dok. CES nr. 1164/87), og gør endnu en gang opmærksom på, at dette spørgsmåls komplekse karakter kræver meget grundigere analyser, før der kan drages sikre konklusioner.

3. Virkningerne af forordning (EØF) nr. 1787/84

3.1. Årsberetningen bekræfter, at forordning (EØF) nr. 1787/84 om EFRU nu i sit andet år fungerer generelt tilfredsstillende. Skiftet fra relativt faste nationale kvoter for hovedudbetalingerne til et system, der er baseret på øvre og nedre procentgrænser, samt den stigende fokusering på programmer af fællesskabsinteresse fremfor individuelle projekter har sat Kommissionen bedre i stand til at prioritere og kanalisere midlerne på en hensigtsmæssig måde.

3.2. Der henvises til, at Kommissionen efter eget skøn kan træffe afgørelse om de budgetmidler, der er til rådighed, efter at de nedre grænser for tildeling er nået (afsnit 2.2.12). ØSU ville være interesseret i at få en nærmere analyse af, hvorledes denne »margin« blev fordelt mellem medlemsstaterne.

3.3. Et af de i og for sig vigtigste træk ved EFRU ændres ikke i den nye forordning. Hvis fonden skal have nogen indflydelse, må den supplere de eksisterende nationale og regionale ressourcer. ØSU har allerede støttet Kommissionens bestræbelser på »komplementaritet«, og ØSU bifalder den klare opstilling af de former, den kan antage i praksis. ØSU har ganske vist med stor interesse taget medlemsstaternes procedurer til efterretning, men det ser heri en bekræftelse af den opfattelse af, at medlemsstaterne, når det drejer sig om erhvervsprojekter, har en tendens til at lægge EFRU-bidragene oven i deres samlede ressourcer, og ikke tildele dem til enkeltprojekter. EFRU-midler bruges med andre ord til at erstatte en del af medlemsstaternes forpligtelsesbe-

villinger til enkeltprojekter. Komplementaritetsprincippet er dog nu bredt anerkendt og anvendes mindre konroversielt som støtte til godkendte programmer og infrastrukturprojekter. Disse principper vil få større betydning i den nye udvidede fond, når der selektivt bevilges midler til prioriterede regioner inden for godkendte programmer. ØSU håber, at betydningen af »komplementaritetsbegrebet« vil blive yderligere afklaret i forordningerne om de ændrede fonde.

4. EFRU's interventioner

4.1. Medens EFRU i 1986 hovedsagelig anvendtes til finansiering af projekter, som medlemsstaterne havde søgt om støtte til, var den øgede anvendelse af programfinansiering den betydeligste udvikling med langsigtede følger. I ØSU's udtalelse om EFRU's 11. årsberetning hilstes dette skift til programfinansiering velkomment, og det står nu klart, at »projektstadiet« er forladt til fordel for »programstadiet«. Der udtryktes håb om, at dette skift ville styrke komplementaritetsbegrebet og medvirke til en bedre styret og koordineret anvendelse af EFRU⁽¹⁾.

4.2. I den tolvte årsberetning antydes det, at det mål, der går på, at 20% af fondens midler skal bevilges til finansiering af programmer, kan nås i 1987. ØSU gratulerer Kommissionen med resultaterne i 1986 og hilser denne målsætning for interventionerne i 1987 velkommen.

a) Fællesskabsprogrammer

4.3. I 1986 blev to fællesskabsprogrammer med særligt regionalt sigte endelig godkendt. STAR-programmet skaffer midler til forbedring af avancerede telekommunikationstjenester. VALOREN-programmet omfatter foranstaltninger til bedre udnyttelse af regionernes eget energipotential. Begge programmer har allerede været underkastet en nøje gennemgang. ØSU ser disse programmer som en væsentlig udvikling i EFRU's aktiviteter og håber, at medlemsstaterne vil arbejde sammen om at sikre, at de udnyttes effektivt. ØSU håber, at EFRU's årsberetning for 1987 vil give oplysninger om disse fællesskabsprogrammernes gennemførelse i de regioner, der opfylder betingelserne.

4.4. ØSU noterer sig endvidere, at der er blevet igangsat forberedende undersøgelser af to nye mulige fællesskabsprogrammer om teknologisk forskning og

⁽¹⁾ EFT nr. C 180 af 8. 7. 1987, s. 48.

miljøpolitik, og ØSU håber, at disse undersøgelser hurtigt følges op af forslag til forordninger.

b) *Nationale programmer af interesse for Fællesskabet*

4.5. I 1986 indgav EF's medlemsstater med undtagelse af Forbundsrepublikken Tyskland, Spanien og Portugal i alt 47 ansøgninger til et samlet beløb af 682 millioner ECU. Efter gennemgangen af disse ansøgninger samt af enkelte ansøgninger fra 1985 blev 14 ansøgninger godkendt til i alt 416 millioner ECU for tidsrummet frem til 1992. Tre ansøgninger blev godkendt for 1986 til 260 millioner ECU.

4.6. Disse tal bekræfter, at nationale programmer af interesse for Fællesskabet er et begreb, der har vundet interesse, og detaljerne i de efterkomne ansøgninger viser, på hvilken måde disse programmer kan tage hensyn til særlige regionale behov. Særlig relevante er de tre transnationale samordnede udviklingsprogrammer for områder, der støder op til hinanden i Frankrig, Luxembourg og Belgien. De vil være et interessant afprøvningsområde for regionalpolitikens udvikling i forbindelse med det fælles indre marked.

4.7. Der skal her peges på to træk i dette af årsberetningen, som klarere viser, hvad der forventes af nationale programmer med hensyn til rækkevidde, for at de bliver accepteret. For det første er antallet af afviste ansøgninger i forhold til det samlede antal højt, men der gives ikke nogen analyse af grundene dertil. For det andet er det forståeligt, at Spanien og Portugal ikke var i stand til at indgive ansøgninger; men det er mere betegnende, at der ingen ansøgninger indkom fra Forbundsrepublikken Tyskland, samt at ingen ansøgninger fra Italien og Irland hidtil er blevet efterkommet. Kommissionen opfordres til at yde de medlemsstater, som har problemer med udarbejdelsen af programmer, så meget hjælp som muligt.

c) *Projekter*

4.8. En meget stor del af EFRU-støtten går til infrastrukturprojekter. I 1986 gik 87 % af den samlede støtte til infrastrukturprojekter, mod 82 % i 1985 og 85 % i 1984. Disse tal ligger langt over Kommissionens uofficielle mål om at begrænse støtten til infrastrukturprojekter til højst 70 % af de samlede midler. ØSU konstaterer med beklagelse, at der i 1986 endkom væsentligt færre ansøgninger til projekter inden for industri-, håndværks- og servicevirksomhed end i 1985. Det skete på trods af, at kriterierne for omkostninger pr. arbejdsplads blev lempet, og grænsen på mindst ti arbejdspladser blev fjernet for at tilskynde til mikroprojekter.

4.9. Problemerne med at tiltrække ansøgninger fra industri, servicefag og håndværk ser ud til at findes i hele Fællesskabet. ØSU erkender dog, at reaktionerne har været forskellige i den forskellige medlemsstater, og at det er lykkedes Forbundsrepublikken Tyskland at overskride 30 %-grænsen og nå op på 65 %. De

næsthøjeste tal er så lave som 23 % (Italien) og 19 % (Belgien).

4.10. Det anslås, at der er blevet oprettet eller bevaret 68 062 arbejdspladser inden for industri, servicefag og håndværk. Det er næsten 20 % mere end i 1985 og dermed afspejles den store stigning i antallet af projekter, der defineres som små, dvs. med en investering på mindre end 15 millioner ECU. Denne udvikling hilses velkommen. ØSU er opmærksom på, at vurderingerne af antallet af oprettede eller bevarede arbejdspladser nødvendigvis må være tilnærmelsesvis, og understreger kraftigt, at der bør foretages en efterfølgende undersøgelse af vurderingernes pålidelighed.

4.11. I de fleste økonomier er servicesektoren ekspanderende. ØSU er derfor interesseret i EFRU's rolle i udviklingen af relevante servicegrene. Specifikke »projekter« i servicesektoren fik en lidt mindre støttenandel fra EFRU i 1986. Dette opvejes til dels af ikke indberettede bidrag til denne sektor inden for de større programmer, der er blevet godkendt. En analyse af støtten til beskæftigelsen i servicesektoren både gennem projekter og programmer ville være velkommen.

d) *Udnyttelsen af regionernes egne udviklingsmuligheder*

4.12. Ønsket om selvhjælp er en vigtig motiverende drivkraft i mange mindre gunstigt stillede regioner. Kommissionen erkendte betydningen af disse processer, der spirer frem i regionerne, da den konstaterede behovet for foranstaltninger til udnyttelse af regionernes egne muligheder. Ganske vist må de beskedne forslag om at tilbyde virksomhederne information om ny teknologi og hjælpe dem med adgang til kapitalmarkederne vurderes positivt, men disse forslag er ikke slået virkelig igennem, som det også bekræftes i beretningen.

4.13. ØSU foreslår, at Kommissionen prøver at finde nye metoder til fremskaffelse af ressourcer direkte gennem eksisterende lokale erhvervskontorer, som er levedygtige og som selv kan fremskaffe passende midler. På denne måde kunne Kommissionen og EFRU få en mere markeret profil i mange af de større regionale centre.

e) *Undersøgelser*

4.14. Specifikke undersøgelser udgør i mange tilfælde en væsentlig del af forberedelsen af passende regionale foranstaltninger. Tværnationale undersøgelser vil sandsynligvis være nødvendige for fællesskabsprogrammerne. ØSU er skuffet over, at Kommissionen ikke har fortsat sin praksis fra den 11. årsberetning med at give en kort oversigt over nygangsante og fuldførte undersøgelser. Det er også overraskende, at der er så få medlemsstater, hvis forslag om undersøgelser har fået Kommissionens støtte.

5. Integrerede udviklingsforanstaltninger

5.1. Samtidig med at Kommissionen har videreudviklet sine ideer om, hvorledes den kan yde et dynamisk bidrag til den økonomiske udvikling i mindre gunstigt stillede områder, har det hele tiden været målet at integrere eller koordinere de forskellige finansieringsinstrumenter og EF's politikker med henblik på at skabe en sammenhængende strategi, der giver størst muligt udbytte.

5.2. Der er blevet udvillet og godkendt forslag til integrerede foranstaltninger i Napoli og Belfast. Integrerede udviklingsprogrammer (IUP) var det planlagte instrument for tre områder, hvor aktiviteter inden for og uden for landbrug blev taget op til gennemgang i overvejende landbrugsregioner. I Sydeuropa er mekanismen de integrerede middelhavsprogrammer (IMP), som Frankrig, Grækenland og Italien har indgivet 31 programudkast til. Et særligt udviklingsprogram for portugisisk industri er senere blevet forelagt til godkendelse.

5.3. Disse mange integrerede mekanismer har den betydning, at de skaber grundlag for henvendelser til EFRU og til de andre fonde, som Den europæiske Socialfond og Den europæiske Investeringsbank, hvor der kan kræves fortrinsbehandling.

5.4. ØSU erkender de forskellige grunde til, at der lægges forskellig vægt på disse programmer. Men for at øge forståelsen af fordelene ved disse foranstaltninger havde det været nyttigt, om der var blevet givet information om udbetalingsniveauet for hver ordning i det pågældende år samt en forenklet analyse af udbetalingerne fra EFRU. Det fremgår ikke klart af beretningen, hvor store fremskridt de enkelte projekter har gjort i 1986.

6. Lokaliseringen af støtten fra EFRU

6.1. Den tydeligste forandring i tildelingen af EFRU-støtte i 1986 skyldtes indlemmelsen af Spaniens og Portugals regioner. Disse to nye medlemsstaters optagelse gav EF's regionalpolitik øget betydning og styrker kravet om større strukturfonde, herunder EFRU. Spaniens og Portugals regioner indgår i gruppen af prioriterede regioner, som i 1986 modtog 73 % af fondens udbetalinger. I 1985 var forholdet 60 % uden Spanien og Portugal.

6.2. I beretningen nævnes de ti regioner, som har modtaget mest støtte fra EFRU. Rækkefølgen er opstillet på grundlag af absolutte tal, og er ikke den samme når det gælder støtte pr. indbygger. Af de regioner, som modtog mest støtte pr. indbygger, ligger fire i Portugal, to i Grækenland, to i Italien og én i Spanien. Den tiende region er Guyana, Frankrig.

6.3. Ligesom i de foregående år er den udvidede oversigt over anvendelsen af støtten i den enkelte medlemsstats regioner en væsentlig forudsætning for forståelsen af fondens vidtrækkende betydning.

7. Konklusioner

7.1. Denne beretning har særlig interesse, fordi den gør rede for EFRU's foranstaltninger og erfaringer på en måde, der giver et fingerpeg om udviklingen af den nye regionalpolitik i optakten til det indre enhedsmarked i 1992. Det understreges i beretningen, at enhedsmarkedet kan skærpe de ugunstigt stillede regioners problemer. Skævhederne vil vokse, hvis der ikke sker en styrkelse af vækstraten i de perifere regioner. Der må føres nøje kontrol med de regionale virkninger af overgangen til enhedsmarkedet i 1992.

7.2. ØSU har en vigtig rolle at spille i denne løbende kontrol. Hvis ØSU skal kunne spille rollen effektivt, må informationsstrømmen fra strukturfondene forbedres, idet de ajourføres og gøres mere komplette.

7.3. Fonden står over for en udfordring i form af radikalt ændrede arbejdsmetoder, efterhånden som dens øgede midler sættes ind i løsningen af regionernes udviklingsproblemer. Det er meget væsentligt, at dens aktiviteter hele tiden vurderes i forhold til målsætningen om at mindske de regionale skævheder. Der er i denne sammenhæng et permanent behov for en vurdering af, hvorledes EF-instrumenternes udgifter påvirker regionernes situation. EF kan spille en vigtig rolle ved at give medlemsstaterne et godt eksempel. Sådanne procedurer ville lette et tættere samarbejde mellem EF's nationale og regionale myndigheder, hvor hver enkelt yder sit bidrag til regionalpolitikens udvikling.

Bryssel, den 27. april 1988.

Alfons MARGOT

Formand for

Det økonomiske og sociale Udvalg

Udtalelse om forslaget til Rådets direktiv om iværksættelse af foranstaltninger til forbedring af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen

(88/C 175/09)

Rådet for De europæiske Fællesskaber besluttede den 23. marts 1988 under henvisning til EØF-traktatens artikel 118 A at anmode om Det økonomiske og sociale Udvalgs (ØSU) udtalelse om det ovennævnte emne.

Det økonomiske og sociale Udvalg besluttede at pålægge Paul Flum som hovedordfører i henhold til forretningsordenens artikel 18 at forberede behandlingen af forslaget.

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 255. plenarforsamling den 28. april 1988 med 93 stemmer for, 49 imod og 18 hverken for eller imod følgende udtalelse (afstemning med navneangivelse).

1. Generelle bemærkninger

1.1. ØSU ser positivt på Kommissionens direktivforslag, som er et væsentligt initiativ til realisering af EØF-traktatens artikel 118 A, hvorefter arbejdstagernes sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen skal beskyttes og vilkårene på dette område i medlemslandene harmoniseres på et stadig stigende niveau.

1.2. ØSU vurderer direktivet om foranstaltninger til forbedring af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed som et vigtigt instrument, der inden for rammerne af gennemførelsen af det indre marked kan udgøre et væsentligt socialt element ved at give en human udformning af arbejdsmiljøet samme værdi som den økonomiske harmonisering. Samtidig ser ØSU heri en yderligere mulighed for mellem- og langfristet nedsættelse af Fællesskabets udgifter til sociale ydelser. Endvidere er et humant arbejdsmiljø også en afgørende forudsætning for en effektiv generel miljøbeskyttelse.

1.3. ØSU er enig i, at alle virksomheder, inklusive små og mellemstore virksomheder, må tilstræbe samme niveau for beskyttelse af arbejdstagerens sundhed. Ved gennemførelsen af dette mål bør medlemsstaterne imidlertid med nogen fleksibilitet tage hensyn til specielle forhold, som skyldes forskellige former for virksomhedsstruktur. Samtidig må medlemsstaterne først og fremmest for de små og mellemstore virksomheder udfærdige hjælpeforanstaltninger, hvorved de får støtte til gennemførelse af beskyttelse af arbejdstagernes sundhed. ØSU finder det derfor påkrævet, at medlemsstaternes pligter på dette felt konkretiseres i direktivet. Hertil hører bl. a. rådgivning af arbejdsgiverne og arbejdstagerne eller disses repræsentanter. Desuden bør medlemsstaterne fremme virksomhedernes samarbejde i spørgsmål om arbejdstagernes sikkerhed og sundhed i arbejdsmiljøet. ØSU finder det derfor påkrævet, at medlemsstaternes forpligtelser konkretiseres i direktivet. Medlemsstaterne bør holde arbejdsgiverne løbende orienteret om de sundhedsrisici, som især hidrører fra udviklingen i forskning og teknologi.

1.4. Inden for rammerne af EF's lovgivning til beskyttelse af arbejdstagerne bør direktivet indtage rollen som et rammedirektiv, hvorfra alle særdirektiver inden for arbejderbeskyttelse afledes: Kun en sådan samlet direktivopbygning baseret på dette rammedirektiv kan hindre en juridisk opsplittning på EF-niveau og sikre oprettelsen af en overskuelig og anvendelig EF-beskyttelseslovgivning. Dette er en væsentlig forudsætning for, at en EF-lovgivning trinvis kan afløse de nationale lovgivninger.

1.5. Direktivforslaget udgør ikke blot et bidrag til humanisering af arbejdsmiljøet, men har også stor betydning som en ledsagende foranstaltning til mindskelse af konkurrenceforvridninger, idet det mindsker forskellene mellem sikkerheds- og sundhedsreglerne i medlemslandene, også hvad angår undtagelsesordninger for enkelte virksomheder eller anlæg.

1.6. Rammedirektivet indeholder minimumsforskrifter for arbejderbeskyttelse. ØSU opfordrer medlemsstaterne til ikke blot at fastholde mere vidtgående bestemmelser, men også at udbygge beskyttelsen af arbejdstagernes sundhed.

1.7. ØSU konstaterer, at der i direktivforslagets begrundelse gives en beskrivelse af den arbejdsbeskyttelsesretlige situation i medlemsstaterne, som dels er ufuldstændig, dels ikke er på højde med den aktuelle situation.

2. Bemærkninger til direktivets bestemmelser

2.1. Artikel 1 (Formål)

I andet punktum indføjes en bestemmelse om arbejdstagernes medvirken, således at sætningen får følgende ordlyd:

»Det omfatter generelle principper navnlig for forebyggelse af erhvervsbetingede risici og for varetagelse af sikkerhed og sundhed; for oplysning, høring og uddannelse af arbejdstagerne, disses og deres repræsentanters medvirken samt generelle principper for iværksættelsen heraf.«

2.2. Artikel 2 (Definitioner)

ØSU finder det påkrævet, at der i alle EF's arbejdsmiljødirektiver, så vidt det er muligt, anvendes identiske definitioner. Definitionen af begrebet »arbejdstager« er f.eks. ikke den samme som i rammedirektivet om arbejdspladser [Dok. KOM(88) 74], i det mindste ikke rent sprogligt.

Begrebet »arbejdsplads« bør defineres således:

»Ethvert sted, som arbejdstageren på grund af sit arbejde skal opholde sig på eller begive sig til, og som arbejdsgiveren direkte eller indirekte har rådighedsret over.«

Denne definition stammer fra den Internationale Arbejdsorganisations (ILO) overenskomst om arbejdstagerbeskyttelse og arbejdsmiljø.

Hvad angår begrebet »arbejdstager« bør man også vælge ILO's:

»Alle beskæftigede, herunder offentligt ansatte, samt praktikanter og lærlinge.«

2.3. Artikel 3

I betragtning af hvor komplekst og vanskeligt det er at bedømme ikke mindst alle teknologiske, analytiske, arbejdsmedicinske, toksikologiske og arbejdsorganisatoriske aspekter, der er af afgørende betydning for beskyttelse af arbejdstagerens sundhed, udgør artikel 3 kun en utilstrækkelig beskrivelse af medlemsstaternes forpligtelser i forbindelse med gennemførelsen af sundhedsbeskyttelsen i arbejdsmiljøet. Derfor foreslås det, for at støtte ikke mindst de små og mellemstore virksomheder, at artikel 3 får følgende ordlyd:

»1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til sikring af, at arbejdsgiverne, arbejdstagerne og arbejdstagernes repræsentanter overholder de i dette direktiv omhandlede bestemmelser, der vedrører dem.

2. Medlemsstaterne skal navnlig

- konkretisere arbejdsgivernes pligter i henhold til dette direktiv i retlig bindende bestemmelser,
- sikre kontrol med overholdelse af beskyttelsesbestemmelser og rådgive såvel arbejdsgivere som arbejdstagere og deres repræsentanter,
- skabe de institutionelle forudsætninger for gennemførelse af beskyttelsesbestemmelserne, f.eks. i form af centre til måling, analyse og bedømmelse af sundhedsskadelige processer,
- fremme samarbejde mellem virksomhederne om arbejdstagernes sikkerhed og sundhed i arbejdsmiljøet.«

2.4. Artikel 5 (Arbejdsgiverens forpligtelser)

2.4.1. Da artikel 5 er en af direktivets centrale beskyttelsesbestemmelser, bør der under punkt 3, litra a), efter det første afsnit indføjes et nyt afsnit af følgende ordlyd:

»Arbejdsgiveren skal i den forbindelse særlig vurdere følgende risici:

- faren for ulykker,
- stoffer med helbredstruende egenskaber,
- følger af stråling,
- farer i form af støj og vibrationer,
- belastninger i form af hede, kulde, træk, fugt og belyningsforhold,
- risici ved bioteknologiske, herunder gen- teknologiske processer,
- legemlig, nervemæssig og psykisk overbelastning som følge af hårdt fysisk arbejde, skifteholdsarbejde, natarbejde, fastlåst arbejdsstilling, monotone og ensidigt belastende arbejdsprocesser, tidnød, højt arbejdstempo, arbejdstiden eller arbejdets tilrettelæggelse,
- sammenfald af flere af ovennævnte risici.«

Det er i forbindelse med omtalen af arbejdsgiverens særlige forpligtelser nødvendigt at give et sådant overblik over de vigtigste sundhedsrisici for dermed at skabe et grundlag for »planlægningen af forebyggelsen med sigte på et sammenhængende hele«, jf. artikel 5, punkt 2.

2.4.2. I punkt 3, litra f), kræves der af arbejdsgiveren, at planlægning og indførelse af ny teknologi skal gennemføres i »snævert samarbejde« med arbejdstagerne. Denne udmærkede bestemmelse vækker imidlertid det indtryk, at et sådant snævert samarbejde ikke også kræves i forbindelse med »gammel teknologi«. Derfor foreslås det, at bestemmelsen om arbejdsgiverens forpligtelse til et snævert samarbejde med arbejdstagerne eller disses repræsentanter ud fra retsmetologiske synspunkter forankres i direktivets artikel 10 som et generelt princip. Tilsvarende bør artikel 11 indeholde regler om uddannelse af arbejdstagerne med henblik på planlægning og indførelse af ny teknologi.

Punkt 3, litra f), bør derfor affattes således:

»Ved planlægning og indførelse af nye teknologier skal der tages omfattende hensyn til forhold, som vedrører beskyttelsen af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed; dette gælder navnlig i forbindelse med valg af udstyr, udførelse af arbejdsvilkårene og arbejdsmiljøets indvirkning på den enkelte, såvel fysisk som psyko-socialt.«

2.5. Artikel 6 (Forebyggelsestjenester)

2.5.1. Til punkt 1 føjes følgende:

»Arbejdsgiveren udstyrer disse arbejdstagere med de beføjelser, der nødvendige, for at de kan løse deres opgave.«

Tilføjjelsen skal sikre, at der ikke opstår nogen modsætning mellem de pågældendes opgave og kompetence. Samtidig slås det fast, at de nævnte arbejdstagere udfører en opgave, der egentlig påhviler arbejdsgiveren.

2.5.2. Punkt 5 udformes således:

»Medlemsstaterne bestemmer under hensyntagen til risikoforholdene og virksomhedens størrelse, i hvilke tilfælde arbejdsgiveren — under forudsætning af, at den nødvendige sagskundskab er tils tede, og at det er foreneligt med hensynet til arbejdstagernes sundhedsbeskyttelse — selv kan overtage de under punkt 1 nævnte opgaver.«

Ved hjælp af denne udvidelse bliver risikovurderingen for det første den afgørende målestok. For det andet sikres det, at der i tilfælde af særlige risici sker en kompetent vurdering af situationen. Det er f.eks. nødvendigt ved komplicerede målinger og vurdering af toksikologiske problemer. I den forbindelse er det medlemsstaternes pligt at sørge for de institutioner, der skal bistå disse virksomheder (se bemærkninger til artikel 3).

2.6. Artikel 7

Under henvisning til ILO's overenskomst om arbejderbeskyttelse og arbejdsmiljø bør der under punkt 3 tilføjes følgende:

»En arbejdstager, der fjerner sig fra en arbejds-situation, fordi han med gode grunde antager, at den indebærer umiddelbar og alvorlig fare for hans liv eller sundhed, skal i overensstemmelse med den pågældende stats forhold og sædvaner beskyttes mod uberettigede konsekvenser heraf.«

2.7. Artikel 8 (Oplysningernes art)

Ifølge sit indhold bør artikel 8 have overskriften: »Arbejderbeskyttelsesprogram for virksomheder«.

2.7.1. Punkt 1 bør formuleres således:

»1. Arbejdsgiveren skal opstille et arbejderbeskyttelsesprogram for virksomheden, som rummer følgende punkter:

- a) registrering af sygdomsvoldende faktorer og ulykkesrisici, herunder måling og vurdering af risiciene;

- b) opstilling af en liste over ulykker og arbejdsbetingede sygdomme, der har medført helbredsskader for arbejdstagere;
- c) udarbejdelse af en rapport, som i forbindelse med ulykker og erhvervs sygdomme, der har medført eller kan medføre nedsat erhvervsevne, dels skal angive årsagerne, dels de foranstaltninger, der er truffet eller skal træffes;
- d) fastlæggelse af beskyttelsesforanstaltninger på kort, mellemlang og lang sigt.«

2.7.2. Punkt 2 bør udformes således:

»2. Medlemsstaterne træffer under hensyntagen til risikoforholdene og virksomhedernes størrelse beslutning om, hvilke forpligtelser der påhviler virksomhederne i forbindelse med udarbejdelsen af de under stk. 1 nævnte dokumenter.«

Dermed kan medlemsstaterne tage højde for specielt de små og mellemstore virksomheder særlige forhold.

2.8. Artikel 9 (Informering af arbejdstagerne)

2.8.1. Under punkt 2 bør der indføres uindskrænket informationsret for de arbejdstagere eller arbejdstagerrepræsentanter, der specielt varetager arbejdstagernes sikkerhed og sundhed. Derfor ændres punkt 2 til følgende:

»De arbejdstagere eller arbejdstagerrepræsentanter, der specielt varetager arbejdstagernes sikkerhed og sundhed, har adgang til al information, som vedrører denne opgave, herunder til information stammende fra myndigheder og organer med kompetence inden for sikkerheds- og sundhedsbeskyttelse.«

2.9. Artikel 10 (Høring af arbejdstagerne)

2.9.1. Overskriften over artikel 10 bør lyde: »Høring af og samarbejde med arbejdstagerne«.

2.9.2. Ved indledningen til artikel 10 bør følgende princip fastlås:

»1. Arbejdsgiverne arbejder snævert sammen med de arbejdstagere eller arbejdstagerrepræsentanter, der specielt varetager arbejdstagernes sikkerhed og sundhed.«

Med denne tilføjelse får tanken om et snævert samarbejde, som allerede findes i artikel 5, litra f), generel gyldighed.

2.9.3. Artiklens hidtidige stk. 1 betegnes stk. 2. Desuden bør under dette punkt alle de bestemmelser, der rummer præventive forpligtelser for arbejdsgiverne,

dvs. artikel 5 til 10, samt artikel 11 og 12 nævnes som grundlag for høringskravet.

2.9.4. ØSU foreslår, at artikel 10, punkt 4, affattes således:

»4. Arbejdsgiveren sikrer, at de arbejdstagerrepræsentanter, som specielt varetager arbejdstagernes sikkerhed og sundhed, indrømmes den nødvendige arbejdsfritagelse uden tab af løn...«

2.10. *Artikel 11 (Uddannelse af arbejdstagerne)*

Sidste punktum under punkt 1 udformes således:

»Uddannelsen skal afpasses efter nye eller ændrede risici.«

Det sikres hermed, at også arbejdstagere, hvis viden f.eks. på grund af langvarig uarbejdsdygtighed er utilstrækkelig, får denne ført ajour.

2.10.1. Artikel 11, første punktum, bør affattes således:

»Arbejdsgiveren sikrer, at hver enkelt arbejdstager modtager tilstrækkelige og hensigtsmæssige sikkerhedsvejledninger og den nødvendige uddannelse, som er specielt tilpasset den enkeltes arbejdsplads eller arbejdsopgaver.«

2.11. *Artikel 12 (Arbejdstagernes forpligtelser)*

2.11.1. Under punkt 1 foretages følgende præcisering:

»1. Det påhviler arbejdstageren efter arbejdsgiverens anvisninger at drage omsorg for sin egen sikkerhed og sundhed samt for andre personers sikkerhed og sundhed, for så vidt de berøres af, hvad han gør eller undlader at gøre på arbejdspladsen.«

2.11.2. I sidste led under punkt 2 udgår slutningen (»samt kontrollere effektiviteten af de foranstaltninger, der er truffet for at fremme sikkerheden og sundheden«), da dette entydigt er arbejdsgiverens pligt.

2.12. *Artikel 14*

Det bør fastslås, at Det rådgivende Udvalg for sikkerhed, hygiejne og sundhedsbeskyttelse på arbejdspladsen skal inddrages i denne rådgivningsprocedure. Dermed ville kravet om arbejdsmarkedsparternes inddragelse være opfyldt. I forbindelse med ændringer af direktivet bør ØSU og Europa-Parlamentet inddrages.

2.13. *Artikel 15 (Afsluttende bestemmelser)*

Under punkt 3 bør ØSU og Europa-Parlamentet føjes til de organer, der skal informeres.

2.14. *Bilag 1*

2.14.1. På listen i bilag 1 bør de vigtigste risikoområder tilføjes. Det gælder navnlig byggepladser og transportmidler, som begge falder uden for arbejdspladsdirektivets anvendelsesområde.

2.14.2. Da det omhandlede direktiv skal virke som rammedirektiv for den samlede arbejderbeskyttelseslovgivning i hele EF, bør alle de arbejderbeskyttelsesdirektiver, der allerede er trådt i kraft, ved hjælp af Bilag 1 indpasses i rammedirektivet. Det gælder navnlig direktivet om kemiske, fysiske og biologiske agenser (80/1107/EØF af 27. november 1980).

2.14.3. Efter ØSU's opfattelse bør der i et direktiv om håndtering af tunge byrder tages hensyn til alle sundhedsmæssige risici, altså ikke blot til lænde-, men f.eks. også til ledskader. Denne udvidelse er nødvendig såvel af arbejdsmedicinske grunde som ud fra generelle præventive hensyn.

Disse bemærkninger bør der tages hensyn til i det direktivforslag, der omtales i bilag I.

Bryssel, den 28. april 1988.

Alfons MARGOT

Formand for

Det økonomiske og sociale Udvalg

BILAG 1**til Det økonomiske og sociale Udvalgs udtalelse**

Følgende ændringsforslag, som blev støttet af en fjerdedel af de afgivne stemmer blev forkastet under debatten om udtalelsen

Punkt 1.1.

Første punktum affattes således:

»ØSU betragter Kommissionens direktivforslag som et vigtigt led i opfyldelsen af EØF-traktatens artikel 118 A, hvorefter ...«

Begrundelse

Fremgår af det foreslåede.

Afstemmingsresultat

36 stemmer for, 87 stemmer imod, 7 stemmer hverken for eller imod.

Punkt 2.4.1.

Sidste del af 7. led, dvs.: »monotone (...) arbejdets tilrettelæggelse« udgår.

Begrundelse

Fremgår af det foreslåede.

Afstemmingsresultat

44 stemmer for, 72 stemmer imod, 9 stemmer hverken for eller imod.

Punkt 2.4.3.

Punktet som helhed affattes således:

»ØSU kan ikke tilslutte sig Kommissionens formulering af artikel 5, stk. 3 d) og 3 e).«

Begrundelse

Stk. 3d) og 3 e) omhandler generelle arbejdsbetingelser og vedrører ikke specielt sikkerheds- og sundhedsforhold.

Afstemmingsresultat

50 stemmer for, 70 stemmer imod, 10 stemmer hverken for eller imod.

Punkt 2.5.1.

Først i teksten bør følgende indføjes: Artikel 6, punkt 1 bør affattes således:

»Arbejdsgiveren (...) skal varetage gennemførelsen af foranstaltningerne til forebyggelse (...) og/eller anlægget.«

Begrundelse

Der gælder det samme som for det forudgående ændringsforslag, idet der sikres en bedre sammenhæng med resten af forslaget til udtalelse, hvis berettigelse øges, og der opstår ingen selvmodsigelser.

Afstemningsresultat

42 stemmer for, 76 stemmer imod, 19 stemmer hverken for eller imod.

Punkt 2.7.1.

I punkt 1, c), slettes ordene »eller kan medføre«.

Begrundelse

Indberetningspligten bør ikke vedrøre hypotetiske forhold.

Afstemningsresultat

39 stemmer for, 71 stemmer imod, 11 stemmer hverken for eller imod.

Punkt 2.8.1.

Punktet udgår.

Begrundelse

Direktivforslagets formulering er mere hensigtsmæssig og realistisk og passer bedre ind i teksten som helhed.

Afstemningsresultat

35 stemmer for, 69 stemmer imod, 13 stemmer hverken for eller imod.

Punkt 2.14.1.

Punktet udgår.

Begrundelse

Da det drejer sig om et rammedirektiv, forekommer det af Kommissionen foreslåede bilag, der er generelt, at være mere passende.

Afstemningsresultat

52 stemmer for, 75 stemmer imod, 8 stemmer hverken for eller imod.

BILAG 2

til Det økonomiske og sociale Udvalgs udtalelse

Følgende tilstedeværende eller repræsenterede medlemmer stemte for udtalelsen:

Alexopoulos, Ataide-Ferreira, Beretta, Black, Bleser, Boddy, Boisserée, Breyiannis, Briganti, Burnel, Lobo-Brandão R. Cal, Calvet-Chambon, Campbell, Carroll, Cavazzuti, Ceballo-Herrero, Christie, Alves-Condé, Cortois, Curlis, van Dam, Dassis, von der Decken, Delhomenie, Della Croce, Dos Santos, Drilleaud, van Eekert, Elstner, Ety, Eulen, Flum, Forgas, Frandi, Gayetot, Geuenich, Glesener, Gomez-Martinez, Goris, Gredal, Haas, Hagen, Hammond, Hilkens, Houthuys, Hörsken, Jenkins, Kitsios, Laka-Martin, Landaburu, Skovbro-Larsen, Laur, Lojewski, Luchetti, Maddocks, Mantovani, Magalef-Masia, Meyer-Horn, Morselli, Mourgues, Muhr, Muñoz-Guardado, Murphy, P. Nielsen, Nierhaus, Nieuwenhuize, Orsi, Proença, Pronk, Quevedo-Rojo, Raftopoulos, Rangoni-Machiavelli, Roseingrave, Rouzier, Säu, Salomone, Santillan-Cabeza, Schmitz, Schöpges, Serra-Caracciolo, Silva, Smith A.R., Smith L.J., Speirs, Spijkers, Städelin, Tiemann, Vanden Broucke, Vassilaras, Velasco-Mancebo, Vercellino, Vidal, Yverneau, Zufiaur-Narvaiza.

Følgende tilstedeværende eller repræsenterede medlemmer stemte imod udtalelsen:

Aparicio-Bravo, Arets, Bernasconi, Berns, Bredima-Savopoulou, Broicher, Ceyrac, Clavel, Colle, Coyle, Donck, Dunet, Giacomelli, Green, Hancock, Kaaris, Kazazis, Kelly, Kenna, Lancastre, Löw, Machado von Tschusi, Martin-Almendro, Marvier, Masprone, Moreland, Neto da Silva, Noordwal, de Normann, Pardon, Pearson, Pelletier, Perrin-Pelletier, Petersen, Poeton, Proulens, Rea, Ribière, Rolão-Gonçalves, Romoli, Schade-Poulsen, Storie-Pugh, Strauss, Termes-Carrero, Tixier, Tukker, Wagner, Wick, Whitworth.

Følgende tilstedeværende eller repræsenterede medlemmer stemte hverken for eller imod:

Arena, Aspinall, Bagliano, Campbell, De Tavernier, Dodd, Drago, Droulin, Fresi, Gardner, Hovgaard-Jakobsen, Jaschick, Mainetti, Nugeyre, Robinson, Solari, Tamlin, Williams.

Udtalelse om forslaget til Rådets direktiv om minimumsforskrifter for sikkerhed og sundhed på arbejdspladserne - Første særdirektiv i henhold til artikel 13 i direktiv KOM(88) 73 endelig udg.

(88/C 175/10)

Rådet besluttede den 23. marts 1988 under henvisning til EØF-traktatens artikel 118 A at anmode om Det økonomiske og sociale Udvalg (ØSU) udtalelse om det ovennævnte emne.

Det økonomiske og sociale Udvalg besluttede at pålægge Paul Flum som hovedordfører at udføre det forberedende arbejde.

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 255. plenarforsamling den 28. april 1988 med 58 stemmer for, 11 imod og 13 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Generelle bemærkninger

ØSU glæder sig over Kommissionens forslag til Rådets direktiv om minimumsforskrifter vedrørende sikkerhed og sundhedsbeskyttelse på arbejdspladsen (arbejdspladسدirektivet), som er et nødvendigt initiativ til konkretisering af rammedirektivet om gennemførelse af foranstaltninger til forbedring af arbejdstageres sikkerhed og sundhedsbeskyttelse på arbejdspladsen.

2. Bemærkninger til direktivforslagets enkelte artikler

2.1. Artikel 1 (Anvendelsesområde)

ØSU håber, at transportmidler såvel som midlertidige og mobile byggepladser, der er to vigtige risikoområder i forbindelse med arbejdstageres sikkerhed og sundhed, gøres til genstand for særdirektiver i henhold til rammedirektivets bilag 1. Kommissionen opfordres til at forelægge forslag hertil.

2.2. Artikel 2 (Definitioner)

Der må anvendes identiske definitioner i alle arbejderbeskyttelsesdirektiver.

2.3. Artikel 6

ØSU finder, at medlemsstaterne, uagtet den i artikel 6 fastlagte overgangsperiode på fem år, også i forbindelse med allerede eksisterende og igangværende arbejdspladser bør træffe de beskyttelsesforanstaltninger, der er nævnt i bilag 1, for så vidt det er påkrævet for at beskytte arbejdstagernes sundhed.

Hvor der er alvorlig risiko for arbejdstagernes sikkerhed og sundhed, må det sikres, at direktivets beskyttelsesregler også anvendes på allerede eksisterende arbejdspladser.

2.4. Artikel 7

I artikel 7 ændres udtrykket »så vidt det med rimelighed er muligt« til »i det omfang hensynet til arbejdstagernes sundhed kræver det«.

2.5. Artikel 9

Under punkt 1 udgår udtrykket »i givet fald«, da de tekniske rapporter har så stor betydning, at det under

alle omstændigheder forekommer nødvendigt at høre Det rådgivende Udvalg for sikkerhed, hygiejne og sundhedsbeskyttelse på arbejdspladsen.

2.6. Artikel 10 (Tilpasning af bilagene)

Artikel 10 udvides med en bemærkning om, at Det rådgivende Udvalg for sikkerhed, hygiejne og sundhedsbeskyttelse på arbejdspladsen skal inddrages.

2.7. Artikel 11 (Afsluttende bestemmelser)

Under punkt 3 optages ØSU og Europa-Parlamentet blandt de institutioner, der skal underrettes.

2.8. Bilag I (Minimumsforskrifter for arbejdspladser i henhold til artikel 4)

Både indholdsmæssigt og sprogligt bør disse bestemmelser revideres. Under punkt 2.2.3 bør det tilføjes, at ingen genstande må spærre for nødudgange.

Under punkt 2.15.1.1 er der ingen grund til absolut at kræve »separate garderober«, men derimod, at kvinder og mænd kan klæde om hver for sig.

Bryssel, den 28. april 1988.

Alfons MARGOT

Formand for

Det økonomiske og sociale Udvalg

BILAG

til Det økonomiske og sociale Udvalgs udtalelse

Følgende ændringsforslag, som blev støttet af en fjerdedel af de afgivne stemmer, blev forkastet under debatten om udtalelsen:

Første afsnit

Følgende indføres efter afsnittet:

»ØSU har ikke haft tid nok til at behandle forslaget tilstrækkeligt indgående til at fremlægge en underbygget vurdering af de mange detaljerede sikkerheds- og sundhedskrav i Kommissionens forslag og har derfor taget direktivforslaget til efterretning.«

De følgende afsnit slettes.

Afstemningsresultat:

For: 22 stemmer, imod: 43 stemmer, hverken for eller imod: 7 stemmer.

Tillægsudtalelse om udkast til Kommissionens forordning om anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 3, på kategorier af franchiseaftaler

(88/C 175/11)

Det økonomiske og sociale Udvalgs (ØSU) præsidium besluttede den 20. oktober 1987 i overensstemmelse med forretningsordenens artikel 20, stk. 3, som led i ØSU's udarbejdelse af udtalelsen om Kommissionens 16. beretning om konkurrencepolitikken at afgive udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde blev overdraget sektionen for industri, handel, håndværk og tjenesteydelser, som udpegede G.H.E. Hilken til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 6. april 1988.

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 255. plenarforsamling den 27. april 1988 med 74 stemmer for, 34 imod og 6 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. Franchiseaftaler er en moderne markedsføringsform, som har fået en voldsom udbredelse inden for EF siden begyndelsen af 60'erne. Udviklingens intensitet har imidlertid været forskellig fra medlemsstat til medlemsstat. I 1987 offentliggjorde EF-Kommissionen en undersøgelse, hvori forholdene i de enkelte lande rides op⁽¹⁾. Det fremgår af statistikken, at der i dag inden for EF er knap 2 000 aktive franchisegivere. Disse franchisegivere har indgået aftaler med cirka 100 000 franchisetagere. Ifølge den europæiske franchisesammenlutning androg disse franchisekæders omsætning ved udgangen af 1985 allerede mere end 35 milliarder ECU⁽²⁾. Det kan forventes, at det indre markeds gennemførelse vil føre til yderligere vækst i udviklingen af franchiser inden for EF.

1.2. Når en så vigtig form for kommercielt samarbejde mellem virksomheder har fået denne vide udbredelse inden for EF, bør der eksistere tydelige retningslinjer for, i hvilken udstrækning EF's konkurrenceregler gælder for franchiseaftaler og franchisekæder.

1.3. Ifølge Rådets forordning nr. 19/65 af 2. marts 1965 er Kommission beføjet til at anvende artikel 85, stk. 3, på bilaterale eksklusivaftaler, som falder ind under artikel 85, stk. 1, dvs. det generelle forbud mod eksklusive distributions- eller indkøbsaftaler samt aftaler, som medfører begrænsninger i forbindelse med erhvervelsen eller brugen af industriel ejendomsret.

1.4. Med det foreliggende udkast til forordning peger Kommissionen på en ny gruppe aftaler, som kan blive omfattet af gruppefritagelse.

Ifølge traktaten kan der for visse aftaler, som principielt forbydes i artikel 85, stk. 1, således opnås dispensation fra forbuddet, når visse betingelse er opfyldt. Det er derfor helt rimeligt, at Kommissionen i en gruppefritagelsesforordning opremsede de tilfælde, hvor den erkender, at artikel 85, stk. 1, ikke finder anvendelse.

2. Generelle bemærkninger

2.1. Under forbehold af de efterfølgende bemærkninger godkender ØSU Kommissionens plan om at udstede en gruppefritagelsesforordning for visse kategorier af franchiseaftaler, som falder ind under artikel 85, stk. 1, men som samtidig opfylder kravene i artikel 85, stk. 3.

2.2. Man kan efter ØSU's mening ikke komme uden om, at franchiseaftaler, som markedsføringsform betraget, rummer en række positive aspekter. Bl. a. vil kombinationen af genkendelighed og ensartethed, når der udbydes varer og tjenesteydelser, indebære en række fordele. Sammenlignet med en butikskædes filialbestyrer vil en franchisetager, som selvstændig erhvervsdrivende, måske føle sig mere direkte engageret i sin virksomhed. Ud fra et konkurrencesynspunkt gør franchiseaftaler det muligt for en kæde af foretagender at konkurrere med en storvirksomheds filialer. Desuden kan franchiseaftaler gøre det lettere for nye konkurrenter at komme ind på markedet (fordi der undertiden kræves færre midler for at kunne starte en virksomhed op).

2.3. Disse positive aspekter forhindrer dog ikke, at franchiser i praksis også kan have en række negative sider:

— Franchiser kan influere på konkurrenceforholdet mellem detailhandlere, alt efter om de hører til en franchisekæde eller ej. Franchisetageren modtager *know-how* og kommerciel bistand, som kan bringe en konkurrerende, uafhængig detailhandler i en

⁽¹⁾ *Franchising in ausgewählten Bereichen des Handels in der Gemeinschaft, eine wettbewerbspolitische Analyse*, Udgivet af: Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, Luxembourg, 1987.

⁽²⁾ De nævnte statistiske data omfatter ikke omsætningstallene for hotelkæder, der har form af franchiser.

ufordelagtig stilling. Det er vigtigt at sikre, at konkurrencen er fair og i forbrugernes interesse.

- Selv om det erkendes, at gruppefritagelse primært er et led i EF's konkurrencepolitik, bør Kommissionen komme i hu, at den rent faktisk anerkender franchisefænomenet ved at udstede gruppefritagelse for sådanne aftaler. Kommissionen fremmer herved en samarbejdsform, som har andet og mere end blot konkurrenceretlige dimensioner. Sektionen anmoder i første række Kommissionen om at være opmærksom på de sociale aspekter. Der tænkes her på spørgsmål, som kan opstå i forbindelse med det hierarkiske og kontraktmæssige forhold mellem franchisegiver og franchisetager. I mange tilfælde står franchisetageren svagt over for franchisegiveren. Men man bør også tænke på franchisetagerens ansatte. I praksis har arbejdstagerne overhovedet ingen indflydelse på det kontraktmæssige forhold mellem franchisegiver og franchisetager, selv om konsekvenserne af dette forhold berører dem direkte. Det henstilles derfor, at man på passende måde sikrer såvel franchisetagerens kontraktmæssige stilling som arbejdstagernes sociale og kontraktmæssige vilkår. Der må også udtrykkes bekymring over visse franchiser, som kun sikrer franchisetageren få eller slet ingen fordele i forhold til omkostningerne. Disse franchiser sælges ofte til grupper såsom ledige arbejdstagere, som kun har ringe eller ingen forretnings erfaring. Initiativtagerne til sådanne ordninger er som regel ikke medlemmer af ansete franchisesammenslutninger, og det nødvendiggør at finde midler til at undgå sådanne misbrug.

2.4. Det bemærkes med tilfredshed, at Kommissionen i udkastet til forordning foretager en sontring efter aftalernes art. Der skelnes mellem franchiser på industriområdet, distributionsområdet og tjenesteydelsesområdet; førstnævnte type franchiser falder ikke ind under forordningen. Men også inden for den gruppe franchiseaftaler, som er omfattet af fritagelsen, kan der i praksis konstateres store forskelle. I realiteten er »franchiseaftaler« ikke nogen ensartet kontrakttype. Nogle franchiseaftaler har i visse henseender store lighedspunkter med selektive distributionsaftaler og/eller eneforhandlingsaftaler. I betragtning af ovennævnte store forskelle må man stille det spørgsmål, om gruppefritagelse overhovedet er en passende løsning, når det gælder franchiser. Afgrænsningsproblemet indebærer under alle omstændigheder, at der må være nær sammenhæng mellem denne forordning og gruppefritagelserne for andre samarbejdsformer.

2.5. Under gennemgangen af udkastet har ØSU med stor utilfredshed måttet konstatere, at det skorter på den fornødne konsekvens i udgaverne på de forskellige sprog. På en række punkter er udkastet til forordning desuden vagt og forvirrende formuleret. Da der er tale om et retsinstrument, som indgår i konkurrencepolitik-

ken, må Kommissionen sikre den indholdsmæssige sammenhæng og ensartetheden mellem udgaverne på de forskellige sprog.

I de særlige bemærkninger til de enkelte artikler behandles sidstnævnte punkt nærmere.

3. Særlige bemærkninger til Kommissionens udkast

3.1. Artikel 1

Artikel 1, stk. 2, litra b) (anden tankestreg). I den nederlandsksprogede udgave tales der i beskrivelsen af franchisen om *de mededeling door de franchisegever aan de franchisenemer van belangrijke know-how (...)*, i den tysksprogede udgave om *wesentliches know-how* og i den fransksprogede udgave om *savoir-faire substantiel*.

Ordet *belangrijke* er for vagt og bør i det mindste i den nederlandske udgave erstattes af ordet *wezenlijke*, da dette bedre giver udtryk for den pågældende *know-how's* uundværlige karakter.

Artikel 1, stk. 3

På flere sprog fremstår dette stykke ikke særlig klart. Da der i andre artikler henvises til netop dette stykke [art. 2, litra a), litra c), litra d); art. 5, litra b), litra c)] har artikel 1, stk. 3, stor betydning for den korrekte forståelse af udkastet til forordning. ØSU anser en tydeliggørelse af dette stykke for påkrævet, og den fransksprogede udgave (som ikke er svær at forstå) bør benyttes som udgangspunkt.

3.2. Artikel 2

Artikel 2, litra a): er svært at forstå i den nederlandske udgave og bør ændres som følger: ordet *niet* (efter *contractsgebied*) bør indføres i sætningerne inden tankestregerne.

Artikel 2, litra b): denne bestemmelse giver franchisetageren for få muligheder for at udnytte franchisen til mobile forretnings- og kontorlokaler. ØSU mener, at dette litra bør udbygges på en sådan måde, at også denne form for virksomhedsdrift falder ind under forordningen.

Artikel 2, litra c): afviger på engelsk fra de andre sprogversioner; især mangler sætningen efter anden tankestreg.

3.3. Artikel 3

Artikel 3, stk. 1

I dette stykke hedder det, at fritagelsen finder anvendelse, uanset at der består en række nærmere anførte forpligtelser for franchisetageren.

I den nederlandske udgave tales der om *een van de volgende verplichtingen*, hvormed der angives en begrænsning, som ikke forekommer i udgaverne på de andre sprog.

Dette gør det utydeligt, om de forpligtelser, som er nævnt i bilag a) til og med n) skal optages kumulativt i en franchiseaftale.

Ligesom i artikel 1, stk. 1, og artikel 2, stk. 1, bør benyttes formuleringen »en eller flere af følgende begrænsninger ...«

Artikel 3, stk. 1, litra a), artikel 4, stk. 1, litra a) og artikel 5, litra c)

I disse bestemmelser angives det, i hvilken udstrækning franchisetageren kan forpligtes til kun at sælge franchisegiverens produkter.

I denne henseende indtager Kommissionen en afbalanceret holdning, hvilket betyder, at der er taget hensyn til både franchisegiverens og franchisetagerens interesser. I forbindelse med artikel 5, litra c), kan dog stilles det spørgsmål, hvem der har bevisbyrden i de tilfælde, hvor en tredjepart afvises med ønsket om at beskytte franchisetagerens ry som begrundelse.

Det bør udtrykkes tydeligere, at bevisbyrden ligger hos franchisegiveren.

Artikel 3, stk. 1, litra c) og d)

Begge disse litraer under artikel 3, stk. 1, handler om konkurrencebegrænsende bestemmelser, som forekommer i mange franchisesafter. ØSU mener, at det af hensyn til retssikkerheden i begge tilfælde klart og tydeligt bør angives, hvor længe disse klausuler højst må gælde.

Litra c) fører i den nuværende form til en ikke nærmere begrundet ændring i Kommissionens hidtidige politik, som altid har været baseret på en maksimumsvarighed på ét år efter franchiseaftalens udløb. ØSU mener, at ét år efter franchiseaftalens udløb er tilstrækkeligt til at yde franchisegiveren den fornødne beskyttelse.

I litra d) angives følgende maksimale varighed: »... (så længe) den pågældende *know-how* giver ham en konkurrencemæssig fordel.« Denne vage formulering

bør ifølge ØSU erstattes af følgende passus: »... så længe den pågældende *know-how* ikke er direkte tilgængelig for offentligheden.«

3.4. Artikel 4

Oversættelsen af litra b) til de forskellige sprog rejser nogle spørgsmål. I den tyske og franske udgave tales der om *diese Waren* og *auxdits produits*; der henvises dermed til de tidligere i dette stykke b) nævnte produkter, som bærer franchisegiverens varemærke. I den nederlandske (og danske, o.a.) udgave tales blot om *produkten*, hvilket muliggør en bredere fortolkning.

ØSU mener, at denne passus bør tilpasses, således at alle varer, som leveres i henhold til franchiseaftalen, omfattes af den pågældende garantiforpligtelse; med andre ord, bør også varer, som ikke bærer franchisegiverens varemærke, være omfattet af garantiforpligtelsen.

Artikel 4, litra c)

Også i dette stykke skorter det på konsekvens mellem de forskellige sprog. Den tyske udgave og — i mindre grad — den franske udgave er formuleret vagere end den engelske og nederlandske. ØSU mener, at det på alle sprog klart og tydeligt bør komme til udtryk, at kapitalinvesteringer kun er forbudt, hvis franchisetageren personligt inddrages i konkurrerende aktiviteter.

Artikel 4, litra d), gør fritagelsen afhængig af, at den *know-how* og andre rettigheder, som er genstand for franchisen, er beskrevet i så dataljeret form som muligt. ØSU mener, at denne vage formulering kan føre til betydelig retsusikkerhed. Kommissionen bør anføre nærmere kriterier for, hvorledes denne detaljerende beskrivelse skal foretages.

ØSU mener, at der bør føjes et nyt litra e) til artikel 4, som skal sikre de ansattes arbejdsmarkedsretlige vilkår i franchisetagerens virksomhed.

Artikel 4, litra e), foreslås formuleret således:

»... at aftalen ikke indeholder bestemmelser, som kan føre til en underminering af de arbejdsmarkedsretlige vilkår, herunder kollektive overenskomster, som gælder for franchisetagerens ansatte.«

Bryssel, den 27. april 1988.

Alfons MARGOT

Formand for

Det økonomiske og sociale Udvalg

Udtalelse om Kommissionens forslag om fastsættelse af priser for landbrugsvarer og dertil knyttede foranstaltninger, 1988-1989

(88/C 175/12)

Rådet for De europæiske Fællesskaber besluttede den 6. april 1988 under henvisning til EØF-traktatens artikel 43 og 198 at anmode om Det økonomiske og sociale Udvalgs (ØSU) udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's sektionen for landbrug og fiskeri, som udpegede Rudolf Schnieders til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 13. april 1988.

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 255. plenarforsamling den 27. og 28. april 1988, mødet den 28. april 1988, med stort flertal (ingen stemmer imod, medens 3 stemte hverken for eller imod) følgende udtalelse.

1. Indledende bemærkninger

1.1. ØSU gik in sine udtalelser af 19. november 1987 of 27. januar 1988⁽¹⁾ ind for effektive og egnede foranstaltninger til begrænsning af og kontrol med overskudsproduktionen samt udgifterne på landbrugsområdet. På topmødet den 11. og 12. februar 1988 blev principperne om stabilisatorer knæsat, og siden har landbrugsministrene i Rådet vedtaget forordningerne herom.

1.2. Dermed er der for et tidsrum af 5 år fastlagt en finansiell ramme for foranstaltningerne på landbrugsmarkedet og for strukturpolitikken. Budgetdisciplinen skal overholdes og ligevægten på markederne genoprettes ved, at der efter overskridelse af maksimumstærskler, som i mellemtiden er blevet indført for samtlige produkter, sker en progressiv nedsættelse af priserne for de produkter, som omfattes af markedsordninger. Samtlige producenter berøres af disse prisnedsættelser i lige stor udstrækning, uanset om de har øget produktionen eller skåret den ned.

1.3. Rådet har skabt mulighed for, at deltagelse i braklægningsprogrammer i beskedent omfang bidrager til, at de fastlagte tærskler for korn, raps og bælgfrugter ikke nås. Gennemførelsesbestemmelserne skal vedtages af EF-Kommissionen inden udgangen af april 1988. ØSU udtalte sig om EF-Kommissionens forslag den 24. februar 1988⁽²⁾.

2. Generelle bemærkninger

2.1. Inden for rammerne af disse målsætninger fremlægger Kommissionen sine forslag til landbrugspriser for 1988/1989 samt dertil knyttede foranstaltninger. ØSU godkender principielt Kommissionens og Rådets bestræbelser på at overholde budgetdisciplinen og genskabe ligevægten på markederne. Det går derfor i princippet ind for at fastfryse interventionspriserne. Dog må de foreslåede tilknyttede foranstaltninger give anledning til kraftige forbehold, hvilket uddybes nærmere nedenfor. Desuden gør ØSU opmærksom på sit tidligere

krav om, at man gennem struktur-, regional- og indkomstpolitiske foranstaltninger må sætte landmændene i stand til at bære de indkomsttab, den restriktive prispolitik medfører.

2.2. ØSU påpeger, at EF-Kommissionens forslag kun medfører en nedsættelse af interventionsprisen for hård hvede. Hermed får man det fejlagtige indtryk, at Kommissionen ikke foreslår nogen ændring af landbrugspriserne. Som følge af en lang række tilknyttede foranstaltninger lægges der imidlertid i realiteten forslag frem, som medfører et yderligere fald i markedspriserne.

2.3. Ud fra de nuværende forventninger til høsten vil der allerede i 1988/1989 ske følgende prisfald: korn cirka 3,0%; raps, soja og proteinholdige planter 5-8%, solsikker 10%. Med de foreslåede, tilknyttede foranstaltninger vil de prisfald, som ventes efter »stabilisatorbeslutningen«, blive yderligere accentuerede.

2.3.1. Landbrugerne har således allerede pløjet og sået med henblik på 1988-høsten. Braklægningsprogrammets gennemførelsesbestemmelser er først nu ved at blive forberedt. Landbrugerne har derfor ikke længe nogen mulighed for at reagere. ØSU gjorde allerede opmærksom herpå i udtalelsen af 27. januar 1988⁽³⁾.

2.4. ØSU har allerede i flere udtalelser understreget, at bestræbelserne på at stabilisere landbrugsmarkederne undergraves fuldstændigt af importen fra tredjelands, som ikke har taget lignende skridt til at begrænse produktionen. Det gælder i særdeleshed for importen af kornsubstitutter, som sidste år voksede fra 15 til 17 millioner tons. Derved steg udgifterne til oplagring og eksport af EF-korn. ØSU holder derfor fast ved, at det er påkrævet at konkretisere Det Europæiske Råds henstilling til Kommissionen om »inden for rammerne af Uruguay-runden og under hensyn til Den almindelige Overenskomst om Told og Udenrigshandels regler (GATT) at sørge for, at der tages passende hensyn til Fællesskabets foranstaltninger vedrørende priser og produktionsmængder, og energisk at arbejde for, at der

⁽¹⁾ EFT nr. C 356 af 31. 12. 1987 og EFT nr. C 80 af 28. 3. 1988.

⁽²⁾ EFT nr. C 95 af 11. 4. 1988.

⁽³⁾ Januar 1988/cf. EFT nr. C 80 af 28. 3. 1988.

findes en passende løsning på de problemer, som opstår ved indførsel til Fællesskabet af substitutionsprodukter for korn, oliefrø og proteinafgrøder«⁽¹⁾.

2.5. ØSU er if flere udtalelser gået ind for effektive og hensigtsmæssige foranstaltninger til begrænsning af og kontrol med overskudsproduktion og udgifter — som er steget med 106 % siden 1980. Rådet har imødekommet denne henstilling og fastlagt en budgetramme for EUGFL på 28.6 milliarder ECU, hvilket ØSU hilser med tilfredshed.

2.6. Med denne budgetramme og med stabilisatorinstrumenterne indledes en politik, som kræver store ofre fra landmændenes side; det gælder navnlig familiebedrifterne samt bedrifterne i ugunstigt stillede områder, hvor afvandringen fra landet er større. Det fremgår af EF's statistikker, at landmændenes nettoindkomster siden begyndelsen af 70'erne er faldet i alle medlemslandene, selv om EUGFL's udgifter er gået kraftigt i vejret, og selv om det i nogle år gik bedre for landbruget, har der i 1987 været en indkomstnedgang på 5 %. ØSU fastslog allerede i sin udtalelse af 19. november 1987⁽²⁾, at flertallet af de personer, der er beskæftiget i landbruget, har oplevet en forringelse af deres levevilkår.

2.7. I udtalelsen af 19. november 1987⁽²⁾ om reformvilkårene henstillede ØSU, at »tilpasningsprocessen gennemføres på en socialt acceptabel måde«. ØSU opfordrer derfor Rådet til, at man i afgørelserne om 1988/1989-priserne gør alt for at undgå, at de tilknyttede foranstaltninger — herunder især dem, der ifølge del 2 i KOM(88) 120 endelig udg. (finansielle konsekvenser) ikke indvirker på budgettet — resulterer i indkomstab for landmændene. Man bør i stedet udnytte alle muligheder, for at handle i overensstemmelse med de af ØSU anbefalede principper (udtalelse af 19. november 1987)⁽²⁾, samtidig med at budgetrammen overholdes.

2.8. Til det formål henstiller ØSU, at man fremmer alle foranstaltninger, som resulterer i kvalitetsforbedring af levnedsmidler, jf. ØSU's udtalelse af 19. november 1987⁽²⁾. Det forudsætter, at passende kvalitetsnormer for landbrugsprodukter, som f.eks. frugt og grønsager, vin, kvæg og kød overholdes og forbedres i samtlige EF-lande. Desuden må råvarernes høje kvalitet fastholdes og om muligt forbedres under forarbejdningen.

2.9. ØSU gør Rådet opmærksom på, at det skorter på fleksibilitet i stabilisatorordningen. Landbrugerne er — forudsat der findes alternativer — til en vis grad herrer over arealudnyttelsen og kvægbestandens omfang. Høstudbyttet afhænger derimod også af vejret, som mennesket er uden indflydelse på. ØSU anmoder derfor Kommissionen om at forelægge forslag om, hvorledes over- og underproduktion kan udlignes over en periode på flere år for at tage hensyn til visse afgrøders biologiske cyklus (f.eks. oliven) — uden at budgetrammen overskrides. Foranstaltninger af denne type er til en vis grad gældende for sukkerroer og vin.

2.10. Alle ordninger, der gælder for småproducenter, bør gennemføres på en måde, som er tilpasset produkterne og strukturen. Ved at kombinere arealstørrelse og produktionsmængde skulle det være muligt at fritage de produkter, som afsættes af småproducenter.

2.11. ØSU tillægger stadig strukturpolitikken stor betydning. Man bør i højere grad end hidtil satse på (1) at forbedre afsætnings- og forarbejdningsstrukturen, transportnettet og infrastrukturen samt landbrugets kreditmuligheder, (2) at fremme foranstaltninger for de enkelte bedrifter og skabe arbejdspladser uden for landbruget samt (3) målrettet at udnytte landbrugsressourcer, som der ikke længere er brug for i levnedsmiddelproduktionen til andre formål (f.eks. fiberplanter, prydplanter, træ osv.).

2.12. ØSU går udtrykkeligt ind for, at man tager passende skridt (især ved at udbygge samarbejdet inden for den økonomiske og monetære politik) til inden 1992 at knytte medlemsstaternes valutaer så snævert sammen, at vekselkurserne ikke længere gennem revalueringer og devalueringer bringer det fælles landbrugsprinsniveau i fare. Alle medlemsstater bør derfor forpligte sig til at overholde en fælles udsvingsmargen. Derigennem skulle de monetære udligningsbeløb (MUB) kunne være afviklet inden 1992. ØSU foreslår derfor, at man tager et konkret skridt til at afvikle de eksisterende udligningsbeløb under hensyntagen til de afgørelser, Rådet traf i forbindelse med vedtagelsen af landbrugspriserne og dertil knyttede foranstaltninger for produktionsåret 1987/1988.

3. ØSU har følgende bemærkninger til de enkelte produkter

3.1. Korn

Halveringen af de månedlige forhøjelser betyder indirekte en yderligere prisnedsættelse på gennemsnitlig 2 % og skaber endnu større uligevægt på markederne i høsttiden. ØSU går ind for at fastholde de månedlige

⁽¹⁾ Det Europæiske Råds erklæring om landbrugspolitikken, Bilag II til det samlede kompromis fra den 11. og 12. februar 1988.

⁽²⁾ EFT nr. C 356 af 31. 12. 1987.

forhøjelser fuldt ud og blot justere dem i tilfælde af ændringer i renteomkostningerne.

Den kraftige nedsættelse af interventionsprisen for hård hvede bør udlignes bedre gennem forhøjet støtte. Anvendelsen af godkendt såsæd bør fremmes i den område, hvor der traditionelt dyrkes hård hvede.

ØSU mener, at EF bør vende tilbage til den for forarbejdningen nødvendige fugtighedsgrad på 16 %.

ØSU mener, at der bør findes frem til passende administrative ordninger for at undgå forudbetaling af tillægsafgiften.

ØSU ser med tilfredshed, at Kommissionen vil indføre støtte til øget anvendelse af korn til foder. Denne foranstaltning bør gennemføres under hensyntagen til de faktiske forhold. Regioner og bedrifter, hvor kornindholdet i blandingsfoder hidtil har været stort, må ikke forfordeles. Til finansiering af fremmeforanstaltningerne bør medgå ikke blot medansvarsafgiftsprovenuet, men også sparede eksportrestitutionsmidler.

3.2. Ærter og hestebønner

Ved beregning af støtten bør der også tages hensyn til andre råvarer, der konkurrerer med bælgplantefrø i forderblandinger.

3.3. Tørfoder

ØSU mener ikke, at mindsteproteinindholdet bør sættes op fra 14 % til 16 %. Denne foranstaltning giver ingen besparelser. Man vil blot udelukke planter som f.eks. græs fra støtteordningerne, hvilket vil få betydelige konsekvenser for den eksisterende infrastruktur.

3.4. Tobak

ØSU ser med tilfredshed, at Kommissionen foreslår at opdele garantimængderne ikke blot efter sortgruppe, men også efter sort. Det bør undersøges, om det er muligt at lade tobakssorterne under gruppe I være fritaget for begrænsningen. ØSU gentager sit forslag af 27. januar 1988⁽¹⁾ om gennem socio-strukturelle foranstaltninger i de mindre udviklede regioner at bidrage til gradvis at genskabe ligevægten på tobaksmarkedet.

3.5. Frugt og grønsager

3.5.1. Friske produkter

Med de koefficienter, Kommissionen anvender ved intervention, er priserne reelt faldet med over 40 %.

ØSU undrer sig over, at Kommissionen endnu ikke har redegjort for situationen inden for citrusfrugtsektoren, når den nu fremlægger forslag for det kommende produktionsår. En forarbejdningsstøtteordning til bedre udnyttelse af EF's produktion ville være mere rationel og rentabel for EF.

Endvidere understreger ØSU, at vanskelighederne inden for frugt- og grønsagssektoren bedst kan løses ved at styrke fællesskabspræferencen.

Man bør fremme de initiativer, der allerede er taget i de sydeuropæiske lande i retning af at udvikle produktionen af subtropiske og eksotiske frugter (avocado, kiwi-frugter, ananas, bananer osv.). Nogle af disse produkter, som stadig importeres i store mængder fra tredjelands, har længe hørt til de traditionelle afgrøder på visse øer i EF (bananer på De Kanariske Øer, Martinique, Guadeloupe, Madeira og ananas på Azorerne osv.). Kommissionen bør være mere opmærksom på disse problemer for at sikre, at der gives præference til EF-produkter og skabes fair konkurrence mellem friske og forarbejdede produkter.

3.5.2. Forarbejdede frugter og grønsager

ØSU kan ikke godkende en så restriktiv ordning for ferskner i sukkerlage, eftersom der er sket en kraftig stigning i importen af dette produkt fra tredjelands, uden at Kommissionen af den grund foreslår nogen stabiliseringsmekanisme.

3.6. Bomuld

Eftersom der er underskud af bomuld, og eftersom bomuld er et alternativ til andre overskudsprodukter, er garantitærsklen på 752 000 t efter ØSU's mening for lav.

3.7. Soja, solsikker og olieholdige frø

ØSU mener, at garantitærsklerne er for lave for disse produkter, som der jo er et stort produktionsunderskud af. Kommissionen opfordres til at fremsætte forslag til, hvorledes afsætningsmargenen kan udnyttes bedre samtidig med, at budgetplanen overholdes.

3.8. Oksekød

De foreslåede ændringer i interventionssystemet er for vidtgående. Eftersom Kommissionen har bebudet, at den til efteråret vil fremsætte forslag om ændring af markedsordningen for oksekød, og eftersom Kommissionen forventer en roligere udvikling på oksekødsmarkedet og ikke regner med, at forslagene vil give budgetbesparelser, foreslår ØSU at fastholde det nuværende system.

⁽¹⁾ Januar 1988/cf. EFT nr. C 80 af 28. 3. 1988.

Endvidere går ØSU imod den bebudede interventionsopkøbsordning for oksekød, da denne er uegnet for dette marked på grund af de forskellige kvaliteter, der gør sig gældende for oksekøds vedkommende. Desuden vil en sådan procedure stille de mindre og mellemstore forarbejdningsvirksomheder ugunstigt. Efter ØSU's mening overstiger kvoterne for oksekødsimport fra tredje-lande langt efterspørgslen i EF. ØSU foreslår, at Kommissionen udarbejder forslag til, hvorledes nogle under-

skudsregioner (f.eks. Grækenland) kan få tilført kalve til opdrætning.

3.9. Mælk

I betragtning af markedssituationen for mælk i EF og på verdensplan opfordrer ØSU Kommissionen til at fremsætte forslag om at ophæve den midlertidige kvotenedsættelse på 1,5 %, der skulle gælde for mejeriåret 1988/1989.

Bryssel, den 28. april 1988.

Alfons MARGOT

Formand for

Det økonomiske og sociale Udvalg

Udtalelse om Kommissionens meddelelse »Etablering af et konkurrencebaseret telekommunikationsmarked for hele EF inden 1992 - Virkeliggørelse af målene i grønbogen om etablering af et fælles marked for teletjenester og -udstyr - Diskussionernes nuværende stade og Kommissionens forslag«

(88/C 175/13)

Kommissionen for De europæiske Fællesskaber besluttede den 26. februar 1988 under henvisning til EØF-traktatens artikel 198 at anmode om Det økonomiske og sociale Udvalgs (ØSU) udtalelse om Kommissionens ovennævnte meddelelse.

Det forberedende arbejde henvistes til Udvalgets sektionen for transport og kommunikation, som udpegede Jean Rouzier til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 13. april 1988.

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 255. plenarforsamling den 27. og 28. april 1988 (mødet den 27. april) med 85 stemmer for 8 imod og 25 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. ØSU konstaterer med tilfredshed, at Kommissionen har anmodet om en udtalelse om denne meddelelse, som har til formål at lette behandlingen af grønbogen og etableringen af EF's fremtidige politik på telekommunikationsområdet. Meddelelsen opstiller et handlingsprogram for de foranstaltninger, som skal iværksættes af Kommissionen (under anvendelse af konkurrencereglerne og Kommissionens generelle mandat), og for de fremtidige forslag til Rådet med det sigte gradvis at få åbnet for konkurrence på EF's telekommunikationsmarked.

1.1. Meddelelsen er således en opfølgning af grønbogen. Den fokuserer på den meget brede debat, som grønbogen udløste, og adskiller sig ikke væsentligt fra denne, og klarlægger samtidig på en række vigtige punkter, hvilke foranstaltninger Kommissionen agter at iværksætte. Den falder i tre dele, nemlig:

- a) områder, hvor der allerede nu kan iværksættes en konkret politik;
- b) områder, hvor en global, politisk enighed bør tilstræbes;

c) områder, hvor den eksisterende politik bør stadfæstes/udbygges.

1.2. ØSU bekræfter de synspunkter, som den fremsatte i sin tidligere udtalelse⁽¹⁾, hvori det tiltræder hovedmålsætningen i Kommissionens forslag, nemlig at skabe betingelser for, at de europæiske brugere kan få tilbudt en større vifte af telekommunikationstjenester af højere kvalitet og til en lavere pris, således at Europa, både internt, og eksternt, får mulighed for at nyde godt af alle fordelene ved en stærk telekommunikationssektor. Den tidligere udtalelse indeholdt nogle forbehold med hensyn til visse aspekter og vedrørende midlerne til gennemførelse af de fastlagte mål.

ØSU genfremsætter sit ønske om senere at blive hørt om Kommissionens konkrete forslag med det formål at opfylde grønbogens målsætninger. Det beklager, at Kommissionen i forbindelse med udarbejdelsen af denne meddelelse på forskellige punkter, som berøres i nedenstående bemærkninger, ikke i tilstrækkeligt omfang har fulgt forslagene i ovennævnte udtalelse.

2. Blandt de områder, på hvilke Kommissionen fastslår at have opnået bred tilslutning, bør der især peges på følgende, som i øvrigt blev taget op i udtalelsen af november 1987 om grønbogen:

Det første telefonapparat

2.1. ØSU anbefalede, at en fuldstændig åbning af terminalmarkedet for konkurrence måtte ske gradvis også med hensyn til det første (konventionelle) telefonapparat. I betragtning af den tid, det vil tage at gennemføre de typegodkendelsesprocedurer, som må anses for nødvendige for en fuldstændig åbning af dette marked, forekommer overgangsperioden, som kun løber til den 31. december 1990, for kort, for de ugunstigt stillede områder (hvor telefondækningen er ringe) vil ikke i tidsrummet indtil da i alle tilfælde kunne foretage den nødvendige udbygning af netinfrastrukturen.

⁽¹⁾ EFT nr. C 356 af 31. 12. 1987, s. 46.

Bryssel, den 27. april 1988.

Telekommunikationstjenester

2.2. ØSU beklager beslutningen om at begrænse teleadministrationernes eneret eller særlige rettigheder til tale-telefoni, da dette kan vise sig at stille sig i vejen for den offentlige tjenestes oprindelige formål.

Endvidere forekommer datoen (31. december 1989) for liberalisering af alle andre tjenester at være for fremrykket. Der burde være en længere overgangsperiode, så det blev muligt at gennemføre ordninger, som sikrer, at offentligheden også i fremtiden kan få adgang til telextjenester og datatjenester.

Ensartede konkurrenceregler

2.3. Man må med tilfredshed notere sig det fornyede tilsagn om, at de samme konkurrenceregler skal finde anvendelse på fuldkommen ensartet måde for både teleadministrationer og private leverandører.

3. Med hensyn til de områder, hvorom der endnu ikke er opnået enighed, kan følgende bemærkes:

Telekommunikationsnettets infrastruktur

3.1. ØSU håber, at den endelige beslutning kommer til at ligne det forslag, som fremsattes i den tidligere udtalelse, og ifølge hvilket ethvert tovejs-kommunikationssystem bør betragtes som en integrerende del af nettet og derfor som faldende ind under teleadministrationernes eneret eller særrettigheder.

Social dialog

3.2. ØSU mener, at et forsøg på at nå til enighed om en »social dialog« er overordentlig vigtigt, og at der derfor skulle have været brugt endnu flere kræfter på at sikre dette, specielt på et tidspunkt hvor beslutningerne om de tekniske problemer kan få meget betydelige samfundsmæssige følgevirkninger. ØSU ser frem til, at denne sociale dialog, som er forudsætningen for en hensyntagen til de talrige sociale problemer, udvikles yderligere.

Alfons MARGOT

Formand for

Det økonomiske og sociale Udvalg

BILAG

til ØSU's udtalelse

Følgende ændringsforslag, som fremsættes på grundlag af sektionens udtalelse i overensstemmelse med forretningsordenen, forkastedes under debatten:

Punkt 1.2.

Følgende ordlyd foreslås:

»Det glæder ØSU, at Kommissionen — som ønsket under punkt 5.12 i dets udtalelse (af 18. november 1987) om grønbogen — har forelagt en detaljeret tidsplan med henblik på inden 1992 at få etableret et virkeligt indre marked for tjenesteydelser og udstyr på telekommunikationsområdet.«

Resultatet af afstemningen

33 stemmer for, 64 stemmer imod, 15 stemmer hverken for eller imod.

Punkt 2.2.

Følgende ordlyd foreslås:

»Det glæder ØSU, at Kommissionen har givet en klarere definition af de basale tjenester end i grønbogen. På baggrund heraf og af de informationer, Kommissionen har offentliggjort om den debat, som grønbogen har givet anledning til, kan ØSU acceptere beslutningen om at begrænse teledistributionernes eneret eller særrettigheder til taletelefonien alene, på den betingelse at denne beslutning med mellemrum tages op til revision.

ØSU godkender ligeledes tidpunkt og fremgangsmåde vedrørende liberaliseringen af alle øvrige tjenester, som vil gøre en ende på de krænkelse af traktaten, der foregår for øjeblikket.«

Resultatet af afstemningen

29 stemmer for, 62 stemmer imod, 17 stemmer hverken for eller imod.

Udtalelse om forbindelserne mellem Det europæiske Fælleskab og statshandelslandene i Europa

(88/C 175/14)

Den 24. februar 1987 besluttede Det økonomiske og sociale Udvalg (ØSU) i henhold til forretningsordenens artikel 20, stk. 4, at udarbejde en udtalelse om forbindelserne mellem Det europæiske Fællesskab og statshandelslandene i Europa.

Sektionen for forbindelserne med tredjelande fik pålagt det forberedende arbejde og vedtog med Walter Briganti som ordfører sin udtalelse den 11. marts 1988.

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 255. plenarforsamling, mødet den 27. april 1988, med 74 stemmer for, 11 imod og 15 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Nærværende udtalelse behandler kun i korte træk de vigtigste økonomiske og handelsmæssige problemer, der eksisterer mellem Fællesskabet og landene af Rådet for gensidig økonomisk Bistand (COMECON). Disse og andre problemer behandles mere udførligt i rapporten om samme emne.

Det skal fastslås, at handelsforbindelserne mellem EF og ovennævnte lande langt fra er tilfredsstillende. Der er i de senere år ikke sket en passende udvikling hverken i import- og eksportmængden, samhandelens kvalitet eller i det økonomiske samarbejde, som har været holdt inden for snævre rammer. Blandt problemerne kan nævnes fastlæggelsen af rimelige priser (som ikke indebærer dumping), systematisk anvendelse af kompensationshandler, leveringsfrister, overholdelse af bestemmelserne om industriel ejendomsret og vanskeligheder i forbindelse med salg af højteknologiske varer. Forbindelserne mellem Fællesskabet og de europæiske COMECON-lande bør derfor forbedres og udbygges især i en situation, der er præget af omvæltninger i de pågældende lande og ændringer i de internationale økonomiske forbindelser. I den sammenhæng bør man koncentrere sig om at løse ovennævnte problemer.

2. Det er meget væsentligt, at Fællesskabet og COMECON snart underskriver den fælleserklæring, der har været tale om siden september 1986. Denne erklæring skulle indeholde visse bestemmelser, der tager højde for de to organers respektive institutionelle beføjelser. Hidtil er vedtagelsen af denne erklæring — som kunne omfatte tekniske og miljømæssige aspekter — blevet forsinket af »Berlin-klausulen«. I henhold til Rom-traktaten udgør Vestberlin en integrerende del af Fællesskabet, og det er væsentligt, at denne situation anerkendes i forbindelserne mellem COMECON-landene (i Europa) og Fællesskabet.

3. Fællesskabet bør også indgå handels- og samarbejdsaftaler med hvert enkelt europæisk COMECON-land, hvilket bl.a. ville øge mulighederne for EF-virksomheder på disse landes markeder. Bestemmelserne

om blandede selskaber, der for nylig blev vedtaget i Sovetunionen, er et godt eksempel på den russiske økonomis større åbenhed over for tredjelande (med markedsökonomi). Disse bestemmelser bør dog udbygges, således at udenlandske virksomheder opnår større indflydelse og bedre garantier fra COMECON-landene for forsyninger på udenlandske markeder (især når det drejer sig om anvendelsen af valuta, der indtjenes i handelen med tredjelande). I denne forbindelse er den lovgivning, der er blevet vedtaget i Ungarn i de seneste år, et positivt eksempel.

4. Hidtil er størsteparten af de væsentlige transaktioner med statshandelslandene blevet afviklet i henhold til bilaterale samarbejdsaftaler mellem disse lande og en række EF-medlemsstater.

5. Samarbejdsaftalerne bør baseres på de aspekter ved EF-landenes og de pågældende tredjelandes økonomi, der komplementerer hinanden. Fællesskabet bør i videst muligt omfang sikre sig stadigt større markeder for sine økonomiske beslutningstagere, især for at øge beskæftigelsesmulighederne. Fællesskabet bør derfor søge at fjerne hindringer for adgangen til markedet, samtidig med at man må acceptere, at det nødvendigvis må åbne sit eget marked mere og sælge mere teknologi til statshandelslandene. Især burde man revidere listen over følsomme højteknologiske produkter for at sikre større liberalisering fra begge parter side.

Fællesskabet vil dog ikke kunne åbne sit marked mere for statshandelslandene uden at få passende modytelser. Det vil især være meget farligt at ophæve alle kvantitative restriktioner over for et givet statshandelsland, da der kan ske en fordrejning af samhandelen, og da andre lande uundgåeligt vil følge trop.

6. Samarbejdsaftalerne bør også indeholde bestemmelser om liberalisering af handelen inden for tjenesteydelsessektoren. På transportområdet f.eks. bør man lægge speciel vægt på EF-transportørernes særlige inter-

resser, således at en liberalisering af adgangen til EF-transportmarkedet for transportører i tredjelands ses ud fra tilrådeligheden af og muligheden for tilsvarende indrømmelser over for EF-transportører. Andre sektorer som f.eks. turisme åbner lovende muligheder på kort sigt.

7. ØSU har altid været af den opfattelse, at de handelsaftaler, EF indgår, bør indeholde en social klausul om anvendelse af rimelige normer for arbejdsvilkår i overensstemmelse med ILO-Konventionen.

8. Selv om man til slut med tilfredshed kan konstatere, at Sovjetunionen ønsker at deltage mere aktivt i verdenshandelen og udvide sine eksportmarkeder til kapitalistiske lande, må man under de nuværende omstændigheder frygte, at Sovjets tiltrædelse af Den almindelige Øverenskomst om Told og Udenrigshandel

(GATT), Verdensbanken og Den internationale Valutafond — hvor ønskeligt det end måtte være — stadig vil være vanskelig af en række tekniske, proceduremæssige og endog politiske årsager. Dette spørgsmål bør ØSU på et passende tidspunkt behandle i en særskilt studie.

9. Afslutningsvis bemærker ØSU, af handelsforbindelserne og det økonomiske samarbejde mellem Fællesskabet og COMECON-lande bør og kan forbedres betydeligt. ØSU ønsker en hurtig afslutning på forhandlingerne om fælleserklæringen og om aftalerne med de enkelte COMECON-lande på grundlag af gensidige interesser og rimelige vilkår for begge parter. Endvidere forbeholder ØSU sig ret til i en senere udtalelse at behandle fælleserklæringen, de bilaterale aftaler med de pågældende lande samt de problemer, der er forbundet med Sovjetunionens tiltrædelse af GATT.

Bryssel, den 27. april 1988.

Alfons MARGOT

Formand for

Det økonomiske og sociale Udvalg

Udtalelse om Kommissionens meddelelse om fremstød på det kulturelle område i De europæiske Fællesskab

(88/C 175/15)

Kommissionen for De europæiske Fællesskaber besluttede den 1. februar 1988 under henvisning til EF-traktatens artikel 198 at anmode om Det økonomiske og sociale Udvalgs (ØSU) udtalelse om Kommissionens ovennævnte meddelelse.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's sektionen for social-, familie-, uddannelses- og kulturspørgsmål, som udpegede Roger Burnel til ordfører og Philip H. Noordwal til medordfører og på grundlag af deres skriftlige beretning vedtog sin udtalelse den 14. april 1988.

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 255. plenarforsamling den 28. april 1988 følgende udtalelse, uden stemmer imod og med to stemmer hverken for eller imod.

1. Indledning

1.1. I slutningen af 1987 erklærede kulturministrene, at de ønskede »et fremstød på det kulturelle område i Det Europæiske Fællesskab«.

Det er ikke blot de økonomiske og sociale faktorer, der spiller ind og kan få voldsomme konsekvenser. Europas borgere risikerer også, at fundamentale værdier såsom frihed og demokrati undergraves, dersom man ikke er

på vagt og udviser politisk vilje. Derfor støtter Det økonomiske og sociale Udvalg ministrenes beslutning og udtrykker ønske om, at der hurtigt sker konkrete fremskridt i arbejdet med oprettelsen af et europæisk kulturområde.

1.2. ØSU har altid vist, at de følte sig kaldet til at udtale sig om kulturpolitik og kulturelle foranstaltninger.

1.2.1. Det har fremsat talrige udtalelser⁽¹⁾ om kulturelle emner.

1.2.2. Det har indført en kulturel dimension i andre udtalelser eller studier, der ikke specielt angik kultur (jf.: den sociale udvikling, beskæftigelsen af de unge, beskyttelse af miljøet, fattigdommen...).

1.2.2.1. I ØSU's udtalelse om Fællesakten⁽²⁾ finder man f. eks. følgende betragtning: «At gennemføre Fællesakten med held rummer en dobbelt udfordring (...) af de europæiske befolkninger kræves det, de bekræfter værdien af en fælles civilisations- og kulturarv ved med deres eksempel at vise, at de i fællesskab er i stand til at opbygge et fremskridtets, solidaritetens og frihedens fællesskab, som er åbent over for omverdenen.»

1.2.3. ØSU har udvidet den sociale sektions kompetenceområde til også at omfatte familie-, uddannelses- og kulturspørgsmål.

1.3. På basis af ministrenes tre hovedtanker — det audiovisuelle, forlagsvirksomheden og undervisningen — har Kommissionen forelagt ØSU en meddelelse til udtalelse, der fremsætter følgende vurderinger:

2. Generelle bemærkninger

2.1. Før der fremsættes nogen anden bemærkning, ønsker ØSU at give udtryk for sin beklagelse over at have så kort tid til sit arbejde og til at træffe en afgørelse, da emnet er så vidtrækkende og rummer så mange aspekter, at man ikke kan nøjes med blot at fremsætte nogle hastige principielle betragtninger.

2.1.1. ØSU forbeholder sig derfor ret til at fremsætte de supplerende betragtninger til sin udtalelse, det skønner nødvendigt. Det ønsker specielt at behandle »det fælles kulturelle område« med særlig vægt på »det fælles medieområde« og fremme af den europæiske audiovisuelle industri.

2.1.2. Det økonomiske, sociale og kulturelle område er uløseligt forbundne. De udgør en åndelig og materiel enhed for europaborgerne.

2.2. Det er vanskeligt at forsøge at give en universel og uanfægtelig definition på kultur. ØSU baserer sig på den definition, som UNESCO anvender. Det er et minimumsgrundlag, der har den fordel at kunne samle

bred international tilslutning, og som i kraft af sine komplementære og mangeartede udtryksformer samtidig viser, at kultur er noget universelt.

»Kulturen kan betragtes som alle de åndelige, materielle, intellektuelle og følelsesmæssige faktorer, der karakteriserer et samfund eller en social gruppe. Udover kunst og litteratur omfatter den leveformer, fundamentale menneskerettigheder, værdinormer, traditioner og trosformer.⁽³⁾«

2.3. Kultur bidrager til at præge forskellige tankegange og personlige og sociale handlemåder og levemåder. Hermed udgør kulturen en samspil af relationer mellem individer og grupper, der kommer til udtryk via den kollektive bevidsthed og erindring samt de tegn og de kulturarv, der forbinder generationerne og skaber og styrker solidariteten.

Hermed skabes forbindelsen mellem civilisation, kultur og samfund.

2.3.1. ØSU insisterer derfor på, at kulturdebatten, der er en principdebat om forhandlinger og forvaltning af midlerne, ikke skal begrænses til de »indviede« (de som i kraft af deres titler, fortid og viden har ry for at være »kultiverede«, bestemmer den generelle indstilling og er kulturens herrer) eller til de professionelle kulturforvaltere og finansieringsfonde. Inden for alle områder af produktionen af varer og serviceydelser skal der være plads til forbrugerne og brugerne, men den må specielt garanteres inden for kulturen i betragtning af, hvad der står på spil på dette område og de samfundsproblemer og værdier, det drejer sig om.

2.3.2. Kultur er en ret. Dette indebærer, at der er mulighed for kulturelle valg (forskellige udviklingsrytmer og udtryksformer).

2.3.2.1. Dersom den teknologiske udvikling inden for kommunikation skal tjene menneskerettighederne (f.eks. bidrage til en mere ansvarsfuld opførelse, større autonomi og frihed), er det absolut nødvendigt, at alle berørte kategoriers, ikke mindst brugernes, rettigheder og rolle beskyttes, specielt ved at de får medbestemmelse.

2.3.3. Det er uafviseligt nødvendigt, at kulturen i alle dens former bliver fuldt tilgængelig for alle borgere, men dette er ikke i modstrid med foranstaltninger med sigte på uddannelse og etablering af en kunstnerisk »elite« under forudsætning af, at den kan tjene som eksempel og bidrage til opøvelse af færdigheder og stille

⁽¹⁾ Se specielt ØSU's udtalelse om radiospredning (Juli 1987/cf. EFT nr. C 232 af 31. 8. 1987), om TV uden grænser (September 1985/cf. EFT nr. C 303 af 25. 11. 1985), om afgiftsmæssige foranstaltninger i den kulturelle sektor (EFT C 344 af 31. 12. 1985) og Fællesskabets indsats i den kulturelle sektor (EFT C 128 af 21. 5. 1979).

⁽²⁾ Maj 1987/cf. EFT nr. C 180 af 8. 7. 1987, s. 1 til 6, punkt 7.5, anden afsnit.

⁽³⁾ Mexico-konference.

sin viden og talent til rådighed for de mange uden dermed at hindre den enkeltes udfoldelsesmuligheder.

2.4. De bevægelser i befolkningen, som gennemførelsen af »Et Europa med nye grænser« i stigende grad vil medføre, bør skabe de nødvendige midler til bevarelse af de forskellige kulturelle identitetsformer (f.eks. inden for undervisningen).

2.5. I kraft af det stramme budget har kulturministrene og Kommissionen nedsat rytmen og indskrænket anvendelsesområderne for deres politiske ambitioner. ØSU forstår denne realistiske og nyttige indstilling, men har tre bemærkninger hertil:

2.5.1. Enhver foranstaltning indgår i et globalt projekt, og dette er ikke mindst tilfældet, hvor det drejer sig om »Europaborgernes« fremtid. Det samme gælder et kulturelt fremstød.

2.5.2. Under henvisning til en betragtning i ØSU's udtalelse om betingelserne for en vellykket gennemførelse af Fællesakten⁽¹⁾ fremsat for nylig minder ØSU om, at dersom et stramt budget skal være virkningsfuldt, må man gå ud fra et samlet projekt for at fastlægge et program og en tidsplan for gennemførelsen og drage de økonomiske konsekvenser heraf. Kulturprogrammet må prioriteres.

2.5.3. I de forskellige medlemsstater arbejdes der videre med socio-kulturelle initiativer, der ofte er taget for længe siden, og hvis kvalitet er bevist, og som derfor må støttes. Fællesskabets beslutninger og henstillinger, f.eks. om sponsorvirksomhed, må ikke føre til at den nødvendige støtte til disses socio-kulturelle organisationers virksomhed nedsættes eller ophører, ikke mindst da de direkte tjener er Kommissionens vigtigste mål.

2.6. ØSU ser med tilfredshed, at Kommissionen i sin indledende erklæring fremsætter et syn præget af ønsket om at fremme frihed, solidaritet, dialog og tolerance.

2.6.1. Det ser ligedes med interesse Kommissionens erklæring, hvori det hedder: »At den specielt vil forsøge at inkorporere den kulturelle dimension i udformningen og forvaltningen af de forskellige fællesskabspolitikker. Med det formål vil den styrke samarbejdet mellem dens egne tjenestegrene.«

2.6.2. ØSU har ofte anmodet om en sådan integration og koordination.

2.6.3. Dette dobbelte mål kan kun være til nytte og styrke for den enhed, der er nødvendig for såvel

overvejelser som handlinger. Den vil yde et stort bidrag til udformningen af en ensartet ramme for det geografiske område og de uadskillelige økonomiske, sociale og kulturelle sammenhænge, hvori Europas borgere skal leve og udfolde sig.

3. Særlige bemærkninger

3.1. Kommissionens rammeprogram for perioden 1988-1992 er udformet på to niveauer

- 5 projekter,
- 16 aktioner til gennemførelse af disse.

3.1.1. Oversigten i bilag⁽²⁾ viser, hvordan programmet er opbygget. Ved en hastig gennemlæsning kan man konstatere tre forhold:

1. Kommissionens forslag er pragmatisk og logisk udformet.
2. Skønt hvert enkelt af disse aktioner er meget nyttig, er der for alles vedkommende forskelle i arten og rækkevidden, hvilket dels vil få indflydelse på den politiske tilslutning og opinionens entusiasme og dels på midlerne til gennemførelse af dem: finansiering, struktur, uddannelse, information, frister...
3. Alle projekterne er af permanent værdi: størstedelen af aktionerne må nødvendigvis opretholdes eller intensiveres efter rammeprogrammets afslutning.

3.1.2. For at gøre det lettere følger udtalelsen opstillingen i rammeprogrammet. Da årsager og konsekvenser mellem visse af projekter og aktioner er forbundne, havde det været at foretrække, at behandlingen var sket ud fra to udgangspunkter, der muliggjorde en beskrivelse af kulturen ud fra UNESCO's definition, nemlig: viden og følsomhed. Disse to begreber må holdes i erindring.

3.2. Oprettelse af et europæisk kulturområde

3.2.1. Oprettelse af et indre kulturmarked

3.2.1.1. Ud over de fire aktionsområde, som omtales i dette kapitel, skal det samlede rammeprogram (projekter og foranstaltninger) bidrage til at skabe et europæisk kulturområde, hvilket er det overordnede mål. Dette skal ske samtidig med gennemførelsen af det indre marked uden landegrænser og skabelsen af en europæisk identitet. Perspektiverne for oprettelsen af det indre marked må udnyttes maksimalt til at udvikle en europæisk kulturindustri, som kan konkurrere med den øvrige verden.

⁽¹⁾ Maj 1987/cf. EFT nr. C 180 af 8. 7. 1987, s. 1 til 6.

⁽²⁾ Se bilag.

3.2.1.2. ØSU understreger, at det på alle niveauer, f.eks. de enkelte lande, Fællesskabet, Europa-Rådet og UNESCO er nødvendigt med en fælles holdning blandt de politisk ansvarlige og de ansvarlige for de forskellige samfunds- og erhvervskredse.

3.2.1.3. For så vidt en forbedring af kunsternes arbejds- og levevilkår angår, henstiller ØSU, at man fremskynder undersøgelsen af lovgivningen vedrørende kulturarbejde. Dette skal ske ved at tage udgangspunkt i nogle konkrete eksempler. Desuden har ØSU allerede udtalt sig på dette område.

3.2.1.4. Endelig er det nødvendigt i praksis at tilkende kulturarbejderne nogle sociale rettigheder og en skattemæssig status, som er tilpasset deres erhvervs specielle karakter, og som samtidig lever op til principperne om lighed, retfærdighed og solidaritet.

3.2.1.5. ØSU går selvsagt ind for, at det især på landet er nødvendigt med flere kulturelle aktiviteter.

3.2.1.6. Skabelsen af en konkurrencedygtig industri på det kulturelle område er et af nøglepunkterne og vil blive omtalt senere i teksten.

3.2.1.7. Kommissionen og medlemsstaterne bør omhyggeligt bekæmpe enhver form for negativ økonomisk praksis, som kan udgøre en begrænsning for adgangen til de kulturelle aktiviteter (f.eks. inden for filmdistributionen, uforholdsmæssigt høje tariffer for adgangen til monumenter eller museer etc.)

3.2.2. Kendskab til det kulturelle område i Europa

ØSU støtter de foreslåede aktioner, men gør opmærksom på, at kravet om »overenstemmelse« mellem »sprogene« er en forudsætning for uhindret kommunikation og udnyttelse af statistikker og undersøgelser også på det kulturelle område. Værdien af oplysninger er desuden afhængig af, om de er ajourførte og let tilgængelige.

3.2.3. Virksomhedernes funktion som sponsorer

3.2.3.1. Bortset fra den bemærkning, der er fremsat i punkt 2.5.3. under de generelle bemærkninger, har ØSU følgende kommentarer:

- Hvis henvendelser om støtte skal have nogen virkning, skal formålet være troværdigt. Men de organer, der har ansvaret for indsamlingen og forvaltningen af denne, skal ud over at have en let struktur også have en konsekvent ledelse.
- Det er et faktum, at små og mellemstore virksomheder (SMV) og små og mellemstore industrivirksomheder (SMI) er af økonomisk og social betydning. Derfor bør de også have lettere ved at optræde som sponsorer, eftersom det har stor betydning for virksomhedens billede udadtil.
- Målet for sponseres indsats bør ikke kun være kunstneriske aktiviteter, men hele de kulturelle områder (f.eks. litteratur).

— Man bør dog være opmærksom på de eventuelt negative virkninger af visse former for sponsorvirksomhed (tab af uafhængighed, fordrejning af sandheden, anvendelse af film til reklame snarere end som kulturinstrument etc.). Et samarbejde mellem sponsorerne ville give mulighed for at støtte store kulturelle projekter på EF-plan.

3.2.4. Forlagspolitik

3.2.4.1. Det drejer sig om et vanskeligt problem specielt på grund af ændringer som følge af de nye teknologier. Selvom fremstillings- og salgsprisen for bøger, plader og lignende varer og distributionsbetingelserne er nogle af de vigtigste faktorer for dette område, så er de ikke de eneste.

3.2.4.2. ØSU støtter f. eks. Kommissionens plan om at gøre en indsats for at sikre forfattere og forlæggere mod plagiat.

3.2.4.3. Der bør foretages en undersøgelse af al forlagsvirksomhed under ét. Der skal ganske vist tages hensyn til områdets specielle problemer (moms, kopiering, osv.), men undersøgelsen skal også dreje sig om forholdet til de øvrige udtryks- og kommunikationsmidler (f.eks. presse, biograf, fjernsyn, telekommunikation etc.).

3.2.4.4. ØSU har desuden med tilfredshed konstateret, at Kommissionen er optaget af bibliotekernes fremtid, og anbefaler udarbejdelsen af programmer, der kan beskytte den kulturarv, som de europæiske biblioteker er i besiddelse af, og lette udførelsen af et internationalt biblioteksnet inden for EF.

3.2.4.5. ØSU så gerne, at muligheden for at udgive europæiske antologier blev undersøgt.

3.3. Fremme af den audiovisuelle industri i Europa

Fjernsynsmediets udbredelse har bevirket, at kulturelle frembringelser er blevet genstand for økonomiske og mange gange også politiske interesser og aktiviteter. Denne tendens vil forstærkes yderligere i takt med, at fjernsynets tekniske muligheder — og dermed dets påvirkning af menneskers handlen og tænkning — videreudvikles og forfines. Fjernsynet har en indiskutabel mulighed for at påvirke folks holdning og trænge ind i privatsfæren.

Det drejer sig uden tvivl om den mest betydningsfulde af de udfordringer, som vi vil blive stillet over for. Hvis Europa ikke gør en indsats på dette område, eller hvis Europas indsats mislykkes, vil det få uoverskuelige følger.

ØSU har allerede haft en række aspekter af dette problem til behandling. ØSU bør så hurtigt som muligt påbegynde en samlet gennemgang. Følgende henstillinger skal dog allerede nu genfremsættes eller fremsættes for første gang:

- Arbejdet med at udvikle og gøre den europæiske audiovisuelle industri konkurrencedygtig skal prioriteres, således at den europæiske kultur bevares som en selvstændig kultur med særlige træk. Det

skal samtidig sikres, at der er den nødvendige balance mellem de økonomiske, sociale, teknologiske og kulturelle aspekter.

- Den videnskabelige og teknologiske forskning inden for udsendelses-, transmissions- og modtagerforhold skal udvikles på fællesskabsplan.
- Der skal slås et slag for og lægges vægt på produktioner af europæisk oprindelse, især for de unge.
- Især unge skal »undervises« i at benytte fjernsynet. Dette er nødvendigt, eftersom fjernsynet udgør et nyt skrive- og læseredskab, hvis påvirkningskraft som følge af dets dynamiske karakter og den ringe indsats, der kræves af seeren, er enorm. For at kunne tage denne udfordring op, kræves det, at der produceres kvalitetsprogrammer, og producenter og brugere bør ansvarliggøres og indbyrdes respektere hinandens frihed.
- Der indføres en mindstekvote for europæisk producerede udsendelser, da det allerede i dag forholder sig sådan — og den tendens vil blive styrket — at de overhåndtagende amerikanske serier af B-film og shows truer europæernes kulturelle identitet og ødelægger beskæftigelsesmuligheder og arbejdspladser for europæiske mediemennesker (producenter, skuespillere, instruktører osv.).

3.3.1. Et europæisk akademi for film- og fjernsynskunst

ØSU støtter dette forslag, men mener, at det bør suppleres med en mere direkte indsats, f.eks. inden for rammerne af Det europæiske Film- og Fjernsynsår. Det vil desuden være nødvendigt nøje at føre tilsyn med finansieringen af et sådant akademi. Effektiviteten vil kunne sikres gennem brugerrepræsentation.

3.3.2. En »Deklaration for det audiovisuelle område«

3.3.2.1. ØSU støtter dette forslag, men mener, at der må føres nøje tilsyn med de økonomiske midler, der bevilges.

3.3.2.2. Det er fuldstændigt oplagt, at en række personligheder skal inviteres til at deltage i de møder, der skal afholdes i løbet af Det europæiske Film- og Fjernsynsår. Eftersom disse møder har ØSU's interesse, gøres der opmærksom på, at forkortelsen »osv.« bør omfatte brugerrepræsentanter, repræsentanter for de forskellige samfunds- og erhvervskredse samt undervisningspersonale.

3.3.3. Fremstilling af programmer til højdefinitions fjernsyn (europæiske standarder)

3.3.3.1. Det økonomiske og sociale Udvalg er klar over, at der her er tale om et meget stort kvalitetsmæssigt fremskridt inden for lyd- og billedområdet. Derfor støtter det også Kommissionens indsats på det teknologiske område, som har haft til formål at finde frem til en alternativ løsning for at kunne varetage og styrke både forbrugernes, industriens og de europæiske producenters interesser. Indsatsen havde også til formål at styrke værdien af den »europæiske kultur«.

3.4. Adgang til kulturressourcerne

ØSU kan fuldt ud tilslutte sig Kommissionens fire målsætninger. En forbedring af sprogkundskaberne bør i denne forbindelse være et af de vigtigste mål, eftersom adgangen til Fællesskabets kulturressourcer på denne måde kan øges. I forlængelse heraf vil ØSU gerne gøre opmærksom på en række andre udtryksmåder. Først og fremmest musikken, som er meget udbredt, eftersom det på ny er blevet tiltrækkende selv at spille. Men udbredelsen skyldes nok så meget de mange nye optagelsesmetoder og -redskaber og disses popularisering. Der skal desuden gøres opmærksom på dans og mime, som begge er kunstarter, hvor tanken udtrykkes ved hjælp af kroppen. Der er i samtlige tilfælde tale om eksempler på universelle udtryksmåder. ØSU fremsætter ønske om, at der bliver flere kulturelle udviklinger inden for disse områder.

3.4.1. Bedre sprogkundskaber

3.4.1.1. Sproget er et direkte kommunikationsmiddel personer imellem og et middel til at forstå andres tankegang. Flersprogethed er derfor en meget stor fordel og bør være et af de mål, der hurtigt skal nås, så vidt som det nu kan lade sig gøre. ØSU minder i denne forbindelse om de betragtninger, det fremsatte i udtalelsen om »Gennemførelse af Fællesakten: Fællesskabets nye grænser«. I kulturel og uddannelsesmæssig henseende drejer det sig i øvrigt om

- På linje med ERASMUS- og YES-programmerne at gennemføre kulturelle og pædagogiske aktioner på EF-plan med henblik på at fremme erhvervelsen af kundskaber i et andet EF-sprog inden 10-årsalderen, og dernæst i et tredje sprog, således at de unge kan udfolde sig fuldt ud inden for den nye fælles dimension af kommunikation, pædagogik og kultur, som opstår i og med at de europæiske befolkninger kommer tættere på hinanden og som et resultat af den teknologiske udvikling.

- At give de unge en europæisk bevidsthed via nye historielæseplaner, som kan gøre dem mere bevidste om deres europæiske identitet⁽¹⁾.

3.4.1.2. Samtlige europæiske lande skal være med til at præge det kulturelle arbejde, og ingen må holdes uden for med henvisning til, at deres sprog kun tales af et mindretal.

⁽¹⁾ Maj 1987/ef. EFT nr. C 180 af 8. 7. 1987, s. 1 til 6, punkt 6.

3.4.1.3. ØSU går derfor ind for, at Kommissionen støtter de ungdomsorganisationer, der organiserer kulturrejser.

3.4.2. Kulturfremmende foranstaltninger i de europæiske regioner

ØSU ser med stor interesse, at der føres regionalpolitik under alle former, og støtter Kommissionens forslag.

Tanken om en »europæisk kultur« må støttes og spredes for at styrke båndene mellem grupper og enkeltpersoner.

Det er dog om forudsætning, at særlige identiteter og kulturer anerkendes og bevares, så at de kan eksistere side om side uden konkurrence eller opposition, og uden at der udøves bestræbelser på at dominere en mindretalskultur.

3.4.3. Bevarelse af kulturarven

ØSU støtter ligeledes Kommissionen, der ønsker, at interventionerne på dette område skal give bedre resultater, og understreger endnu engang, at der må igangsættes systematiske og konsekvente interventioner for at beskytte den boglige kulturarv, der er truet af ødelæggelse.

3.4.4. Ungdomskortet

Det drejer sig her om et projekt, som ØSU selv har fremsat forslag om, og som svarer til en anmodning fra ungdomsorganisationerne.

3.5. Uddannelse på kulturområdet

Kommissionen erklærer med rette, at der skal være adgang til kulturuddannelse. ØSU fremhæver derfor kraftigt de planlagte foranstaltninger til uddannelse og videreuddannelse af de beskæftigede i kultur- og mediesektoren; disse foranstaltninger vil fremme oprettelsen af et europæisk kulturområde, sikre kulturelt skabende personers beskæftigelsesmuligheder og skabe nye arbejdspladser på alle kulturelle aktivitetsområder.

ØSU minder om, at det ville være vigtigt at indføre en forberedelse til kritisk anvendelse af kommunikationsmidlerne i skoleundervisningen: ikke blot i form af samtale og læsning (herunder af pressen), men også via film og radio- og fjernsynsudsendelser.

3.5.1. Uddannelse for administratorer på kulturområdet

ØSU ser positivt herpå. Der er behov for kompetente personer til at forvalte kulturarven og kulturpolitikken, og udveksling og uddybning på det kulturelle område er nødvendig.

3.5.2. Uddannelse for lyd- og billedsektoren

ØSU tilslutter sig Kommissionens positive vurdering, at »kvaliteten af grundlæggende og videregående uddannelser for de audio-visuelle fag er en væsentlig forudsætning for udviklingen af de europæiske film- og fjernsynsvirksomheder«.

3.5.3. Uddannelse for journalister og programlæggere

ØSU gør opmærksom på, at journalistuddannelsen er af afgørende betydning for pressens kvalitet. Den bør omfatte presseetiske regler, således at der ikke blot tages hensyn til fagets egne rettigheder, men også til brugernes.

3.5.4. Oversætter- og tolkeuddannelse

3.5.4.1. ØSU går stærkt ind for, at uddannelsen af oversættere og tolke intensiveres. Den konstaterer selv til stadighed i hvilken grad manglen på fagfolk af denne art — specielt tolke — vanskeliggør og forhæler udarbejdelsen af visse dokumenter. ØSU finder det af stor betydning, at oversættere og tolke kan få en bredspektret uddannelse. ØSU anser derfor ikke en mere koncentreret uddannelse inden for EF-institutionerne for at være nok i sig selv.

3.5.4.2. Automatisk oversættelse kan naturligvis være til nytte, men kan aldrig erstatte den menneskelige intelligens eller tolkens og oversætterens kompetence.

3.5.5. Uddannelse for konservatorer

3.5.5.1. Kommissionen støttes i denne aktion, men bør i øvrigt tage hensyn til, at det er bedre at forebygge end at helbrede.

3.5.5.2. Der bør ligeledes tilrettelægges videnskabelige uddannelser med henblik på at nå frem til metoder og midler til konservering af kunstværker længere end hidtil og for at lette deres »genopståelse«. ØSU understreger specielt, at disse aktioner kan bidrage til en beskæftigelse af de unge i små og mellemstore virksomheder.

3.5.6. ØSU understreger, at sammenhængen mellem alle de af Kommissionen foreslåede uddannelses- og videreuddannelsesforanstaltninger ikke må tabes af syne, så at det sikres

— at fagfolk fra de forskellige kultur- og mediesektorer får den bedst mulige uddannelse,

— at eventuel overlapning og dobbeltplanlægning undgås, så de disponible finansielle midler udnyttes bedst muligt.

3.6. Den interkulturelle dialog med den øvrige verden

3.6.1. Kommissionen må lykønskes med at have indskrevet denne dialog i sit program, omend det må beklages, at den går let hen over hvilke midler, der skal anvendes hertil.

3.6.2. Kultur er i al væsentlighed det led, der først og fremmest skulle kunne føre til et menneskeligt fællesskab. Ingen kan med overbevisning påstå, at »hans« eller »hendes« kultur er bedre end andre. ØSU mener endvidere, at Fællesskabets aktiviteter på dette område ikke bør adskilles fra UNESCO's verdens 10-år for kulturel udvikling.

Brussels, den 28. april 1988.

Alfons MARGOT

Formand for

Det økonomiske og sociale Udvalg

BILAG

Kommissionens program

5 projekter	16 aktioner
Skabelse af et europæisk kulturområde	Gennemførelse af det indre kulturelle marked Kendskab til Europa som kulturområde Erhvervslivets sponsorvirksomhed Forlagspolitik
Fremme af den audio-visuelle sektor i EF	Et europæisk akademi for film- og fjernsynskunst En »deklaration for det audio-visuelle område« Fremstilling af programmer til højdefinitions fjernsyn (europæiske standarder)
Adgang til kulturressourcerne	Bedre sprogkunderskaber Kulturforemende foranstaltninger i den europæiske regioner Bevarelse af kulturarven »Ungdomskortet«
Uddannelse på kulturområdet	Uddannelse for administratorer på kulturområdet Uddannelse for lyd- og billedsektoren Uddannelse for journalister og programlæggere Uddannelse for oversættere og tolke Uddannelse for konservatorer
Den interkulturelle dialog med den øvrige verden	

Udtalelse om »En udviklingspolitik for bjergområderne«

(88/C 175/16)

Den 23. februar 1988 bemyndigede Det økonomiske og sociale Udvalgs (ØSU) forsamlingssektionen for regionaludvikling og fysisk planlægning til at udarbejde en initiativudtalelse på basis af informationsrapporten »En udviklingspolitik for bjergområderne«, som sektionen havde vedtaget den 16. februar 1988.

Sektionen for regionaludvikling og fysisk planlægning udpegede Andrea Amato til ordfører og vedtog sin udtalelse den 19. april 1988.

Det økonomiske og sociale Udvalgs vedtog på sin 255. plenarforsamling den 28. april 1988 med 35 stemmer for, 1 imod og 1 hverken for eller imod følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. Begrebet »bjergområder« defineres ikke ens i hele EF. I denne udtalelse anses et »bjergområde« for en geografisk, miljømæssig, socio-økonomisk og kulturel enhed, hvori de handicap, der skyldes en kombination af højdeforholdene og andre naturlige faktorer, må ses i sammenhæng med de socio-økonomiske vilkår, den territoriale skævhed og omfanget af skaderne på miljøet.

1.2. Bjergområderne udgør en betydelig del af Fællesskabets territorium (cirka 28%), og en ikke ringe procentdel af befolkningen (cirka 18,5%) bor i sådanne områder.

2. Bjergområdernes fysiognomi

2.1. I de seneste årtier har bjergområderne været ramt af en stadigt stigende økologisk nedbrydningsproces, hvis skader er delvis uoprettelige. Affolkningen af bjergene, den irrationelle udnyttelse af græsgange og skove, turismens ukontrollerede udvikling, den generelle luftforurening, gennemførelse af en række transportinfrastrukturanlæg samt den øgede udvinding af mineraler over jorden, har alt sammen været med til at bryde balancen mellem mennesket og bjergene.

2.2. Bjergområderne er ugunstigt stillede som følge af permanente, naturgivne ulemper og deraf følgende samfundsmæssige og økonomiske ulemper. Det, som mest har præget bjergområdernes nuværende situation, er de udviklingsmæssige og territoriale skævheder, som begyndte med afslutningen på integrationen mellem lavlandet og bjergområderne og den gradvise koncentration af vækstprocesserne (landbrug og industri) i lavlandsområderne.

2.3. Årsagerne til disse skævheder skal søges i økonomiens generelle mekanismer og i disses indvirkning på bjergområderne. Inden for EF har denne indvirkning historisk set ført til følgende forskellige former for bjergområder:

- a) samtlige bjergområder lider under ulemper i forskellig grad som følge af de geo-fysiske forhold. De lider altså under permanente naturgivne ulemper og under de økonomiske og samfundsmæssige vilkår, som disse ulemper direkte afstedkommer. Dette er imidlertid ikke hovedårsagen til bjergområdernes vanskeligheder eller til det nødvendige i en politik for disse områder;
- b) hovedparten af EF's bjergområder er også underudviklede områder. Udviklingsprocessernes marginalisering i forening med de naturgivne ulemper har forstærket de negative virkninger;
- c) i alle tilfælde er bjergområderne præget af skævheder. Selv i områder med vækst eller med en tilsyneladende balance mærkes tegn på skævheder i forhold til den fremherskende økonomiske og sociale udvikling.

3. Hvilken politik for bjergområder?

3.1. Netop bjergområdernes fysiognomi gør, at de ikke blot har brug for incitament og kompensationer, men også for en politik, som generelt set ændrer forholdet til erhvervsliv og samfund. Der er tegn på, at medlemsstaternes og EF's politik er ved at ændre sig i den retning. I de følgende kapitler vil denne politik blive analyseret med det formål at indkredse de positive punkter og forslag. Desuden skal en politik til løsning af bjergområdernes nuværende problemer også tage de strukturelle årsager til skævhederne op og samtidig værne om og forbedre de miljømæssige vilkår.

4. Gennemførte foranstaltninger for bjergområder i EF

4.1. Det fremgår klart af analyserne i informationsrapporten, at der ikke til dato, hvad end grunden måtte være, har eksisteret en national eller EF-politik, som både har haft en konkret rolle med hensyn til global udvikling og har haft til formål at beskytte og forbedre miljøet i bjergområderne.

4.2. I informationsrapporten (kapitel V) er der foretaget en analyse af fire typiske former for bjergpolitik: Residualpolitik, udnyttelses- og koloniseringspolitik, bistandspolitik samt miljøpolitik præget af tvang.

5. Generelle retningslinjer for en politik for bjergområder

5.1. Er det rimeligt at forestille sig én og samme politik for bjergområder gældende for hele EF? Det ville være fuldkommen formålsløst, ødelæggende og særdeles ambitiøst at basere samtlige former for bjergpolitik og foranstaltninger på et enkelt sæt af bestemmelser eller at indføre en pakke af foranstaltninger, som skulle være gældende for samtlige bjergområder. Som vi har set, har samspillet mellem økonomiske udviklingsprocesser og naturlige handicap ført til forskellige grader og former for skævheder i de forskellige lande og regioner. Der er således ikke behov for en centraliseret bjergpolitik men for en politik, som er afpasset de forskellige forhold.

Det fremgår af informationsrapportens gennemgang af de forskellige medlemslandes politik, at der er behov for en samlet, konvergerende politik, uden at den dog behøver at være ensartet. Den skal baseres på:

a) Fastsættelse af generelle fælles målsætninger for de forskellige former for bjergpolitik, som er gennemført på forskellige niveauer i EF; disse skal gøre bjergpolitikken til en klart integrerende og sammenhængende del af Fællesskabets generelle politik. Målsætningerne skal:

- redde bjergområderne som værdi i sig selv i henseende til natur, mennesker og kultur,
- bringe affolkningen af bjergområderne til standsning,
- forfølge en udviklingsstrategi, som ikke kun er rettet imod virkningerne af den manglende balance men også de strukturelle årsager,
- opnå »konkurrencedygtige« leveforhold i bjergområder,
- udvikle beskæftigelsen;

b) Afstikning af nogle principielle retningslinjer, som er nødvendige for at gennemføre disse målsætninger på en effektiv måde. Disse retningslinjer bør udgøre hovedlinjerne i de fælles bestræbelser, som udfoldes på de forskellige niveauer: Fællesskabet, medlemsstaterne, regionerne og de lokale myndigheder. De generelle retningslinjer bør være følgende:

- en global integreret udviklingsstrategi, som indvirker på udviklingens forskellige økonomiske, sociale, kulturelle, økologiske, teknologiske og institutionelle aspekter,

- forbedring af produktionsstrukturerne og skabelse af nye former for virksomhedsledelse ved at gruppere lokale igangsættervirksomheder og give dem eksternt støtte,
- fuld udnyttelse af samtlige lokale ressourcer, både naturgivne og menneskelige,
- egnede og samtidig avancerede teknologier, som skal udvikles ved bl.a. at placere forskningsaktiviteter i bjergområderne,
- interaktion og ikke blot balance mellem udvikling og miljøbeskyttelse, miljøet skal ikke være noget, som hæmmer udviklingen, men tværtimod benyttes som et middel til at fremme den,
- integrerede programmer og projekter både hvad angår realisering og finansiering og ikke kun sektorrettede foranstaltninger og støtteforanstaltninger efter anmodning,
- lokalbefolkningens forvaltning af udviklingen, dvs. at befolkningen i bjergområderne skal inddrages i udviklings- og beslutningsprocesserne,
- befolkningens konkrete solidaritet som et effektivt middel til at styrke udviklingsprocessen.

6. Forslag til en EF-politik for bjergområder

6.1. EF-bjergpolitikkenes rolle

6.1.1. Det må være EF's opgave at sørge for en standardisering, udbygning og udvikling af bjergpolitikken ved at udforme og iværksætte en specifik EF-politik.

6.1.2. EF skal i første række fastlægge en fælles ramme, omfattende generelle målsætninger, vejledende kriterier og det specifikke indhold (jf. informationsrapportens kapitel VI og VII). Denne fælles ramme udgør det politiske grundlag for både medlemsstaternes foranstaltninger og EF's egne direkte indgreb.

6.2. Definition og afgrænsning af bjergområderne

6.2.1. Det er nødvendigt at harmonisere de juridiske kriterier, som medlemsstaterne eller EF hidtil har benyttet i klassificeringen af bjergområder for dermed at eliminere eventuelle konkurrenceforvridninger mellem virksomhederne i de forskellige medlemsstater. En sådan harmonisering forudsætter, at der på EF-plan opstilles et katalog af kriterier omfattende de forskellige naturlige og socio-økonomiske handicap, i tråd med definitionen i punkt 1.1.

6.2.2. Ved fastlæggelsen af kriterier bør der tages hensyn til følgende parametre:

- a) Naturgivne handicap: Man bør ikke begrænse sig blot til de variable, som er anført i direktiv 75/268/EØF (højde-, niveauforskelle og en kombination af disse), men også:
 - med hensyn til klimaet: bortset fra højden, skal der tages hensyn til breddegraden og den geografiske beliggenhed,
 - med hensyn til de fysiske faktorer: være opmærksom på niveauforskelle og andre kriterier såsom relief, jordbundens beskaffenhed osv.;
- b) Socio-økonomiske handicap:
 - lav befolkningstæthed,
 - isolation, som skyldes fjern beliggenhed fra bymæssige områder og de økonomiske og politiske beslutningscentre,
 - uforholdsmæssig stor afhængighed af landbruget,
 - utilstrækkelige afsætningsmuligheder i områder, som grænser op til tredjelande, hvortil kommunikationsforbindelserne er vanskelige;
- c) Miljødelæggelsens omfang

6.2.3. Kombinationen af de forskellige nævnte variable giver, afhængigt af situationen, definitionen på et bjergområde og medfører, at den nedre grænse for et bjergområde varierer. Udvælgelsen, vægtningen og kombinationen af de enkelte faktorer kan derfor ikke fastlægges ensartet for hele Fællesskabet, men må tilpasses efter de forskellige situationer. De bør derfor foretages af medlemsstaterne, som forelægger disse for EF sammen med den tilsvarende afgrænsning af bjergområderne.

6.2.4. Hovedparten af de nationale lovgivninger og også direktiv 75/268/EØF taler i forbindelse med en afgrænsning af bjergområderne om kommuner eller om dele af kommuner. Dette har i mange tilfælde medført en alt for voldsom opdeling af de berørte bjergområder. Foranstaltningerne for bjergområder skal omfatte kompakte »blokke« af geografiske områder (bl.a. på grund af integrationsproblemerne mellem bjergområderne og de tilgrænsende områder), som skal bestå af det egentlige bjergområde og de umiddelbart tilgrænsende områder; tilsammen skal blokken udgøre en geografisk, økonomisk og social helhed. Den berettigede indvending, at en inddragelse af ikke egentlige bjergområder vil betyde en større spredning af den offentlige støtte, i stedet for at den koncentrerer sig i de mest ugunstigt stillede områder, kan imødegås ved en graduering af støtten alt efter graden af handicap inden for selve området.

6.3. Fællesskabets rolle i forhold til medlemsstaterne

Fællesskabets opgave skal bestå i koordinering, standardisering og stimulering med hovedvægten på følgende:

- a) kendskab til problemerne i bjergområderne. I forbindelse med udarbejdelsen af informationsrapporten stødte man på vanskeligheder på grund af manglende sammenlignelige statistiske oplysninger og analyser vedrørende bjergområderne. Dette afspejler på en håndgribelig måde den uacceptable skyggetilværelse, disse områder har ført i årtier. Der er behov for standardiserede statistiske data for samtlige bjergområder i Fællesskabet. Det må derfor pålægges medlemsstaterne at tilvejebringe nye, supplerende og sammenlignelige data;
- b) tilpasning af medlemsstaternes lovgivninger til udvikling og beskyttelse af bjergområderne ved at bringe lovgivningerne i overensstemmelse med de målsætninger og retningslinjer, der opstilles i EF-regie. Et direktiv er nok det mest velegnede middel. Harmonisering af medlemsstaternes lovgivninger er særligt påkrævet i bjergområder, som er beliggende i grænseregioner, idet bjergegne, som hører ind under forskellige medlemsstater, har behov for ensartede planlægnings- og støttekriterier;
- c) de offentlige institutioner må operere med effektive planlægningsmetoder og påtage sig en aktiv rolle i udviklingen af bjergområderne. En aktiv og organiseret udbredelse af viden, udveksling af erfaringer, opmuntring af de statslige og regionale myndigheder (undertiden gennem lovgivningsinitiativer), disse myndigheders inddragelse i samfinansierede programmer, som er innoverende ikke blot i indhold men også med hensyn til metode, er en helt fundamental opgave, som kun Fællesskabet kan påtage sig.

6.4. Bjergområderne i EF's politikker

6.4.2. Tilpasninger i den fælles landbrugs-politik (FLP)

Der skal indbygges en »bjergområdedimension« i de EF-politikker, som hidtil ikke har haft en sådan, samt foretages de nødvendige justeringer i de politikker, som i et vist omfang har dækket denne dimension. I informationsrapporten gives der en indgående oversigt over, hvad de forskellige sektorforanstaltninger bør gå ud på, hvis de skal kunne bidrage positivt til bjergegnenes udvikling. I det følgende opremses kun de vigtigste tilpasninger, som bør foretages i EF's foranstaltninger.

6.4.2. Tilpasninger i den fælles landbrugs-politik (FLP)

Hvis man vil ændre den fælles landbrugspolitik fra at være en bistandspolitik og i stedet give den som

målsætning at udvikle og genskabe balance inden for bjerglandbrug, rejser man det generelle spørgsmål om reform af landbrugspolitikken. Den hidtidige markeds- politik og skævheden mellem denne politik og struktur- politikken medfører, at hovedvægten lægges på land- bruget i stærkere områder, hvilket øger forskellen til svage områder, hvilket igen er uforeneligt med målsæt- ningerne om udvikling og genskabelse af balance inden for landbruget og økonomien i bjergegne. Ikke desto mindre kan der allerede nu foretages en række ændrin- ger, som f.eks.:

- a) fastlæggelse af retningslinjer og aktioner for en jord- politik for EF med særligt henblik på bjergområder. Dette spørgsmål har aldrig været omfattet af den fælles landbrugspolitik, men i vid udstrækning været overladt til medlemsstaterne. Analyserne og betragtningerne i informationsrapportens kapi- tel VII, punkt 2, viser med al ønskelig tydelighed, at spørgsmålet om jordpolitikken for bjergområderne udgør en forudsætning for enhver produktionsrettet politik inden for den primære sektor, hvad enten denne politik udgår fra EF eller andetsteds fra. EF kan ikke tillade sig at tøve længere med at overtage det fulde ansvar for jordproblemerne;
- b) der skal føres en politik, hvor vægten lægges på kvalitet og typiske produkter fra bjergområderne, bl.a. ved at fremme lokale markeder;
- c) parallelt med ovennævnte jordpolitik skal der iværksættes en strukturpolitik; hovedvægten skal lægges på integrerede investeringer, herunder især investeringer inden for landbrug, skovbrug, hus- dyravl samt landbrugsturisme, idet grundlaget bl.a. skal være sammenslutninger og andelsforeta- gende, (jf. retningslinjerne i informationsrappor- tens kapitel VII, punkt 2). For så vidt angår helt små bedrifter, bør støtten ene og alene ydes på grundlag af udviklingsplaner, som omfatter flere bedrifter;
- d) man bør ved hjælp af EF-bestemmelser fritage bjerg- områderne — som defineret i punkt 6.2 — for alle administrative foranstaltninger (nuværende og fremtidige), som har til formål at begrænse produk- tionen (mælkekvoter, medansvarsafgifter osv.), samt for andre bestemmelser med tilsvarende betyd- ning, som er nedfældet i strukturforanstaltninger [forordning (EØF) nr. 797/85];
- e) bjergområderne bør ikke omfattes af foranstalt- ningerne til ekstensivering af produktionen [forord- ning (EØF) nr. 1760/87] eller af foranstaltningerne om braklægning af landbrugsarealer;
- f) ordningen vedrørende udligningsgodtgørelsen bør revideres radikalt. I de foregående kapitler er der nedfældet en række begrundelser herfor. Nogle kon- krete forslag:
 - godtgørelser for naturbetingede handicap skal holdes adskilt fra de godtgørelser, der tides for strukturelle handicap,
 - godtgørelsen for naturbetingede handicap skal udgøre en form for basis (grundbeløb) for udlig- ningsgodtgørelsen, hvortil kan føjes andre beløb, som gives på grundlag af andre, der beret- tigger støtteforhold. Endelig skal der i lighed med den tyske model fastsættes en nedre grænse for at undgå unødvendigt spild,
 - det tillægsbeløb, der gives som kompensation for de strukturelle handicap, skal være midlerti- dige og betinget af gennemførelsen af struktur- forbedringsplaner. Små brug skal opfordres til at slutte sig sammen,
 - den metode til beregning af udligningsgodtgørel- sen, som hviler på antal storkreaturer eller hek- tarer, skal ændres; hvis udligningsgodtgørelsen blev beregnet på grundlag af den samlede ar- bejdsindsats på bedrifterne (landbrugere og ansat), ville man bedre kunne nå det tilsigtede mål, dvs. bremse affolkningen af landbrugsom- råderne, gøre forholdet mere ligeligt mellem små og store landbrug samt i højere grad fremme beskæftigelsen. Således kunne f.eks. store land- brug, der evt. udelukkes på grund af de fastsatte grænser, alligevel få tildelt udligningsgodtgørel- sen på grundlag af en beskæftigelsesstigning,
 - udligningsgodtgørelsen må ikke benyttes til for- mål, som bør omfattes af andre socio-strukturel- le foranstaltninger, såsom indkomststøtte til be- drifter, der rammes af tilpasningerne af den fæl- les landbrugspolitik. Man bør derfor gå imod tilbøjeligheden til at udvide de geografiske om- råder, som omfattes af begrebet »ugunstigt stille- de områder« i visse medlemslande, hvor formå- let er at kompensere for virkningerne af mælke- kvoter og markedspolitik,
 - det vil være en fordel, om medlemsstaterne og regionerne med hensyn til støtten til bjergområ- derne og andre ugunstigt stillede områder god- kendte de betingelser og kriterier, som er blevet vedtaget med Kommissionens billigelse. Kom- missionen skal sikre en harmonisering inden for rammerne af nogle fællesskabskriterier (således som det er tilfældet med andre fællesskabsaktio- ner som f.eks. Den europæiske Fond for regio- naludvikling, EFRU);
- g) Der bør foretages en kulegravning af samspillet mellem markedspolitik og de enkelte strukturfor- anstaltninger, som i visse tilfælde helt ophæver hinan- den. Der bør f.eks. foretages en nøje undersøgelse heraf i visse bjergegne med det formål at kontrollere, om og i hvilken udstrækning visse prispolitikker (f.eks. hård hvede) er i konflikt med målet om generel udvikling af bjergområderne.

6.4.3. Tilpasninger af skovbrugspoli- tikken

I ØSU's udtalelse af 2. juli 1986 om Kommissionens meddelelse om »Fællesskabets skovbrugsaktion« og om

det medfølgende supplerende dokument⁽¹⁾ beklagede det, at der endnu ikke er iværksat en fælles skovbrugs-politik, men udtrykte dog tilfredshed med Kommissionens forslag ledsaget af følgende forbehold:

»1.5. ØSU finder i øvrigt, at der i Kommissionens meddelelse tages for lidt hensyn til de særlige problemer vedrørende skovene i bjergområderne. Denne specifikke problematik har krav på en mere indgående behandling.«

Kommissionens forslag om skove er i for høj grad koncentreret om monokultur og vertikal integration (træprodukter), hvilket ikke harmonerer med de krav, som stilles til skovbruget i bjergområder, hvor skovbruget er nødt til at indgå i et samspil med andre former for erhvervsaktivitet, da dette har afgørende betydning for indkomsterne, beskæftigelsen og miljøbeskyttelsen. Desuden undlader Kommissionen at advare mod de skader, som intensiv, ensidig og uegnet skovbrugsproduktion kan volde på bjergområdernes miljø og grundvand. Kommissionen blev derfor anmodet om at fremlægge en ny, samlet vurdering af skovbruget i bjergområder. I denne forbindelse bør man også se nærmere på spørgsmålet omkring skovbrande og især forebyggelse heraf.

ØSU er skuffet over, at Kommissionen mere end to år efter fremlæggelsen af ovennævnte dokumenter endnu ikke har lagt forslag til konkrete regelsæt på bordet.

6.4.4. Tilpasninger af regionalpolitikken

Bjergområderne bør indtage en klarere og mere specifik plads i EF's regionalpolitik:

- a) i forbindelse med Regionalfondens og EF's kreditinstrumenters interventioner bør der lægges særlig (evt. prioriteret) vægt på indsats, som har betydning for bjergområderne;
- b) regionalfondsforordningen bør ændres, så den udelukkende i bjergområder kommer til at omfatte en række indgreb, som i dag ikke medtages inden for f.eks. byggesektoren; sådanne indgreb har afgørende betydning for sanering og opvurdering af historiske bycentre og bebyggelser i landområder samt for beskyttelse mod jordskælv. Disse foranstaltninger hænger nøje sammen med turismens udvikling og kan derfor ikke henføres til kategorien »welfare«;
- c) der bør udarbejdes et EF-program for bjergegne som led i Regionalfondens indsats. Disse programmer må ikke blot tage sigte på bestemte sektorer, men skal tackle store horisontale problemområder

med fælles kendetegn, som er skyld i regionale skævheder. Bjergegne er sådanne problemområder.

Dette programs hovedgrundlag bør være følgende:

- Små og mellemstore virksomheder (SMV): Man bør især begunstige udbygningen af erhvervsfremme- og innovationscentre i bjergområderne, jf. informationsrapportens kapitel VII, punkt 4. Programmet bør også have til formål at fremme forskning, udvikling og teknologisk innovation med sigte på bjergområderne; ovennævnte centre skal danne udgangspunkt for denne indsats. Der bør ikke oprettes komplicerede organer eller overbygninger, men man bør på den anden side heller ikke blot begrænse sig til de eksisterende innovationscentre. På nationalt plan bør der oprettes et organ, som står for koordinering og formidling af indsatsen; organet bør bestå af virksomheder, offentlige organer, forskningsinstitutioner og specialiserede selskaber, eventuelt med regionale forgreninger. På EF-plan ville det være overmåde nyttigt, om der fandtes en *task force* for teknologisk innovation i bjergområderne med det formål at fremme, stimulere og viderebringe viden mellem de nationale samlende organer og at gennemføre pilotprojekter.
- Turisme: Ud over de støtteforanstaltninger, som omtales i informationsrapporten (kapitel VII, punkt 3), bør programmets fornemste opgave være, med medlemsstaternes og regionernes bistand at kortlægge turismen og turismepotentialet i bjergområderne. Herigennem vil der også på EF-plan kunne sættes ind på at genskabe ligevægt mellem over- og underudnyttede områder.
- Energi: Også i forbindelse med VALOREN-programmet er der behov for en indsats til støtte for samt målrettet anvendelse af alternative energikilder i bjergområder (jf. kapitel VII, punkt 5).
- Udnyttelse af jorden og infrastrukturer: Bjergområderne bør anses for en fuldgyldig produktions- og udviklingsfaktor som beskrevet i informationsrapportens kapitel VII, punkt 6. Programmet bør omfatte ny planlægning af udnyttelsen af jorden i bjergområder med det formål at genskabe balance, i visse tilfælde inden for ét og samme bjergområde. I programmet bør der desuden vedtages specifikke foranstaltninger, som er afpasset efter de varierende forhold. Foranstaltningerne bør omfatte vandsystemer, infrastruktur og anlægsarbejder; sanering af bygninger i bjergbyer og bjerglandsbyer, om nødvendigt ved anvendelse af teknikker til beskyttelse mod jordskælv; restauration af monu-

⁽¹⁾ EFT nr. C 263 af 20. 10. 1986.

menter og områder af historisk eller kunstnerisk interesse; offentlige tjenesteydelser, herunder især transport og telekommunikation (med udgangspunkt i STAR-programmet).

- Information om planlægningsmetoder og om lokale og regionale udviklingserfaringer i bjergområder. Denne information bør tage sigte på lokale og regionale myndigheder samt de berørte erhvervs- og samfundsgrupper. Der bør ydes både skriftlig og audiovisuel information samt støtte til møder, seminarer og studiebesøg.

- d) i de EF-programmer, som Kommissionen er ved at udforme (miljø, F&U), bør der lægges særlig vægt på bjergområdernes specifikke problemer.

6.4.5. Tilpasninger af politikken for turisme

Man kan ikke tale om justeringer af en politik, som endnu ikke findes. I december 1986 vedtog Rådet en beslutning om samråd og koordinering inden for turisme samt en resolution om bedre sæsonmæssig og geografisk fordeling af turismen. Selv om der her er tale om et skridt i den rigtige retning, som ligger på linje med henstillingerne i informationsrapportens kapitel VII, punkt 3, drejer det sig fortsat kun om generelle retningslinjer og om forarbejdet til en egentlig politik.

Kommissionen er ved at udforme et flerårigt handlingsprogram for turismen. Det er ØSU's håb, at Kommissionen vil sætte fingeren på de særlige problemer, som knytter sig til turisme i bjergområder, samt udforme konkrete forslag til en indsats, der harmonerer med forslagene i informationsrapporten.

6.4.6. Tilpasninger af energipolitikken

EF's demonstrationsprojekter har hidtil kun haft ringe betydning for bjergene, hvis specielle energiproblemer aldrig har været behandlet. Der bør rådes bod herpå, ved at der lægges større vægt på projekter i bjergene, og ved at der opstilles en reel energipolitik som foreslået i informationsrapportens kapitel VII, punkt 5.

6.4.7. Tilpasninger af miljøpolitikken og den fysiske planlægning

EF's miljøpolitik har til dato kun haft betydning for ganske specielle dele af bjergområderne. Der er aldrig fremlagt forslag om specifikke foranstaltninger for bjergene som sådan.

I EF's fjerde miljøhandlingsprogram (1987-1992) henvises der til bjergområderne, men den eneste konkrete foranstaltning, som anføres, drejer sig om støtte til bjerglandbrug. ØSU understreger, at denne indfaldsvinkel er alt for begrænset, idet miljøforfaldet i bjergene ikke blot skyldes ophør med landbrugsdrift, men også faktorer som alt for intensiv udnyttelse af græssange, turisme osv.

Nogle af de tiltag, som behandles i det fjerde miljøprogram, vil få stor betydning for bjergene, selv om tiltagene ikke specifikt tager sigte på disse. ØSU udtrykker tilfredshed med, at der lægges mere vægt på foranstaltninger til bevarelse af naturen og naturgivne ressourcer og med, at der indføjes et kapitel om »jordbeskyttelse«, hvori man angriber bjergområdernes alvorlige problemer med erosion og vandets bortstrømming. ØSU sætter sin lid til, at Kommissionen tager passende skridt på dette felt, når den fremlægger sine specifikke forslag til bekæmpelse af den fysiske nedbrydning, erosion, naturrisici, misbrug og spild, som skyldes de aktiviteter, der lægger beslag på store områder.

Gennemførelsen af direktiv 85/337/EØF om miljøkonsekvensvurdering (MKV) giver anledning til store forhåbninger. Her nogle få uger inden udløbet af fristen for direktivets iværksættelse bør Kommissionen øve pres på de medlemsstater, som endnu ikke har vedtaget gennemførelsesforanstaltninger.

Dette er imidlertid ikke tilstrækkeligt til at løse EF's opgave, som består i at værne om den del af vor naturarv, som bjergområderne udgør. Følgende er derfor påkrævet:

- a) at fremme en EF-indsats med henblik på harmonisering af nationale beskyttelsesregler, bl.a. med det formål at håndhæve princippet om lige konkurrencevilkår. Denne harmonisering bør omfatte visse mindstenormer for beskyttelse af søer og floder, forbud mod at opføre bygninger i højtliggende bjergområder samt en adfærdskodeks til beskyttelse af skovområder;
- b) at øge EF's stimulerende indsats og pression over for regionale og nationale myndigheder. I det mindste bør strukturfondene kun yde støtte til de regioner, hvor EF's miljøbeskyttelsesdirektiver overholdes;
- c) at fastlægge EF-regler, som tvinger regionerne til at planlægge den økonomiske udvikling og til at gennemføre en regionplanlægning, hvor hensyntagen til miljøet både opfattes som en ressource og som en forpligtelse. Dette medfører i hovedsagen:

- at der skal være pligt til at foretage en miljøkonsekvensvurdering, ikke blot for de enkelte projekter, men allerede ved udformningen af den økonomiske planlægning og den fysiske planlægning på både regionalt og sub-regionalt plan,
- at man skal fremme en økonomisk og fysisk planlægning med udgangspunkt i en opgørelse over de miljømæssige ressourcer og på basis af generelle bestemmelser om anvendelse af ressourcer og om passende metoder til miljøplanlægning. I planlægningen bør der tages hensyn til de naturlige grænser, det vil for bjergområdernes vedkommende sige vandskel.

Ovenstående kriterier bør danne grundlag for EF's politik for fysisk planlægning, som nok er bebudet, men som dog endnu ikke har set dagens lys. Den fysiske planlægning bør omfattes af EF-regler om harmonisering af byplanlægningslovgivningen, hvortil skal føjes nogle betydningsfulde punkter for bjergområder: regler om opførelse af bygninger i landdistrikter og om private udstykninger, bestræbelser på at begrænse antallet af ferieboliger samt genskabelse af balancen mellem over- og underrudnyttede bjergområder. Desuden bør man harmonisere reglerne om jordens udnyttelse (lige stor værdi af landbrugsjord og jord beregnet til opførelse af bygninger, regler om ekspropriering, beskatning osv.), bl.a. med det formål at sikre ens konkurrencevilkår på det store indre marked.

In informationsrapporten (kapitel VII, punkt 6) lægges der stor vægt på »produktiv økologi«, som bør udgøre grundprincippet for hele miljøpolitikken, som EF bør gennemføre ved hjælp af strukturfondene; indsatsen bør indledes med det EF-regionalfondsprogram om miljøbeskyttelse, som er under udarbejdelse.

6.4.8. Tilpasning af transportpolitikken

I Fællesskabets transportpolitik må der tages hensyn til to fundamentale krav for bjergområdernes vedkommende: der må sikres rimelige kommunikationsnet for bjergbefolkningerne, ligesom miljøbelastningerne må reduceres mest muligt. Hovedproblemerne skyldes den gennemgående biltrafik, hvis negative miljøvirkninger (forurening, landskabsødelæggelse osv.) der ikke hersker tvivl om, hvorimod denne trafiks positive virkninger på bjergområdernes økonomi som hovedregel er ganske få.

Derfor bør man i EF's transportpolitik søge at begrænse den tunge trafik og flytte stigningen i mængden af transporterede varer over på jernbanerne. Man bør fremme jernbanernes konkurrencedygtighed og integrationen af forskellige transportarter. Det er derfor nødvendigt at revidere projekter vedrørende anlæg eller

udvidelse af motorveje gennem bjergmassiver og -kæder, og først gå videre med disse projekter, når alle andre muligheder er udtømt.

Adgangsmulighederne til bjergområder bør forbedres via en udbygning af de sekundære jernbanestrækninger.

Generelt set bør forureningen fra biltrafikken nedbringes, ikke blot ved hjælp af allerede trufne EF-foranstaltninger (blyfri benzin, katalysatorer, effektive forbrændingssystemer osv.), men også via hastighedsbegrænsninger på vejstrækninger i bjergene.

Disse generelle kriterier bør i første række vedtages som led i det flerårige program for transportinfrastrukturer, specielt for så vidt angår de store bjergpassager i Europa, dvs. gennem Alperne, Pyrenæerne, de græske bjerge, Appenninerne, mv.

6.4.9. Tilpasninger af politikken for forskning og teknologisk innovation

Heller ikke i denne sektor har man tilsyneladende taget hensyn til bjergområderne, og da forskningen har afgørende indflydelse på udviklingen i disse områder (specielt når det drejer sig om anvendelsen af potentielle ressourcer, således som understreget flere steder i informationsrapporten), må der derfor rådes bod på dette, navnlig:

- i EF's rammeprogram for videnskabelig forskning,
- i de fælles programmer for landbrugsforskning,
- i programmerne for ikke nuklear forskning i Det fælles Forskningscenter,
- samt i følgende programmer: BRITE (forskning i industriteknologi), FAST (prognoser og vurderinger på det videnskabelige og teknologiske område), COST (europæisk samarbejde om videnskabelig og teknisk forskning), SPRINT (strategisk program for innovation og teknologioverførsel), ECLAIR (bioteknologi-baseret agroindustriel forskning og teknologisk udvikling), FLAIR (levnedsmidler), ikke nuklear energi, miljø.

6.4.10. Tilpasninger af beskæftigelsespolitikken

- a) Følgende foranstaltninger, som specielt tilgodeser bjergområderne, bør fremmes og udbygges:
 - støtte til lokale beskæftigelsesinitiativer (LBI),
 - jobskabende miljøforanstaltninger,
 - støtte til samfundsmæssigt set relevante arbejdspladser;
- b) Inden for rammerne af Den europæiske Socialfonds foranstaltninger for bjergområder bør navnlig følgende fremmes:
 - uddannelses- og støtteprogrammer for beskæftigelse (af mindst tre års varighed) af udviklingseksperter,

- integrerede uddannelsesprogrammer tilpasset bjergbefolkningernes uddannelsesbehov,
 - uddannelsesprogrammer for ny beskæftigelse (bl.a. i form af ansættelsesforhold med betalt uddannelse),
 - programmer for sammenføring og mobilisering af økonomiske og sociale kræfter, således som beskrevet i informationsrapporten (kapitel VII, punkt 7);
- c) Der bør genfremsættes forslag om forskellige forsøgsprojekter af Den europæiske Socialfond (ESF) med henblik på jobskabelse i bjergene (i lighed med det som er gennemført i Pyrenæerne).

6.5. Integrerede udviklingsprogrammer i bjergområder (IUP)

6.5.1. De integrerede udviklingsprogrammer bør koordinere EF's forskellige former for sektorpolitik og -foranstaltninger og iværksættes af medlemsstaterne og regionerne. Programmerne bør supplere de forskellige former for regional og national politik, som anført i informationsrapporten (kapitel VII), og gennemføres på subregionalt plan.

6.5.2. En EF-finansiering af programmerne ville være særdeles hensigtsmæssig, specielt i de tilfælde hvor de har til formål at fremme nationale og regionale initiativer samt at medvirke til at udbrede og harmonisere egnede planlægningsmetoder.

6.5.3. Der skal for hvert enkelt udviklingsprogram, som finansieres af EF, indgås en programkontrakt mellem EF, medlemsstater, regioner og de øvrige involverede parter.

6.5.4. Der bør kun gives finansiell støtte til udviklingsprogrammer, hvori de forskellige samfundsaktører er medinddraget lige fra planlægningsstadiet.

6.5.5. Det er nødvendigt, at Kommissionen inddrages i planlægningen af programmerne og stiller de nødvendige instrumenter og den fornødne *know-how* til rådighed. Dette skal bl.a. ske for at undgå de problemer, som regionerne kommer ud for i planlægningen af den integrerede udvikling, således som det var tilfældet med de integrerede middelhavsprogrammer (IMP).

6.6. Bjergområderne og reformen af strukturfondene

6.6.1. Hvis ikke bjergpolitikken bevilges et særligt tillægsbudget og derfor i hovedsagen må finansieres via strukturfondene, så må de specifikke foranstaltninger for bjergområder tages med inden for de generelle rammer af en reform af fondene, således som det blev præciseret efter topmødet i Bryssel.

6.6.2. I de regioner, hvor udviklingen halter bagefter (målsætning nr. 1), bør foranstaltningerne for bjergområder have en særlig fremskudt plads. Det bliver Kommissionens opgave i overensstemmelse med de nye regionale planlægningsprocedurer at henlede de regionale myndigheders opmærksomhed på behovet for at sikre, at bjergområderne får en passende prioritering i de nye regionale udviklingsplaner.

6.6.3. ØSU konstaterer med beklagelse, at Rådet ikke har fulgt dets forslag (udtalelse nr. CES 1067/87) om også at lade målsætning nr. 1 omfatte øer og bjergområder i regioner, hvor bruttonationalproduktet (BNP) per capita er lavere end gennemsnittet i EF.

6.6.4. Foranstaltningerne for bjergområder, som ikke omfattes af målsætning nr. 1, bør derfor indgå i foranstaltningerne til udvikling af landdistrikter (målsætning nr. 5). Det ville føre til en for stor spredning af støtten, hvis ESF's midler, som skal dække målsætningerne nr. 3 og nr. 4, anvendes i bjergområder uafhængigt af andre former for strukturstøtte.

6.6.5. ØSU fastslog ligeledes i ovennævnte udtalelse, at EFRU og ESF, for så vidt angår målsætning nr. 5, bør begrænse deres interventioner til ø- og bjergområder.

6.6.6. Det bør fastslås, at en politik for udvikling af landdistrikter ikke er det samme som en bjergpolitik. Da den sidstnævnte politik har større rækkevidde, kan den ikke betragtes som en del af den førstnævnte. Det er tværtimod politikken for udvikling af landdistrikter, som må anses for en del af bjergpolitikken.

6.6.7. Alligevel mener ØSU, at bjergområderne i Kommissionens nye formulering af rammedirektivet bør prioriteres højest, når det gælder målsætning nr. 5 a) (udvikling af landdistrikter). Foranstaltninger, som overvejes, bør have tværdisciplinær og tværsektoriell karakter og opfylde kriterierne til en integreret metode, således at alle strukturfondene bringes i anvendelse. En sådan fremgangsmåde vil i langt højere grad ligne den globale strategi for udvikling af bjergområder, som der slås til lyd for i denne udtalelse og i informationsrapporten.

6.6.8. Den integrerede metode og finansieringen, omend ikke den eneste tænkelige, af de integrerede programmer for udviklingen i bjergområder, bør for såvel målsætning nr. 1 og nr. 5 være den vigtigste interventionsmåde.

6.6.9. Det er med henblik herpå allerede nu nødvendigt (dvs. under anvendelse af eksisterende instrumenter og regler) at sørge for EF-finansiering af:

- nogle pilotudviklingsprogrammer for bjergområder for at igangsætte og afprøve forslagene i denne udtalelse,

— undersøgelser og planer vedrørende udviklingsprogrammer for bjergområder med det formål at opmuntre nationale og regionale myndigheder til at yde finansiel bistand.

6.7. *Bistand til bjergområder via EF's kreditinstrumenter og finansieringsteknik*

6.7.1. Når der planlægges udviklingsprogrammer for bjergområder, må man være meget opmærksom på EF's finansieringsinstrumenter, da disse kan benyttes som supplement til støtten fra strukturfondene.

6.7.2. EF's aktion inden for finansieringsteknik skal udvikles og tilpasses bjergområdernes behov.

6.7.3. Der bør snarest muligt afsættes lånerammer for bjergområderne. Sådanne lån kunne tilvejebringes fra Den europæiske Investeringsbanks (EIB) egne ressourcer og via det nye EF-instrument (NFI). De kunne også udvides til at omfatte land- og skovbrugsaktiviteter.

6.7.4. Der bør til disse lån knyttes en rentegodtgørelsesordning.

6.8. *Koordineringen af EF-foranstaltninger*

6.8.1. Der bør i Kommissionen oprettes en administrativ enhed for bjergområder.

6.8.2. En sådan administrativ enhed skulle have følgende opgaver:

- vurdering af indvirkningen af EF's politik på bjergområderne,
- udarbejdelse af et EF-katalog indeholdende målsætninger, retningslinjer og instrumenter for udviklingen i bjergområder, som kan tjene som referenceramme for EF's og medlemsstaternes politik,
- fremsættelse af forslag til harmonisering af medlemsstaternes politik og lovgivning med udgangspunkt i en definition, klassificering og afgrænsning af bjergområder,
- fremsættelse af forslag om tilpasning af EF's politik til udviklingsbehovene i bjergområder,
- koordinering og udformning af foranstaltningerne i EF's politik i bjergområder,
- fremme og koordinering af EF's finansiering af integrerede programmer for udviklingen i bjergområder.

Bryssel, den 28. april 1988.

Alfons MARGOT

Formand for

Det økonomiske og sociale Udvalg

Udtalelse om Kommissionens ændrede forslag til Rådets forordning (EØF) om strukturfondenes opgaver og effektivitet samt samordningen af deres interventioner indbyrdes med interventionerne fra Den europæiske Investeringsbank (EIB) og fra de øvrige finansielle instrumenter

(88/C 175/17)

Rådet for De europæiske Fællesskaber besluttede den 18. april 1988 at anmode om Det økonomiske og sociale Udvalgs (ØSU) udtalelse om Kommissionens ovennævnte ændrede forslag.

Dette forslag er blevet ændret på væsentlige punkter i forhold til Kommissionens oprindelige forslag [dok. KOM(97) 376 endelig udg.], som ØSU allerede afgav udtalelse om i november 1987⁽¹⁾.

På grund af sagens hastende karakter besluttede ØSU's formand at henholde sig til forretningsordenens artikel 46 og pålagde George Dassis som hovedordfører at fremlægge et forslag til udtalelse.

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 255. plenarforsamling den 28. april 1988 enstemmigt følgende udtalelse.

1. ØSU hilser det ændrede forslag til forordning om strukturfondenes opgaver velkommen. Forslaget indeholder vigtige afklaringer og bekræftelser, som har udspring i de aftaler, der blev indgået på Det Europæiske Råds møde den 11.-13. februar 1988.

2.1. ØSU konstaterer med tilfredshed og godkender, at Kommissionen har taget hensyn til adskillige af forslagenen i ØSU's udtalelse af 19. november 1987 (ordfører: Serra Caracciolo), navnlig følgende:

- henvisningerne i forslagets betragtninger til alle de foranstaltninger, der sigter på en styrkelse af samhørigheden, herunder koordinationen af de økonomiske og sociale politikker,
- den positive vurdering af Den europæiske Socialfond (ESF) som afgørende instrument til fremme af sammenhængende beskæftigelsespolitiske foranstaltninger,
- den præcise afgrænsning i bilag 1 af de regioner, der er omfattet af mål nr. 1. ØSU bifalder denne afgrænsning,
- anvendelsen af referenceenheden for territoriale enheder NUTS III for mål nr. 2, således som ØSU havde anbefalet, og konkretiseringen af kriterier for udvælgelse af støtteberettigede områder,
- opdelingen af mål nr. 5 i to delmål (tilpasning af landbrugsstrukturerne og udvikling af landbrugsdistrikterne).
- indføjelser af en ny artikel om overgangsbestemmelser.

2.2. ØSU understreger dog endnu en gang, at det er nødvendigt at stille mindst 80 % af Den europæiske Fond for regionaludviklings midler (EFRU) til rådighed for mål nr. 1, i stedet for at opfatte denne procentandel som et maksimum.

2.3. ØSU påpeger igen, at det både hvad angår mål nr. 1 og nr. 2 er nødvendigt:

- at koncentrere fondenes midler,
- at udarbejde mere specifikke kriterier til dette formål,
- at udbygge og styrke den integrerede metode ved effektivt at inddrage de regionale og lokale myndigheder samt erhvervslivet og organisationerne,
- at fremme nye former for udbyttedeling på aktionærbasis til stimulering af udviklingen i de dårligst stillede regioner.

2.4. ØSU ser med bekymring på de restriktive kriterier, der er opstillet for støtten til regioner, der dækkes af mål nr. 2. Det frygter, at regioner i industriel tilbagegang dermed vil blive stillet endnu dårligere.

2.5. ØSU ønsker endvidere at præcisere, at der bør foreligge klare kriterier for de regioner, der dækkes af mål nr. 5 om tilpasning af landbrugsstrukturerne og udvikling af landbrugsdistrikterne, og at der navnlig bør tages hensyn til de særlige problemer, der tynger bjergregioner og ugunstigt stillede ø-regioner, som ikke dækkes af mål nr. 1.

3.1. I forslaget til forordning bekræftes, at der skal ske en fordobling i faste priser af strukturfondenes støtte til mål nr. 1 indtil 1992 og en fordobling af bevillingerne fra samtlige fonde indtil 1993. ØSU udtrykker glæde over dette nødvendige fremskridt, selv om det betragter det som et minimum for at nå målet om det indre marked med en garanti for en mindstegrad af social og økonomisk samhørighed. ØSU frygter endda, at selv disse midler vil være utilstrækkelige, især hvis de ikke koncentrerer tilstrækkeligt.

3.2. ØSU gentager derfor sine tidligere bemærkninger om, at det er nødvendigt at styrke mekanismerne til vurdering af de øvrige EF-politikkers regionale virkninger og at fortsætte og intensivere undersøgelserne af

⁽¹⁾ EFT nr. C 356 af 31. 12. 1987.

det indre markedes indvirkning på de regionale skævheder.

3.3. ØSU opfordrer Kommissionen til inden udgangen af 1991 at fremlægge en særlig supplerende rapport, der belyser, hvilket niveau den økonomiske og sociale samhørighed vil befinde sig på i 1992, og til eventuelt at planlægge passende ekstraforanstaltninger for at nå Den Europæiske Fælles Akts mål.

3.4. ØSU insisterer på, at forøgelsen af fondens midler sker regelmæssigt frem til 1992, og at regionerne, der er dækket af mål nr. 1, får et støttebeløb, der mindst svarer til denne forøgelse.

4. ØSU noterer sig den betydning, der i artikel 4 tillægges partnerskabet mellem Kommissionen, medlemsstaterne og de regionale og lokale myndigheder, som ØSU finder særlig nødvendigt for en vellykket

praktisk gennemførelse af de strukturelle interventioner. ØSU understreger dog kraftigt, at de økonomiske aktører er absolut nødvendige i denne proces.

5. ØSU minder om, at det tidligere har anbefalet, at der nedsættes et enkelt rådgivende udvalg for samtlige fem mål med Socialfondens rådgivende udvalg som forbillede.

6. ØSU henleder Rådets opmærksomhed på, at denne rammeforordning må vedtages inden for den frist, der blev fastsat på topmødet, så at Fællesakten kan gennemføres. ØSU afventer med interesse forslagene til forordning om teknisk koordination af strukturfondene og de øvrige finansielle instrumenter samt de tre vertikale gennemførelsesforordninger, som skal komplettere og afklare mange aspekter, der stadig er uklare angående reformen af strukturfondene, og som ikke kan behandles før rammeforordningen er vedtaget.

Bryssel, den 28. april 1988.

Alfons MARGOT

Formand for

Det økonomiske og sociale Udvalg

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER — DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

DEN ØKONOMISKE OG SOCIALE SITUATION I FÆLLESSKABET

To udtalelser og en beretning

Den foreliggende publikation indeholder:

- Udvalgets udtalelse om »Den økonomiske situation i Fællesskabet medio 1986« og
- Udvalgets udtalelse om »Udviklingen i den sociale situation i Fællesskabet i 1985«.

44 sider.

Udgives på: dansk, engelsk, fransk, græsk, italiensk, nederlandsk, portugisisk, spansk, tysk.

Katalognummer: EX-47-86-866-DA-C ISBN: 92-830-0096-X

Pris i Luxembourg (moms ikke medregnet):

DKR 37 BFR 200 ECU 4

KONTORET FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS OFFICIELLE PUBLIKATIONER
L-2985 Luxembourg

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

REGIONERNE I DET UDVIDEDE FÆLLESSKAB

TREDJE PERIODISKE BERETNING OM DEN SOCIALE OG ØKONOMISKE
SITUATION I FÆLLESSKABETS REGIONER

Den tredje beretning om situationen og udviklingen i Fællesskabets regioner følger — som de tidligere beretninger — det princip, at der skal gives den bredest mulige redegørelse for forskellene mellem regionerne i Fællesskabet og disses nærmere særpræg. Dog kan og skal den ikke give en samlet fremstilling af situationen i hver enkelt region; denne opgave løses af regionaludviklingsprogrammerne.

Beretningens opbygning og indhold er specielt blevet præget af følgende to begivenheder:

- Fællesskabets udvidelse i 1986 med Spanien og Portugal; det har medført, at situationen i regionerne og forskellene mellem dem for første gang har måttet beskrives inden for disse videre rammer.
- Vedtagelsen af Den Europæiske Fælles Akt, hvorved Fællesskabets regionalpolitik indføjes i EF-Traktaten og får til opgave at bidrage til konvergens og samhørighed i Fællesskabet.

297 sider.

Udgives på: dansk, engelsk, fransk, græsk, italiensk, nederlandsk, portugisisk, spansk, tysk.

Katalognummer: CB-49-87-381-DA-C ISBN: 92-825-7588-8

Pris i Luxembourg (moms ikke medregnet):

DKR 183 BFR 1 000 ECU 23,30

KONTORET FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS OFFICIELLE PUBLIKATIONER
L-2985 Luxembourg

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

ENOGTYVENDE ALMINDELIGE BERETNING OM DE EUROPÆISKE FÆLLES-
SKABERS VIRKSOMHED (1987)

Den Almindelige Beretning om De Europæiske Fællesskabers Virksomhed offentliggøres en gang om året af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i medfør af artikel 18 i Traktaten af 8. april 1965 om oprettelse af et fælles Råd og en fælles Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber.

Beretningen, som forelægges Europa-Parlamentet, giver en oversigt over Fællesskabets virksomhed i det forløbne år.

Udgives på: dansk, engelsk, fransk, græsk, italiensk, nederlandsk, portugisisk, spansk, tysk.

Katalognummer: CB-50-87-332-DA-C

Pris i Luxembourg (moms ikke medregnet):

DKR 75 BFR 400 ECU 9,50

KONTORET FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS OFFICIELLE PUBLIKATIONER
L-2985 Luxembourg